

trimestriel
4 ème
trimestre
2004

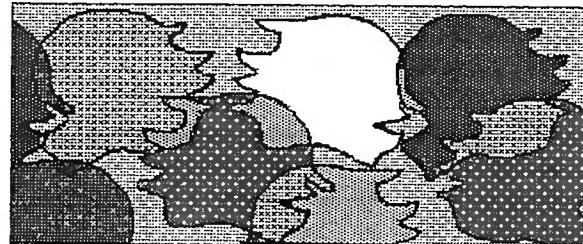
LA INFORMILO

N° 128

L' ESPERANTO ★

la langue de l'amitié
sans frontières

ESPERANTO ★

la lingvo de l'amikeco
sen landlimoj

Editeur

ESPERANTO FRANCE-EST

Association Culturelle
pour la promotion
de la langue
internationale
ESPERANTO

regroupant les
départements
Meurthe-et-Moselle (54)
Meuse (55)
Moselle (57)
Bas-Rhin (67)
Haut-Rhin (68)
Vosges (88)

Maison des Jeunes
et de la Culture
"Philippe Desforges"
27, rue de la République
FR-54000 NANCY

ABONNEMENT / ABONO
annuel / jara
12 €
eksterlando :
16 €

L' espéranto toujours "en marche!"

Atout maître pour conférer aux rencontres interjeunes -et à celles des seniors !- un "plus" irremplaçable, la langue internationale génère des séquences de vie inoubliables que l'objectif se plaît à mémoriser.

En haut, un groupe de participants à "Festo 2004" à Orléans, du 7 au 14 août, un rendez-vous apprécié où se sont mêlés dans une ambiance joyeuse Russes, Italiens, Roumains, Allemands, Britanniques... et Français !

Au-dessous quelques chanteurs en herbe, s'initiant à l'espéranto au cours de la rencontre culturelle, toutes générations confondues, du château de Teck, en Allemagne, dédient un "gis revido" - "au revoir!" - à tous les stagiaires !

Fructueuse année 2005 à tous nos lecteurs !

LA INFORMILO - Bulletin bilingue d'information sur la langue internationale ESPERANTO
édité sous les auspices de l'association **ESPERANTO FRANCE-EST**

Rédaction : **Pol DENIS**, 5 Chemin de Blamecourt, **55000 BAR-le-DUC**

① (+33) 03 29 79 01 44 ② pol.denis@wanadoo.fr

③ mobile 06 98 09 62 81

Tout article à insérer doit parvenir impérativement à la rédaction au minimum un mois avant la fin de chaque trimestre.
Les articles signés nommément par leurs auteurs expriment la seule opinion de ces derniers.

esperanto
France-Est

Comité de l'Association

Président : **Jean-Luc THIBIAS**, 37 Rue Pierre et Marie Curie, **54500 VANDOEUVRE**

① (+33) 03 82 53 05 54 ② thibias.jean-luc@wanadoo.fr

Vice-Président : **Gilbert STAMMBACH**, 24 rue Albert Zimmer **67610 LA WANTZENAU**

① (+33) 03 88 96 67 59 ② gilbert.stammbach@mageos.com

Secrétaire : **Jacques HERLE**, 1 Chemin du Berger **57380 MAINVILLERS**

① /fax (+33) 03 87 01 00 39 ② jacques.herle@laposte.net

Secrétaire-Adjoint : **Claudy DEMONGEOT**, 1203 Chemin de la Roquette, **84140 MONTFAVET**

① (+33) 04 90 22 17 02 ② claudy.esperanto@wanadoo.fr

Trésorier : **André GROSSMANN**, 5 rue des Pyrénées **68390 BALDERSHEIM**

① (+33) 03 89 45 62 89 ② andreo.gr04@free.fr (attention... nouvelle adresse !) ↵ ↵

Cours par correspondance : **Edmond LUDWIG**, 26 route de la Schlucht, **68140 STOSSIWIHR**

① (+33) 03 89 77 52 66 ② take.ladomo@wanadoo.com

Service librairie : **Jean-Luc THIBIAS**, 37 rue P. et M. Curie **54500 VANDOEUVRE**

① (+33) 03 83 53 57 54 ② libroservo.efe@wanadoo.fr

Junulrespondeculino : **Violette WALTHER**, 12a rue Jean Henri Schnitzler **67000 STRASBOURG**

① (+33) 03 88 61 34 31 ② 08 71 74 68 15 (loka tarifo)

Rédacteur de « La INFORMILO » : **Pol DENIS** (voir ci-dessus)

Assesseurs : **Roger DEGRELLÉ** ① (+33) 03 82 21 92 40 ② rogerjeanjacques@aol.com

Catherine GALLEGÓ ① (+33) 03 82 53 05 51

Armand HUBERT ① (+33) 03 87 95 07 75

Ginette MARTIN ① (+33) 03 29 24 68 46 ② girmuuo@wanadoo.fr

Abonnement à "La INFORMILO" (tarif en première page)

... chèque bancaire ou postal au nom de ESPERANTO FRANCE-EST **CCP : 1997 72 W - NANCY**

... adressé au trésorier (voir adresse ci-dessus)

Abono al "La INFORMILO" (vidu la unuan paĝon)

... banko- aŭ pošt-ĉeko (en €) CCP 1997 72 W – NANCY, je la nomo de ESPERANTO FRANCE-EST
sendita al la kasisto

Changement d'adresse (adres-ŝanĝigo) informer le trésorier (informu la kasiston A. GROSSMANN)

Sommaire =====

1 5 infos	16 18 adhésion stage de printemps	38 39 trésorerie
6 10 la presse et les langues	19 28 cptes-rendus de voyages	40 anecdotes
11 13 rapports d'activités	29 soirée Z. à Battenheim	41 48 catalogue libro-servo.
14 page de UEA	30 32 tribune libre	49 dernière minute
15 adhésion stage chant	33 37 kaléidoscope	50 page détente

Ont contribué à ce bulletin : *B. Behra - R. et G. Colin - P. Denis A. Grossmann J. Hénin - Br. Henry - H. Masson G. Martin - Cl. Longue Epée - E. Ludwig - O. Scheidel - G. Stammbach - J.-L. Thibias*

ISSN 0291 6037 trimestriel

bulletin d'information bilingue sur l'espéranto
édité par l'association culturelle

espéranto France-Est

MJC Philippe Desforges - 27 rue de la République
54000 NANCY

Directeur de la publication : **Jean-Luc THIBIAS**

Rédacteur : **Pol DENIS**

dépôt légal : 31 décembre 2004

Imprimé par l'Office Central de Coopération à l'Ecole
1 rue Fr. de Guise 55000 BAR-le-DUC

N° CPPAP : **62887**

tous les grands rendez-vous de 2005
sont présentés en détail sur le site
<http://perso.wanadoo.fr/esperanto/kalendar.htm>

... d'ores et déjà ...
votre bulletin d'inscription au
57ème stage régional d'espéranto
à LUCELLE (68380)

dans ce bulletin

espéranto
France-Est

info - presse info - presse info - presse info - presse info - presse

(Sat Amikaro - Espéranto France - internet - émetteurs radio et organes de presse multilingues)

BOULOGNE 1905... BOULOGNE 2005 ————— ★

C'est en 1905 en effet que la ville de Boulogne-sur-Mer accueillait le 1er Congrès Universel d'Espéranto - le 90ème se tiendra à VILNIUS en Lituanie du 23 au 30 juillet prochain- avec 688 participants de 20 pays. Le monde médusé allait avoir la preuve que l'espéranto, utilisé jusqu'alors essentiellement par écrit, fonctionnait parfaitement.

Cent années après, les contempteurs de la langue et les « décideurs » de tous horizons feignent de ne point reconnaître les atouts majeurs d'une langue d'intercommunication à l'heure d'une fragilisation inéluctable des frontières.

Le Congrès du Centenaire, du 25 au 30 mars 2005, vient de clore, contraintes techniques obligent, la liste des participants -plus de 500-, lesquels vont à nouveau témoigner de la vitalité et de l'universalité de l'espéranto. Conférences-débats, assises de nombreuses associations, soirées culturelles avec théâtre et folklore, excursions -l'une d'entre elles mènera les congressistes sur les pas du Docteur Zamenhof de l'autre côté de la Manche- vont animer une semaine symboliquement dédiée à un génie polyglotte, qui n'avait d'autre ambition que de délivrer ses semblables du syndrome de Babel, entrave certaine à l'établissement de relations pacifiques entre les hommes.

LES ANNIVERSAIRES CONCERNANT LES EVENEMENTS LIES A L'HISTOIRE DE L'ESPÉRANTO DEVIENNENT INNOMBRABLES ————— ★

... Le 10 décembre 2004 sera le 50ème anniversaire de la première résolution que la *Conférence Générale de l'Unesco* a adoptée en 1954, à Montevideo, en faveur de l'espéranto. Une grande exposition se prépare en souvenir de cet événement.

Les festivités du 40ème anniversaire des émissions en espéranto de *Radio Chine Internationale* (auparavant "Radio Pékin") se préparent aussi. Des messages de salutations, de compliment, d'encouragement mais aussi de propositions, de suggestions, des souhaits sont envoyés à l'équipe jeune et dynamique. La rédaction d'espéranto publie un beau bulletin trimestriel, "Mikrofone", qui peut être reçu gratuitement. Il mérite d'être montré aux personnes sceptiques par rapport à l'espéranto et aussi pour les expositions. Un numéro spécial paraîtra pour le jubilé. Esperanto-Redakcio, CRI-36, Ĉina Radio Internacia, Poštkesto 4126, Pekino, Ĉinio, 100040. <espradio@cri.com.cn> <http://esperanto.cri.com.cn>

Il faut savoir aussi que, le 25 mars 1905, mourut l'écrivain *Jules Verne*, président du groupe espérantiste d'Amiens (1903), qui avait commencé la rédaction d'un roman où l'espéranto avait droit de cité, roman malheureusement inachevé. Justement le **25 mars 2005**, 100 ans après, commencera un congrès d'espéranto qui réunira *toutes les associations d'espéranto de France* en souvenir du **premier congrès universel d'espéranto** qui eut lieu dans la même ville en 1905 (voir <http://www.boulogne2005.com>)

On pourrait trouver en grand nombre des anniversaires, des noms de pionniers et de lieux liés à l'histoire de l'espéranto dans l'**Enciklopedio de Esperanto**, maintenant en grande partie consultable dans l'encyclopédie libre **Wikipedia** grâce au travail bienvenu de Miroslav Malovec :

http://eo.wikipedia.org/wiki/Enciklopedio_de_Esperanto

Le millionième article de cette encyclopédie mérite aussi d'être fêté. Par la quantité d'articles proposés, l'espéranto se situe entre **deux des dix langues les plus parlées du monde**: le portugais (191 millions de locuteurs) et le chinois (plus d'un milliard et 200 millions).

LE "CANTIQUE DES CANTIQUES" CHANTE EN ESPERANTO ————— ★

Ce célèbre recueil de "Chants d'Amour"(450 av. J.-C.), inséré postérieurement dans la Bible, a bénéficié de nombreuses traductions dans les langues les plus diverses, textes souvent accompagnés d'une musique originale.

La traduction de la Bible constitue pour l'espéranto, comme pour beaucoup de langues modernes ;un socle solide. Zamenhof lui-même a traduit lui-même de l'original hébreu tout l'Ancien Testament

Les spectateurs-auditeurs conviés au festival poétique "Tera Nova" le 19 novembre dernier à Rombas (Moselle) ont pu assister à ce que l'on pourrait appeler une "première mondiale"... Bruno Masala, président du club d'espéranto de Metz, traducteur de ce premier poème et son épouse Anne l'ont chanté, accompagnés au psaltérion tenu par cette dernière.

L'espéranto, avec ses cinq voyelles et son accent tonique sur l'avant-dernière syllabe, se prête bien à la psalmodie et à la poésie rythmique. Un jeune compositeur messin, séduit par l'harmonie spécifique de la langue parlée, avait composé à cet effet une mélodie inédite.

Beaucoup d'auditeurs présents, auxquels s'étaient joints quelques espérantophones privilégiés, découvraient ainsi la langue internationale sous un jour bien particulier.

Tous renseignements complémentaires sur le texte élaboré par Bruno Masala peuvent être fournis par courriel à l'adresse eo-metz@osiek.org.

L'ESPÉRANTO, LANGUE A PART ENTIERE DANS LES UNIVERSITÉS ET DANS LE DOMAINE SCIENTIFIQUE ————— ★

Le 11 novembre, Ivan Bujdoso a défendu avec succès ("cum laude", 86%) à l'Université ELTE à Budapest, sa thèse de doctorat sur le thème *L'Enseignement de la langue construite espéranto*.

Au moment où l'on s'interroge en France et ailleurs sur l'enseignement des langues et des autres matières sacrifiées à l'anglais, c'est un sujet qui mérite plus que jamais des recherches. On peut trouver un bref résumé en espéranto de ce travail sur le site www.geocities.com/bujdosolvan/esperanta.

De son côté, l'Université Coréenne de langues étrangères la plus renommée de Corée du Sud a officiellement admis l'espéranto à partir de mars 2005 dans ses programmes d'enseignement pour le nouveau semestre. L'Université a deux établissements à Séoul et Yongin. C'est le troisième succès dans ce domaine après les universités de Dankook et Wonkwang.

L'actuel président de l'Association Coréenne d'Espéranto est Lee Young-Koo, professeur au département de chinois de l'Université coréenne des langues étrangères.

La conférence pour *l'Application de l'Espéranto dans les Sciences et les Techniques* s'est tenue du 12 au 14 novembre à Dobrichovice, en république tchèque, avec 40 participants. Les questions traitées ont touché le projet de préparation de plusieurs dictionnaires et terminologies spécialisées, les systèmes électroniques et les solutions utiles plus particulièrement dans la préparation de dictionnaires. Le travail de *E@I (Espéranto & Interreto)* a eu la vedette.

Communiqué de presse *Europe Démocratie Esperanto*

Le parti européen *Europe Démocratie Esperanto* dénonce l'aggravation de politique linguistique qui est imposée à nos écoles, à nos enfants et à notre budget. Notre diagnostic est clair : Cette politique ne tient pas compte de l'expertise pédagogique. En effet, il est démontré que l'intérêt pédagogique d'une initiation précoce à une première langue étrangère dépend des qualités linguistiques de cette langue d'initiation. Il a été démontré que **la langue internationale espéranto est incomparablement plus efficace pour remplir précisément cette mission**.

Les spécialistes les plus reconnus ont déjà critiqué le choix de l'anglais qui comme toute langue maternelle ne devient accessible qu'au prix d'un investissement très important, insupportable par les budgets d'éducation si l'on poursuit sa généralisation à tous les enfants. D'ailleurs l'échec actuel en témoigne, malgré des sacrifices croissants depuis une trentaine d'années pour l'initiation à l'anglais, au détriment d'autres matières, la performance globale en langue des enfants est constatée en déclin. Nous réfutons les affirmations ridicules qui désignent comme source de cette échec une prétendue incomptérence de nos professeurs, voire une incapacité qui serait propre à nos enfants.

Cette politique d'enseignement exclusif de l'anglais enfonce encore plus la France dans la monomanie anglophone déjà très néfaste à ses intérêts économiques, culturels et intellectuels. Elle tourne le dos à la fois à la richesse culturelle du monde qui réclame que toutes les langues soient enseignées, et à la performance pédagogique en la matière. Cette politique prolonge une dénaturation de l'esprit éducatif, imposant aux enfants une vision du monde monotone et étroite, qui ne les prépare pas au respect mutuel et à la réciprocité des échanges donc aux nécessités de la construction européenne et de la paix mondiale comme proclamé en particulier par l'Unesco.

Europe Démocratie Esperanto appelle tous les partis, syndicats et citoyens choqués par cette "marche forcée" au tout anglais à manifester leur réprobation contre cette dérive nuisible à l'intérêt de nos enfants, qui constitue une spoliation culturelle, et un "impôt linguistique" inacceptable.

Le catalogue réactualisé de notre service de librairie est inséré dans ce bulletin et peut en être détaché facilement pour une consultation aisée.

Un merci spécial à notre président, responsable par ailleurs du service, d'avoir mené à bien l'élaboration de ce nouveau catalogue dont l'exhaustivité témoigne d'une présence culturelle majeure de la langue internationale....

Un libro-servo à votre disposition en permanence, pour une "consommation sans modération" !...

La rédaction

apprendre
l'espéranto...

...chez soi !

rapidité...
efficacité...
deux maîtres-mots
de notre cours
par correspondance !...

Edmond LUDWIG
26 route de la Schlucht
68140 STOSSWIHR

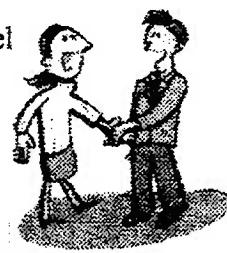
① 03 89 77 52 55

take.ladomo@wanadoo.fr

- ★ un matériel adapté
- ★ une technique éprouvée
- ★ un réseau d'animateurs compétents
- ★ un savoir immédiatement opérationnel

"ooo ? ...
- oooo ... !"

*une diffusion
sur toute la région
...et au-delà !*

pour vous initier à la seule
vraie langue
internationale, pour vous perfectionner
ou éprouver le plaisir rare de converser
en espéranto...

**nos stages, nos congrès,
nos rencontres, nos voyages...**

dans ce bulletin, votre fiche d'inscription
au 57ème stage régional d'**Espéranto France-Est**

2005 à Vilnius ?

La Fédération d'Espéranto du Languedoc-Roussillon

vous invite à un voyage organisé au Congrès Universel

Durée prévue : 2 semaines, du 19 juillet au 3 août 2005

Pays sur le trajet (4 jours) : Allemagne, République Tchèque,

Pologne, Lituanie... Slovaquie, Autriche, Suisse

(en annexe : esquisse d'un premier projet de parcours, peaufiné
selon les nécessités)

Organisation à but non lucratif – Location d'un car à partir de Montpellier (autour de 250 € par passager) – Ajouter repas en formule libre, l'hébergement en hôtels simples, visites en cours de route avec rencontres éventuelles d'espérantophones, découverte au plus près des pays traversés, séjour à VILNIUS – Minimum requis 30 participants – Prix de revient par personne, nuitées comprises, inférieur à celui d'un voyage par avion.

Débutants en espéranto acceptés... sous réserve de faire des efforts pour progresser – Les « krokodiloj »... ceux qui ne parlent qu'en français, ne sont pas particulièrement souhaités !

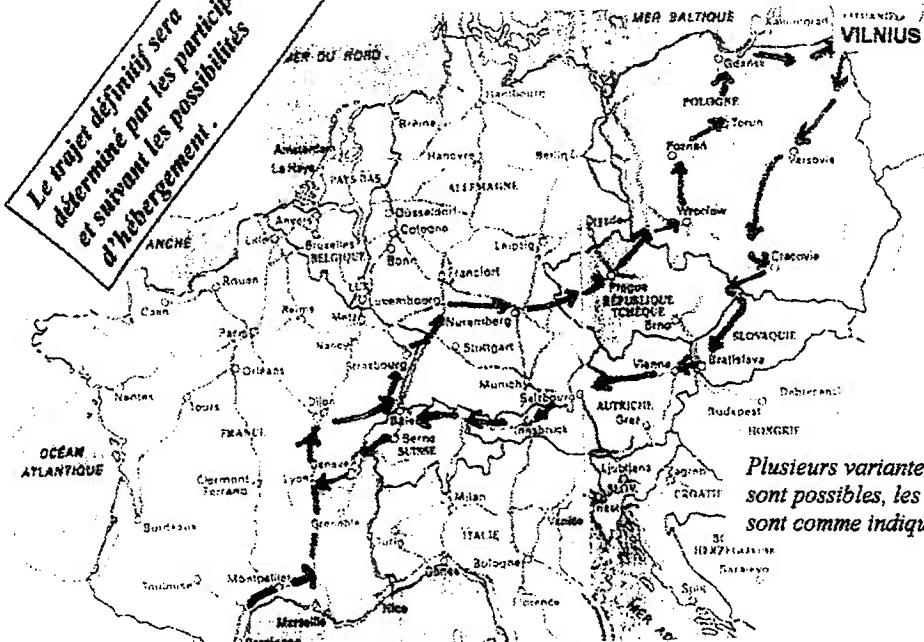
Décision début 2005 si le voyage est « viable » ; il importe donc de connaître dès que possible le nombre de personnes intéressées.

A l'attention de nos samideanoj de la région France-Est : l'itinéraire leur est favorable...

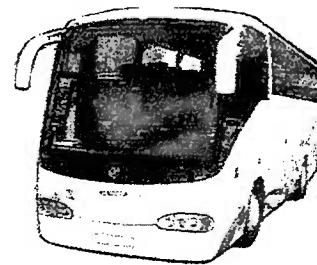
Contact : Jean HENIN, Beauregard, 48500 LA CANOURGUE

① 04 66 32 86 36 = jean.henin@wanadoo.fr

Le trajet définitif sera déterminé par les participants et suivant les possibilités d'hébergement.

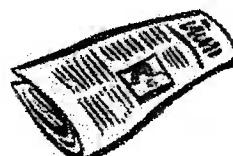

confort...

convivialité...

Plusieurs variantes du trajet sont possibles, les grandes lignes sont comme indiquées ci-contre

La presse et le problème des langues

SAULXURES-SUR-MOSELOTTE

Ginette Martin traduit "journal de nuit"

Institutrice à la retraite, Ginette Martin a découvert l'espéranto en 1988. "J'ai rencontré des gens qui le parlaient chez une cousine. Comme l'étais partante pour une réforme du français, une langue très difficile à maîtriser, je me suis mis à l'espéranto. En effet, c'est une langue très facile à maîtriser, elle s'écrit comme elle se parle, et elle m'a donné des arguments pour défendre une modification du français."

Une conférence donnée en espéranto lui a permis de rencontrer la Croate Spomenka Stimec en 1990 à Mulhouse. "J'avais été surprise qu'elle ait choisi de nous lire un récit sur une scène de guerre dans laquelle l'un des pillards avait oublié de piller la maison qu'il visitait. Parce qu'il était tombé en arrêt devant la bibliothèque et s'était mis à lire."

Pourtant, ce coin du Monde

était en situation de paix. "Est-ce que Spomenka Stimec avait eu un pressentiment des événements survenus par la suite ? Quand la guerre a éclaté en 1991 en Yougoslavie, j'ai repensé à son récit", confie Ginette Martin. "Bien plus tard, j'ai découvert qu'elle avait été plongée au cœur de cette guerre et qu'elle avait été déchirée parce qu'elle avait des cousins adorés qui étaient serbes. C'est son beau témoignage sincère que j'ai décidé de traduire pour le faire connaître en France."

Ce "Journal de nuit", témoignage de femme dans la Croatie en guerre, a déjà été traduit en japonais et en allemand et sera prochainement en italien. "Je viens de le traduire en français puisqu'il est à l'origine écrit en espéranto. J'ai été aidée par quelques amis et l'auteur elle-même qui vit tou-

jours à Zagreb. Deux années de travail ont été nécessaires."

"Même si certains passages semblent plus ennuyeux que d'autres, on ne sort pas complètement indemne de notre lecture", ajoute Ginette Martin, un livre que je n'ai pas traduit pour l'argent mais par passion. Je vais y perdre plus qu'y gagner. Mais c'est un livre pour la paix."

Quelques petites anecdotes amusantes émaillent le récit souvent douloureux. Et il se termine sur une note positive !

Imprimé par Girompaire, "Journal de nuit" est en vente dans la plupart des librairies des vallées de la Moselotte et de la Moselle au prix de douze euros. Les librairies qui n'auraient pas été approvisionnées peuvent contacter Ginette Martin au 03.29.24.68.46 ou sur internet gimavo@wanadoo.fr

Ginette Martin, institutrice à la retraite.

L'association Espéranto de Thionville et le Forum des citoyens avaient invité Mikaelo Bronschtein à se produire à la médiathèque de Nilvange. Une soixantaine de personnes ont répondu à l'appel des deux associations. Né en Ukraine, Mikaelo Bronschtein vit à Tichvin près de Saint-Pétersbourg. En 1962, il apprend l'espéranto en écrivant des poèmes dans cette langue internationale.

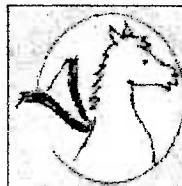
L'espéranto est construit à partir de langues européennes. 50% des mots sont familiers à un Français à cause de son origine latine. Elle a été proposée en 1887 par un docteur polonais, Louis Zamenhof. Pratiquée depuis un siècle, elle est désormais une langue vivante. L'espéranto s'apprend cinq à dix fois plus vite qu'une autre langue. Seize règles de grammaire, aucune exception, conjugaison facile, sans contrainte politique, économique et culturelle, c'est un choix lié à la qualité de la relation entre les individus et les peuples.

Depuis 1987, Mikaelo Bronschtein voyage, chante en espéranto et en russe, s'accompagnant à la guitare. Ce troubadour a parfaitement réussi son passage à Nilvange. De nombreuses personnes du public étant adeptes de cette langue, Mikaelo Bronschtein n'a eu aucune peine à se faire comprendre et a recueilli les applaudissements de son auditoire.

Le Républicain Lorrain - 4décembre 2004

CULTURE

L'espéranto à l'honneur

Imaginons un instant que la réputation devenue internationale du Café littéraire de Metz ramène aux séances des participants venus de tous les pays du monde, et que l'on refuse par principe d'utiliser l'anglais. Il nous faudrait alors une langue unique, qui signerait notre appartenance à une communauté culturelle et ferait de nous des citoyens du monde!!

Des multiples langues synthétiques qui ont existé dans le but de faciliter la communication internationale, seul l'espéranto s'est répandu. Il est actuellement utilisé par des millions de personnes et reconnu par l'Unesco. Son patrimoine ne cesse de s'enrichir, il possède une littérature, des chansons, des émissions radiophoniques...

De plus aujourd'hui, la mondialisation porte sur le devant de la scène des questions chères aux espérantistes : diversité culturelle, politique linguistique, citoyenneté globale...

Pour faire découvrir les multiples aspects méconnus de l'espéranto, le Café littéraire de Metz invite, le samedi 2 octobre, de 16h30 à 18h, au caveau des Trinitaires, le président du Club espérantiste de Metz, Bruno Masala, qui le parle depuis vingt ans. A travers le débat, on pourra se demander si l'espéranto représente une communauté linguistique, un mouvement politique ou une tradition culturelle.

Café littéraire le samedi 2 octobre, de 16h30 à 18h au caveau des Trinitaires

Pour une langue véritablement internationale

Président du Centre culturel espéranto de Strasbourg et représentant de l'Association mondiale d'espéranto auprès du Conseil de l'Europe, Gilbert Stammbach se livre ici à une analyse des problèmes que poserait le « tout anglais » en mettant en avant une autre solution, plus « démocratique », celle de la langue internationale espéranto.

... « Le rapport Thélot propose de rendre l'anglais obligatoire dès le CE2, au même titre que les maths et le français pour rattraper le retard de nos élèves dans la langue de Shakespeare. D'apparence louable, une telle décision -l'anglais pour tous- n'est pourtant pas de nature à préserver la diversité linguistique. Une fois de plus, ne risquons-nous pas de faire l'économie, dans une Europe de plus en plus élargie, d'un vrai débat pourtant fondamental sur la question de la communication internationale ?

La diversité, une richesse

D'emblée et sans détour, affirmons que la diversité linguistique est une richesse de l'humanité, mémoire collective des peuples, qu'il convient de protéger au même titre que nos différences culturelles. Aujourd'hui nous recensons 6 800 langues. Mais combien subsisteront dans un siècle, alors qu'il en disparaît une tous les quinze jours ? La plupart des langues indigènes de l'Europe ont déjà été décimées. ... Le breton, le basque, l'alsacien tentent de résister, mais pour combien de temps encore ? Néanmoins, le problème de la communication internationale se pose bel et bien et est loin d'être réglé. L'Union Européenne essaie de faire coexister, avec beaucoup de mal, 20 langues, toutes égales en théorie. Dès 1993, Bernard Cassen, agrégé d'anglais et directeur du Monde Diplomatique, disait fort justement : « La question linguistique ne fait pas l'objet de grands débats dans les instances communautaires, pourtant elle constitue sans doute l'une des bombes à retardement les plus dangereuses pour la construction européenne. Ce qui était valable à 6, 9, voire 12 devient véritablement un casse-tête au-delà ».

L'anglais, fausse solution

Pourquoi pas, alors, une seule langue internationale commune et pourquoi pas justement l'anglais ? Pour une raison très simple, l'anglais n'est pas une langue internationale. C'est avant tout une langue nationale issue essentiellement des pays

anglo-saxons. Et une langue véritablement internationale, avec une égalité d'accès à tous, ne peut être celle d'un pays ou d'un groupe de pays. Utilisé aujourd'hui dans de nombreux domaines, l'anglais priviliege de façon évidente ses locuteurs et donne une visibilité accrue à leurs valeurs, cultures et représentations du monde. On imagine aisément l'avantage que les anglophones peuvent en tirer sans avoir à y consacrer des années d'apprentissage. Est-ce là le respect des principes d'égalité des chances et de démocratie quand 10 % de l'humanité imposent leur langue aux 90% restants ? Au XVIIe siècle déjà, Descartes insistait sur la nécessité d'une langue auxiliaire commune et neutre, suivie en cela par Montesquieu, Voltaire et tant d'autres. Depuis, plus de cent projets de langues nouvelles ont proposé des solutions avec plus ou moins de pertinence.

L'espéranto, utopie tout à fait réaliste

L'espéranto est le seul projet à être devenu une véritable langue vivante par ses racines et ses règles puisées au sein de diverses langues ethniques. C'est ainsi réellement un prolongement d'un héritage linguistique millénaire. Riche de sa culture et de son histoire plus que centenaires, l'espéranto permet une expression nuancée de la pensée, une construction logique, une grammaire précise et sans exception. A niveau de connaissance égal, il s'acquierte 10 fois plus vite que l'anglais et facilite, en outre, l'apprentissage d'autres langues grâce à ses qualités propédeutiques.

J'ai eu l'occasion de participer à mon premier congrès international d'espéranto, en Allemagne, 15 mois après avoir commencé à apprendre cette langue. Je me souviens de mon étonnement quand, lors d'une discussion animée avec des ressortissants de pays très divers, j'étais bien plus à l'aise en utilisant cette vraie langue internationale que celle de Goethe que j'avais pourtant étudiée durant plus de huit ans et pratiquée à de nombreuses reprises. Par deux résolutions déjà, en 1954 et en 1985, l'Unesco a reconnu son intérêt. En avril 2004, 43% de parlementaires européens présents ont appuyé la proposition d'amendement « Dell'Alba » visant à tester la « solution espéranto ». Certains pays ont fait des choix plus courageux que la France : la Hongrie reconnaît l'espéranto comme épreuve au baccalauréat et l'enseigne dans ses universités. Ne serait-il pas temps d'expérimenter réellement cette solution, de la proposer au moins comme langue pivot dans les instances européennes, avant, à terme, de la reconnaître comme deuxième ou troisième langue permettant de se comprendre réellement et facilement par delà les frontières linguistiques ? L'utilisation de l'espéranto ouvre dès aujourd'hui de larges portes : plusieurs dizaines de milliers de livres, des rencontres multiples et sans interprètes, Internet, un réseau d'accueil et de contacts dans le monde entier sont autant de sésames offrant une autre idée de la fraternité entre les peuples. »

Dernières Nouvelles d'Alsace - vendredi 19 novembre 2004

A Strasbourg, autochtones et étrangers ont l'apéro polyglotte...

Anglais, allemand, espéranto ou même langue des signes : une fois par mois dans un bar de Strasbourg, les adeptes des "apéros linguistiques" cultivent entre inconnus, lors d'une soirée cosmopolite et polyglotte, la convivialité de la capitale européenne.

Signalées par des écrits portant le nom de la langue concernée, les tablées en espagnol, en arabe ou en néerlandais rassemblent, dans une ambiance bruyante et bon enfant, locuteurs de tous âges et de tout niveau, désireux d'améliorer leur niveau de langue, ou tout simplement de faire des rencontres de manière vivante et amusante. "Je ne comprends pas tout, car il y a des gens qui se débrouillent bien mieux que moi en anglais, mais je fais des efforts et malgré tout c'est très sympa", s'amuse Peggy, une comptable de 32 ans venue se frotter à l'anglais avec d'autres locuteurs presque aussi débutants qu'elle.

Avec ces "apéros linguistiques" qu'elle organise avec un succès croissant depuis l'an dernier, l'association SMILE (Strasbourg Métropole Internationale) qui regroupe une dizaine d'amis inventifs, veut faire en sorte que les Strasbourgeois, "de souche ou d'adoption, se rencontrent, se parlent et s'ouvrent les uns aux autres", explique le président de SMILE, Vincent Froehlicher. "On évoque souvent le rayonnement international de Strasbourg, qui peine cependant à être pleinement reconnue comme capitale européenne", souligne M. Froehlicher. "Alors, avec quelques amis, on s'est dit que chacun pouvait participer à ce rayonnement, en commençant par construire une ville où on est bien ensemble", ajoute le responsable associatif, lui-même polyglotte (il parle anglais, allemand et un peu espagnol).

Lancée en juin 2003 avec 60 participants et trois langues, l'initiative s'est depuis étoffée : près de 200 adeptes de ces conversations se retrouvent désormais une fois par mois, autour de 11 tables et autant de langues, et bénéficient, pour le simple prix d'une consommation, de l'intervention d'un "animateur de table", en principe de niveau "langue maternelle". Dans une ville où siègent plusieurs institutions internationales, l'initiative attire bien sûr de nombreux fonctionnaires européens et autres cadres expatriés, mais pas seulement. A la table des adeptes de l'italien, Hélène, 42 ans, secrétaire au chômage, est venue renouer avec la langue de ses parents qu'elle n'avait "jamais parlée en dehors du contexte familial". A ses côtés, Leita, 25 ans, responsable de l'accueil des étudiants étrangers dans une grande école strasbourgeoise, a des motivations similaires : "J'ai grandi en Haïti dans une école américaine, mais l'italien est la langue de ma mère. J'ai peu l'occasion de le parler à Strasbourg", souligne la jeune femme, visiblement ravie de l'expérience.

Plus loin, les espérantophones cultivent leur originalité : Michel, Strasbourgeois d'origine mais établi depuis des années au Japon, discute avec Neil, un Britannique de Strasbourg adepte, comme lui, de la langue internationale. "Le but, et je crois qu'on y parvient, c'est que les étrangers se sentent ici chez eux. Et en plus, ces apéros sont un lien de rencontres idéal : j'ai eu vent de plusieurs couples qui se seraient formés ici. On aura peut-être bientôt les premiers "bébés SMILE", s'amuse M. Froehlicher.

AFP - 9 octobre 2004

L'humain sur la pellicule ...

Un retraité de la SNCF devenu vannier, une secrétaire passionnée de chevaux d'attelage, une octogénaire professeur d'espéranto, un maître-nageur sculpteur. Au total, 25 portraits sont exposés à la bibliothèque municipale de Betschdorf *** jusqu'au 11 décembre.

Pendant huit mois, Maddy Jacquot est allée à la rencontre des « *Gens de Betschdorf* » - titre de l'exposition -, mais aussi des habitants de Kuhlendorf, Reimerswiller et Schwabwiller. Chaque prise de vue, résultat de longues heures de discussions avec les modèles, fixe l'essentiel. Nom, profession, activité : une légende laconique, tracée au crayon, souligne les clichés. La photographe ne mise pas non plus sur l'esthétique ou les catalogages audacieux. Sur sa pellicule, Maddy Jacquot immortalise l'**humain**.

Les Dernières Nouvelles d'Alsace - 9 décembre 2004

Tout simplement.

PS - ... de la rédaction de « La Informilo » : *** Betschdorf, charmant village alsacien connu pour ses ateliers de poterie.

GRAND QUOTIDIEN DU NORD DE LA FRANCE

Ils sont partout les espérantistes !

Même si on ne peut pas dire que la liste espéranto ait fait un score exceptionnel aux dernières élections européennes, les partisans d'une langue universelle ne désarment pas. Semaines touristiques et congrès se succèdent en France, en Belgique, en Allemagne et dans le monde. Des « universalaj kongresoj de esperanto » (congrès internationaux sans interprètes) sont prévus en Lituanie et en Italie, des rencontres sont annoncées en Ukraine, au Bénin, en Hollande et au Népal. Plus près de nous des stages pratiques sont organisés à Villeneuve-d'Ascq et à Morbecque. Des cours sont également dispensés sur le net (<http://lernu.net>). M.L. Giloteaux, 3/6 allée Béranger, 59170 Croix, nous signale par ailleurs qu'un annuaire de poche, un Jarlibro, récemment paru, détaille toutes les activités et met à jour la liste des 1783 délégués des 92 pays. C'est le Brésil qui en compte le plus. Enfin, un congrès international se tiendra à Boulogne-sur-Mer l'an prochain.

Nord Eclair 31 juillet 2004

n° 723 - 9 sept. 2004 - Europe UNION EUROPÉENNE

Les mauvaises langues de Bruxelles

En dépit de leurs promesses, les institutions communautaires ne maîtrisent pas encore les langues des nouveaux pays membres car elles n'ont pas réussi à recruter des traducteurs et interprètes qualifiés en nombre suffisant.

Jaromir Kohlcek, l'un des députés tchèques au Parlement européen, n'aime pas faire de vacheries. Il y en a quand même une qui le démange. Il songe à s'adresser à la Commission des transports et du tourisme, dont il est membre, en... tchèque ! Il ne sera compris que par ses compatriotes. Les autres n'entendent que le silence dans leurs casques; il n'y aura personne pour traduire ses propos ! Avant l'élargissement, Bruxelles avait promis que les langues des nouveaux pays deviendraient, dès le 1er mai, langues officielles des institutions européennes. Force est de constater que cette décision est restée lettre morte. La plupart des réunions doivent toujours se passer d'interprètes tchèques, lituaniens ou slovènes, et la majorité des documents de travail ne sont disponibles que dans les langues des anciens membres. "Les documents que l'on nous remet avant la réunion de la Commission ne contiennent le plus souvent qu'une seule page en tchèque: l'ordre du jour", explique Kohlcek. Les sujets à traiter, quant à eux, sont développés en anglais ou en allemand.

On n'élit pas un député sur ses compétences linguistiques.

Les interprètes sont indispensables au Parlement européen. "Personne ne peut demander aux députés de maîtriser des langues étrangères; ils n'ont pas été élus pour leurs compétences linguistiques !" précise Patrick Twidle, responsable du recrutement des interprètes à Strasbourg. Quatre cents interprètes des nouveaux pays devaient rejoindre le Parlement. A l'heure actuelle, moins de la moitié des postes sont pourvus. La Commission et le Conseil européens ne s'en sortent pas mieux. Les besoins en traducteurs de ces deux institutions s'élèvent -rien que pour le tchèque- à 135 personnes, mais celles-ci sont difficiles à trouver. Si les candidats ont été 410 à se présenter au concours, seuls 80 ont réussi à franchir le barrage de l'écrit et à se présenter aux oraux. Le taux de réussite a été encore plus faible chez les interprètes: des 1147 candidats, 45 seulement ont été admis à l'oral.

Quant aux autres langues de l'Europe centrale et orientale, les résultats ont été sensiblement similaires, et Bruxelles prend de plus en plus de retard dans la traduction des directives. Bien que près d'un million et demi de pages aient pu être traduites rien que pour la Commission, on est loin du compte....

"Actuellement, nous avons un retard de 60 000 pages", reconnaît Erik Mamer, porte-parole de la Commission européenne. "Si rien n'est fait, le retard atteindra 300 000 pages dans trois ans, et cela risquera de devenir ingérable. "La pénurie de

traducteurs est aussi à l'origine du retard de l'administration tchèque et de celle des nouveaux pays d'Europe dans l'adoption des nouvelles directives. "Lorsque l'UE prépare une nouvelle législation, nous recevons le plus souvent tous les documents en anglais", explique Dusan Uher, directeur de la Commission gouvernementale pour l'harmonisation de la législation. "Nous devons les faire traduire par les traducteurs assermentés nationaux, et cela prend du temps".

Si la plupart des novices européens sont plutôt indulgents envers l'administration de Bruxelles, l'Europe elle-même considère la situation comme grave. C'est pour cela que, au mois de mai dernier, Romano Prodi, président sortant de la Commission, a sommé les députés d'être brefs dans leurs communications écrites. Leurs rapports ne devraient pas dépasser quinze pages, alors qu'aujourd'hui ils en comportent en moyenne cinquante. Espérons que les bonnes intentions du président ont déjà pu être traduites.

Simona Holecová et Zuzana Kleknerová - Hospodarske Noviny

Langues - Depuis le mois de mai 2004, l'UE est passée de onze à vingt langues officielles. Elle estime indispensable de traduire les documents importants dans toutes les langues avant qu'ils soient adoptés et entrent en application. Mais ce casse-tête linguistique retarde l'approbation de nouvelles lois. Ainsi, souligne le grand quotidien économique pragois *Hospodarske Noviny*, la nouvelle législation sur les brevets, qui devait permettre d'exporter des médicaments pour le traitement du sida ou du paludisme à des prix abordables dans les pays du tiers-monde, a perdu du temps. Au détriment des malades.

15/09/2004 - Agnieszka Wojtyczek-Bonnard

L'incompétence est peut-être du côté de l'institution. . .

Je suis traductrice avec plusieurs années d'expérience (je traduis entre autres des constitutions pour les Editions du Parlement polonais). J'ai tenté ma chance dans le concours organisé par EPSO (Office européen de sélection du personnel) pour le poste de traducteur polonais. Je n'ai pas obtenu le minimum requis à la deuxième épreuve de traduction (j'avais réussi les tests de présélection et la première traduction). EPSO m'a rendu la copie avec le commentaire suivant "*inadequate command of target language*". Impossible cependant d'obtenir le barème de correction et la copie corrigée. L'institution refuse, sous prétexte que les délibérations du jury sont secrètes, bien que le Médiateur européen ait déjà émis des décisions en faveur des candidats.

En outre, EPSO n'offre aucune garantie sur les compétences des correcteurs, ni sur les connaissances linguistiques des membres du jury: aucun membre de mon jury ne parlait polonais !

Alors, la pénurie de traducteurs et d'interprètes vient peut-être d'une mauvaise procédure ou d'un barème de correction mal élaboré au départ, et non de l'incompétence des candidats.

"Tageblatt" - jeudi 7 octobre 2004

Le président français Jacques Chirac a défendu jeudi à Hanoi la diversité des langues et des cultures face à une hégémonie américaine qui conduit, selon lui, à "une véritable catastrophe écologique".

Face à plus d'une centaine de jeunes étudiantes et étudiants vietnamiens réunis à l'*Espace*, le nouveau centre culturel français de Hanoi, M. Chirac a défendu pendant une heure et demie les efforts de la France en faveur de la diversité culturelle, notamment au sein de l'*Organisation Mondiale du Commerce* (OMC).

Cette rencontre avec les jeunes a eu lieu au second jour de sa visite d'Etat au Vietnam, avant le sommet Europe-Asie qui devait s'ouvrir en fin de journée.

Selon M. Chirac, si l'on suivait la thèse des États-Unis selon laquelle les biens culturels sont des biens marchands comme les autres, cela aurait pour conséquence que "toutes les expressions culturelles seraient étouffées au bénéfice de la culture américaine".

Cela conduirait à "une sous-culture générale dans le monde", a-t-il dit, ajoutant que si une seule langue, une seule culture s'imposaient, "ce serait une véritable catastrophe écologique".

Il a fait valoir que seules des aides d'Etat permettaient de promouvoir par exemple des films nationaux face à la puissance économique américaine.

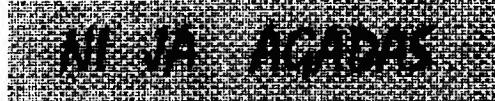
Répondant aux questions sérieuses, et posées en français, d'une demi-douzaine d'étudiants autour du thème "formation et diversité culturelle", M. Chirac a plaidé pour l'apprentissage du français dans ce pays de 80 millions d'habitants membre de la Francophonie. Selon les chiffres de cette organisation, seules 375. 000 personnes parlent toutefois le français dans cette ancienne colonie française et seuls 25. 000 élèves apprennent cette langue.

M. Chirac s'est engagé à accroître l'accueil des étudiants vietnamiens en France, au nombre de 2500 dont 600 boursiers. Il a aussi rappelé que la France et le Vietnam avaient signé mercredi un accord pour la création de pôles universitaires français à Hanoi et Ho Chi Minh ville avec la volonté de former les élites. »

<http://www.tageblatt.lu/edition/article.asp?ArticleId=27277>.

NB - ... de la rédaction de "La Informilo" : nos lecteurs prendront connaissance par ailleurs de la réponse "du président" à la missive que lui avait adressée récemment Claude Longue-Epée, président de UFE.

Angulo de la prezidanto

Jam revenas la tempo, kiam oni kutime deziras al ĉiuj konatuloj *feliĉan novan jaron kaj bonan sanon*. Kvankam oni scias, ke, samkvante kiel pasinte, iuj renkontos malfeliĉon kaj malsanon. Povus esti ankaŭ la tempo, deziri al ĉiuj mondanoj pacon. Kvankam oni konstatis, ke la tria jarmilo, same kiel la du antauaj, jam spertis militojn daŭrigitajn aŭ novnaskitajn

Ĉu do nenion aldeziri?... Antaŭ kelkaj monatoj, mi revenis veturne de esperantista renkontiĝo okazinta en Badvurtembergio. Kaj mi pripensis, kiel facile kaj agrable estas nun renkontiĝi kun niaj najbaroj, dank al malapero de landlimoj, uzado de similaj vojaj signoj, de sama mono kaj, por ni esperantistoj, de komuna lingvo. Kaj mi memoris mian avon, kies familio forlasis Strasburgon al Nancio post germanfranca milito de 1870/71. Al li, la gepatroj klarigis, kiel Germanoj tiam venkis Francojn. Al mia patrino, la avo rakontis kiel, dum la kruela Unua Mondmilito, Francoj, post multaj suferoj, venkis Germanojn. Kaj mia patrino rakontis al mi pri la dua mondumilito. Tiam mi komprenis, ke dum tiu plej terura milito nek Germanoj nek Francoj venkis.

Malgraŭ tio, rajtas mi feliĉi. Ĉar mi povas fiere klarigi al mia filino, kiel, post jardekoj da malamikeco kaj militoj, dum la sesdek lastaj jaroj, Francoj kaj Germanoj sukcesis gajni la Pacon! Do al homoj, kiuj nuntempe suferas pro milito aŭ malamikeco en Sankta Tero, en Irako, en Ebura Bordo, en eks-Jugoslavio, en Ĉeĉenio kaj aliaj lokoj, mi povus diri tion: vera paco estas malfacile atingebla... sed ĝi eblas

Jean-Luc Thibias

STRASBURGO ————— ♦

Forumo en Strasbourg kaj aliaj novajoj :

Kiel vi scias, ni ne povis partopreni al nia autuna staĝo ĉar ni dejoris en tiu asocia forumo organizata ĉiuj du jaroj. Laŭ mi, ni tre trafe partoprenis tiun forumon ĉar estis multaj strasburganoj kiuj vizitis ĝin... Bedaŭrinde nia loko estas iomete ekstera la "centro" de la forumo, sed tamen multaj dekoj interesigis pri esperanto, ofte demandante ĉu tiu lingvo ankorau ekzistas...

Dank'al al tiu forumo, kaj al la gazetoj (vidu ĉi sube) ni sukcesis starigi novan kurson (gvidota ĉefe de Fabien). Do ni havas nun... 9 lernantojn !

La gazetoj *-DNA* kaj *L'Alsace*- unuflanke kaj du radioj (*France bleu* kaj *Judaica*) aliflanke informis la publikon. Sur *France Bleu*, ni estis "en direct" el unu kafejo dum 5 minutoj kaj debatis pri esperanto. Sur *Judaica*, temis pri intervjuo dum 2 minutoj (de mi).

Tiu komunikiloj informis la publikon pri nia ia publika inform-kunveno, kiun ni organizis la 18an de oktobro (la celo : proponi kursojn).

Smile : tiu afero ĉiam daŭras

Eksposizio en universitato : Dank'al Fabien, ni suksekas prezentigi 10 panelojn -dum du semajnoj- pri la lingvaj riĉecoj, kuminikad-problemoj kaj solvoj (Eo). Tio estas alia maniero allogi eble novajn lernantojn. Tiuj paneloj -konstruitaj ĉefe dank'al Bruno- estas nun videblaj sur nia *venonta ret-adreso* (<http://balou67.free.fr/eo-stg/>). dank'al Christian...

Mi pluezure konstatas, ke nia grupo denove viglas dank'al novaj membroj, kiuj multe kaj efike laboras...

Gilbert Stammbach

PS – el la redaktejo : notindas la informtrafa artikolo far Gilbert, kiu aperis en « DNA ».

Ĝin vi povos legi en la rubriko « La presse et le problème des langues ».

METZ ————— ♦

Daŭre aktivas la loka klubo (*MJC St-Marcel*). Krom la vendredaj plurnivelaj kursoj, diversaj eventoj kuŝas sur la „kalendaro”. Ni aparte kaj nepre menciu la dinamision de la prezidanto *Bruno Masala*, kiu diversmaniere atestas „ekstera” la kulturan flankon de la lingvo.

En *Rombas*, la 19an de novembro, elstara prezento far Bruno kaj sia edzino Anne, kiuj surpodiumis por kanti ambaŭ en **esperanto** la unuan poemon de la „*Cantique des Cantiques*”, en la kadro de la „*poeta festivalo Teranova*”. Anne muzikakompanis per psalterion kaj la specifan melodion kreis junia Metza-komponisto

Bruno estis invitita gasto dum vespero ĉe la „*Café littéraire*” de Metz, la 2an de oktobro, kie sidis tre scivolemaj personoj. La 26an de novembro, post la kurso, en la sidejo de la klubo, *Doktoro Patureaux* gvidis debaton sub la temo „*dialoguer et argumenter*”.

Sub la aŭspicoj de la klubo, *Mikaelo Bronstein*, la esperantista „bardo”, kantis kaj deklamis en la *Centro de la Juda Komunumo* de Metz la 1an de decembro, en tre varma etoso.

Clubkunveno ĉiun vendredon dum du horoj (krom dum lernejaj ferioj) = A/ kursoj 18 / 19h

- por komencantoj , pere de la Fundamento de Esperanto. *Les bases de l'Espéranto* de Marc Bavant.

- por progresantoj, pere de *Paſojo al plena posedo* de William Auld.

monato, kantado, ludoj kaj poste komuna mangō en restoracio
(Eiufoge unu aŭtoro; la 8an de aprilo 2005 pri *Raymond Schwartz*, okaze de lia datreveno).

= B/ klubo 19 / 20h - unuan vendredon en

- duan vendredon en monato, literatura vespero

- trian vendredon; aŭskultado de kanzonoj, radio-programoj, surbendigitaj prelegoj, ktp.

- kvaran vendredon; prelego-debatu en la franca
(jam anoncita la 28an de januaro... *Universalismee et relativisme*, fare de junu profesoro pri filozofio)

Du adresoj: <http://www.osiek.org/eo-metz> kaj eo-metz@osiek.org

THIONVILLE

Tre sukcesa koncerto de **Mikaelo Bronstejn** en la biblioteko "Médiathèque" de Nilvange (Moselle) la 30an de novembro 2004. Inter la kantoj, li prelegis pri sia vivo, sperto pri Esperanto, deklamis poemojn, elvokis Puchkin, Rusion....

50 personoj ĉeestis, inter kiuj 15 esperantistoj de la kluboj de *Thionville, Metz, Nancy, Luksemburgo*, kaj eĉ ano de la *akademio de Esperanto*. Partoprenis ankaŭ anoj de asocio *"Forum des Citoyens"* de Nilvange, direktoro kaj bibliotekistino de la "Médiathèque" kaj interesita publiko, kun multaj homoj, kiujn mi ne konas.

La ĉeestantoj starigis interesajn demandojn pri Esperanto... mi memoras ĉi tiun: "Ĉu *Mikaelo amas Ukrainon ?*". Li respondis "Jes, estas mia naskiglando!". Unu nova esperantistino rusdevena el Ukraino faris demandojn en la ukraina lingvo kaj Mikaelo respondis en la esperanta.

Bernard Vivier bonege tradukis la prelegon kaj la respondeojn al la franca. La publiko multe aplaŭdis Mikaelon, kaj fine de la koncerto la prezidanto de *"Forum des Citoyens"* (*Forumo de Civitanoj*) *Michel Dourson* petis du kantojn, en Esperanto kaj en la rusa. Li dankis Mikaelon kaj nian tradukiston Bernard. Nia gasto devis aldoni pliajn kantojn kaj eĉ kantigis la publikon en la universala lingvo ! Tre bona etoso ! Koncerto kaj prelego daŭris 2 horojn !

Poste la homoj trarigardis, en la koncertsalono, eksposicion por Esperanto kaj elektis sur tablo dokumentojn pri la internacia lingvo. Kelkaj aĉetis malmultekostajn kompaktdiskojn por lerni la lingvon per komputilo, kaj havigis al si ĉe Mikaelo kompaktdiskojn pri liaj kantoj. La direktoro de "Médiathèque" demandis al mi "ĉu estas aĉeteblaj libroj pri Esperanto por la biblioteko ?" ... mi donis al li liston de libroj aĉetindaj. Al li plaĉis la koncerto, pri kiu li estis entuziasma.

Por varbi al tiu koncerto, *"Forum des Citoyens"* disdonis 1000 flugfoliojn en la leterkestojn de la civitanoj el Nilvange. Kelkaj estis disdonitaj sabate ĉe la pordo de la "Médiathèque", la dejorantoj alparolis 50 homojn... Antaŭe ili aŭdis pri la vorto Esperanto! Kun tiu asocio mi gluis afiŝojn sur la murojn de mia urbeto. Ankaŭ pli ol 30 invitiloj estis senditaj per poŝte al asocioj kaj diversaj personoj. Anoncon elsendis loka televidio (kablo "Sivom" de urbetoj *Algrange, Nilvange, Fontoy, Knutange, Sérémange kaj Neufchef*). Bedaŭrinde ne venis la kameraisto kiel promesite, kiu tamen senkulpiĝis.

La gazeto *"Républicain Lorrain"* anoncis la koncerton en la eldono de *Hayange*.

<http://www1.republicain-lorrain.fr>

La "Médiathèque" informis en sia TTT-ejo kaj per flugfolioj.

<http://www.mediatheque-nilvange.net>

...ankaŭ TTT-ejo de *"Association d'Idées"*

http://www.associationdidees.com/03_brev_alire57_B04.htm

La kunlaboro de la du asocioj *"Forum des Citoyens"* kaj *"Esperanto - Thionville"* cele organizon de la koncerto estis tre bona kaj fruktodona.

PS: sur la foto, de maldekstre al dekstre, *Michel Dourson* "Forum des Citoyens", *Bruno Henry* "Esperanto - Thionville", *Mikaelo Bronstejn*... la "Bardo".

Bruno HENRY

Bruno HENRY, 8 rue Pasteur - 57240 NILVANGE - Tel. : +33 (0)3 82 53 25 47 - bruno_henry@laposte.net
ESPERANTO-THONVILLE - <http://www.esperanto-thionville.fr>. St

SAULXURES-sur-MOSELOTTE

Sub la subskribo de Ginette MARTIN jus aperis „*Journal de nuit*“ kun subtitolo *“Témoignage de femme dans la Croatie en guerre”*, traduko en franca lingvo far Ginette de la originala verko de Spomenka Stimec, „*Kroata milita noklibro*“.

En iom pli ol 100 paĝoj Spomenka rakontas neimageblajn travivaĵojn de juna virino dum la aludita konflikto. Ginette Martin proponas al la franclingvanoj menstrafan tekston, kiu „pensigos“ la leganton.

Tuj post la apero de tiu traduko, Ginette estis intervjuita de regionaj radioj -unu hora pridemandado en la unua, duonhoro en la dua- kaj aperis paralele gazetartikoloj... Jen unika okazo por elmontri la kulturan flankon de la internacia lingvo ĉe publiko foje misinformita aŭ skeptika. La libro komencas „vojaĝi“ eksterlanden, eĉ al Japanio!

Ginette klarigas: "... Mi estis helpata de kelkaj Eo-parolantoj kaj de Spomenka mem, kiuj donis al mi kelkajn precizigojn kaj kuraĝigis min. La laboro postulis pli ol du jarojn... La libron mi presigis per mia propra mono kaj nun ĝi estas aĉetebla ĉe la libro-servoj de Esperanto France-Est, UEA, SAT-Amikaro kaj Espéranto-France... kaj ankaŭ ĉe mi kompreneble (12 €). Mi insistas, por ke vi aĉetu tiun francan version por la ne-esperantista publiko -tiucele mi tradukis ĝin- sed mi plue insistas, por

ke vi ne forgesu havigi al vi la tre emociigan originalon en esperanto. Tiu verko estas ne nur valora dokumento pri la milito en Kroatio sed ankaù pensiga libro kaj pledo por la Paco. Ĝi restas aktuala”

Ni aldonu, ke nia samideanino gvidas kursojn kiel ĉuijare en privata, teknika kolegio kaj en Gérardmer.

NB el la redaktejo de „La Informilo”: Konsilinde... Pli oportune mendi la libron rekte ĉe

Ginette MARTIN 92 rue du Riant Côteau FR-88200 SAULXURES-sur-MOSELOTTE

reta kontakto: gimavo@wanadoo.fr

L'accès au public est
situé à l'angle des rues
Jacques Cœur et
Cerisaie, à 2 minutes à
pied de l'arrêt de
métro Bastille, desservi
par les lignes 1, 5 et 8 -
sortie Boulevard Henri
IV ou Boulevard
Bourdon -

ESPERANTO-FRANCE

4bis rue de la Cerisaie

75004 PARIS

① 01 42 78 69 86

télécopie : 01 42 78 08 47

courriel : info@esperanto-france.org

Horaires d'accueil du public :

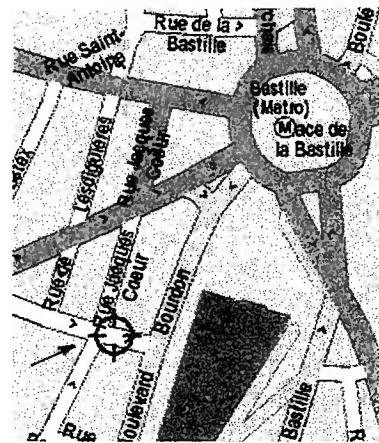
Lundi et mercredi : 9h / 12h – 13h30 / 19h

Mardi : 16h / 20h

Jeudi : 16h30 / 19h

Vendredi : 18h / 20h

Samedi : 9h / 12h – 13h30 / 19h

Comme prévu depuis plusieurs mois, la composition du bureau d' Espéranto-France et la répartition des rôles au sein de celui-ci a évolué en date du 1er octobre 2004 :

Président :	Claude LONGUE-EPEE (dont relations extérieures)
Vice-président :	François BARTSCH (information)
Vice-président :	Xavier GODIVIER (développement local et régional)
Secrétaire Général :	Vincent CHARLOT - en remplacement de Jérôme Mathieu
Trésorier :	Alain FAGOT - en remplacement de Jean-Louis Texier
Membre :	Claude NOURMONT (culture et revues)
Membre :	Jean-Louis TEXIER

FRANCA ESPERANTO-INSTITUTO

FEI estas instituto komuna al Esperanto-France kaj SAT-Amikaro pri organizo de ekzamenoj en Francio kaj disdono de diplomoj. Ĝi ankaù kontolas la manuskriptoj de lernolibroj aù literaturajoj, kondicē, ke gi estu petita.

Elektiĝis nova teamo, kiun prezidas Michel DUC-GONINAZ. Ĝi celas akceli la instruadon de esperanto en Francio kaj provizi la kursgvidantojn per taûgaj informoj prei ekzamenoj. Ĉicele, gi nun havas TIT-ejon, kium zorgas Serge

SIRE : <http://fei.chez.tiscal.fr>

Sekve bonvolu sendi al tiu adreso ĉiujn informojn pri staĝoj de Esperanto, semajnfinaj kursoj, dato de ekzamenoj (nenio malhelpas homon el Avignon trapasi ekzamenon en Liono!).

Informu ankaù la sekretarion: Renée TRIOLLE, Bello Bauco, Chemin de la Civade Verde, 13600 LA CIOTAT aù enkaze de urĝeco (sed ĝi malbone funkcijs) triolle.renee@wanadoo.fr.

Rilate la ekzamenojn, bonvolu vin turni al la nuna direktoro de la ekzamenoj : Gaston RISTE, 57 avenue de St-Donat, 26100 ROMANS, tel. 04 75 02 01 07 aù gaston.riste@laposte.net.

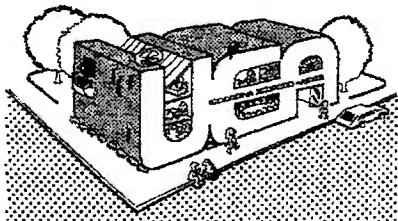
La FEI-anoj estis elektitaj ĝis 2007. Vic-prezidanto restas Claude ROUX, kasisto Thérèse PINET kaj sekretario de la ekzamenoj Suzanne BOUROT.

Rekte el la UEA-sidejo...

GAZETARA KOMUNIKO N-ro 188 = 2004-11-30

"MALFERMA TAGO" ripetis rekordon kaj faris novan!...

De ses jaroj la **Centra Oficejo de UEA** ne estis tiel homplena kiel en la 21-a Malferma Tago, sabaton, la 27-an de novembro, kiam ĉ. 150 esperantistoj el 18 landoj vizitis sian domon en Roterdamo. Tio egalas la rekordon el novembro 1998, sed ĉi-foje la vizitantoj estis pli acetemaj ol tiem. La antaŭa vendorekordo estis 4961 eŭroj, sed kvazaŭ por festi la 10-jariĝon de la tradicio de Malfermaj Tagoj, la Libroservo de UEA povis registri novan rekordon de 5262 eŭroj.

La programo de la "Tago" estis aparte riĉa kaj kulminis en mallonga ceremonio, dum kiu prezidanto **Renato Corsetti**

transdonis la Premion "*Onisaburo Deguchi*" al **Marjorie Boulton**. Tiu ĉi plej grava premio de UEA rekonas longdaŭran agadon por internacia amikeco kaj paco pere de Esperanto. Gia ĉi-jara ricevanto estis anoncita en la UK en Pekino, sed ĉar Marjorie Boulton ne povis ĉeesti tie, la transdono de la Premio okazis en la Malferma Tago. Post la premiado la laŭreatino faris impresan prelegon kun la temo "*Tra Lumo kaj Mallumo: kelkaj memoroj de veteranino*". UEA eldonos ĝin en formo de ilustrita libreto.

Estrarano **Claude Nourmont** enkondukis omaĝon al **Luiza Marin**, al kiu *Unuiĝo Franca por Esperanto* donacis partoprenon en la Malferma Tago por danki ŝin pro preskaŭ 27-jara dekorado en la oficejo de UFE. Generala Direktoro **Osmo Buller** laŭdis la agadon de s-ino Marin kiel modela ĉefdelegito kaj peranto, kaj **Atie van Zeist**, sekretariino de la CO, transdonis al ŝi rozon kiel simbolon de la dankemo de la Roterdama stabo pro bona kunlaboro tra la jaroj.

Pluraj novaj originalaj Esperanto-verkoj estis prezентitaj. La plej freŝa estis la romano "*La kastelo de Vitro*" de John Francis, kiu estis unuafoje aĉetebla en la Malferma Tago. Ĝin prezantis **Francisco Veuthey**, kiu ilustris la verkon. **Jorge Camacho** prezantis siajn poemarojn "*Celakantoj*" kaj "*Saturno*", kiuj aperis ĉi-jare same kiel la romano "*Dek tagoj de kapitano Postnikov*" de **Mikaelo Bronstejn**, kies mult-talenta aŭtoro krome plezurigis la publikon per siaj kantoj. Alian muzikan kontribuon al la programo faris la kantgrupo *Akordo*, kiu prezantis ankaŭ sian kompaktan diskon "*Kristnaska kordo*" kun 25 kristnaskaj kantoj el diversaj landoj kaj kulturoj.

Fine de la posttagmezo du surprizaj aldonoj al la antaŭanonicita programo plenigis la salonoron Zamenhof. Unue **Povilas Jegorovas**, prezidanto de LKK, raportis pri la preparoj por la 90-a UK en Vilno. La LKK-prezidanto vidis sian raporton premiita per kelkaj tujaj aliigoj. La programero "*Estraranoj respondas*" donis okazon diskuti kun la ĉeestantaj estraranoj, kiuj estis entute kvar, ĉar apud Corsetti kaj Nourmont partoprenis ankaŭ **Ulla Luin** kaj **Ans Bakker-ten Hagen**, respektive generala sekretariino kaj estraranino pri financo kaj administrado. Plia agrabla surprizo estis la ebleco renkonti du membrojn de la *Esperanto-redakcio de Pola Radio*, **Barbara Pietrzak** kaj **Gabriela Kosiarska**, kiuj registris dum la Tago plurajn interjuojn por aŭdigo en proksimaj elsendoj. Al Marjorie Boulton redaktorino Pietrzak ankaŭ transdonis kiel specialan donacon de Pola Radio registraĵon de iama interjuo kun la fama verkisto.

Al la nova vendorekordo de la Libroservo precipe kontribuis kelkaj novaj titoloj. La plej furora estis la *dudirekta nederlanda vortaro*, kiu estis vendita en 29 ekzempleroj, sekvata de la nova romano de Francis (21). Aliaj furoraj estis "*Mil unuaj vortoj en Esperanto*" (14), *la Postnikov-romano* de Bronstejn (10) kaj la plej nova titolo en la Serio Oriento-Okcidento, la klasikajo "*Aventuroj de la brava soldato Švejk dum la mondumilito*" de Jaroslav Hašek (10). Inter diskoj pleje furoris la ĵus aperinta nova KD de **Kajto**, "*Lokomotivo, rulu nun!*" (14).

La vizitantoj povis konatiĝi ankaŭ kun malgranda eksposizio pri Unesko kaj UEA, kiun **Ziko Sikosek** kunmetis lige kun la 50-a datreveno de la akcepto de la Montevidea Esperanto-rezolucio de Unesco.

Jam nun, la stabo de la Centra Oficejo invitas al la 22-a Malferma Tago sabaton, la 23-an de aprilo 2005.

Renato Corsetti, Via del Castello, 1, IT-00036 Palestrina, Italijo <renato.corsetti@virgilio.it

Saluton!

Vi certe jam aŭdis pri la reta humur-gazeto *Vola Pug'*. Se vi ankoraŭ ne konas ĝin, iru al: www.volapug.net. Multaj homoj maltrankviliĝas kaj skribas al ni: ĉu *Vola Pug'* mortas? Kiam estos nova numero? Ne timu: la numero 4 baldaŭ aperos dum la sekvaj monatoj.

Sed estas alia novajo: ni ankaŭ faros iun paperan version de *Vola Pug'*, jes, papere vi povos rekte tuŝi ĝin!!! Cetere, kvankam ni estas jam aro da geredaktantoj, ne multaj bildstrioj alvenas al nia redakcio. Kaj ni vidas tie kaj tie esperantistojn, kiuj desegnadas. Sed ofte ili ne aŭdacas kontakti *VolaPug-on* por proponi siajn desegnojn, ĉar ili pensas: tio ne estas mia stilo de komiksoj, tio ne estas mia stilo de humuro, ktp. Sed nepre ne pensu tiel: *Vola Pug'* estas malfermata al ĈIAJ specoj de humuro kaj desegnoj! Se kelkaj personoj opinias, ke la gazeto aspektas tro europeca, estas ĉar estas multaj eŭropaj redaktantoj.

[tro! ;-)] en la teamo, sed ni volas vere internaciigi la gazeton: do, ESPERANTISTAJ DESEGNISTOJ EL ĈIUJ KONTINENTOJ, NI BEZONAS VIN!

Se vi ŝatas desegni (aŭ se vi havas ideojn por bildstrioj kaj povus kunlabori kun iu desegnisto), ne hezitu! Por kontatti nin, unu adreso : redaktejo@volapug.net

Komikseme salutas,

Henrri De Sabates, ĉefredaktoro de *Vola Pug'*

CEEAC (Cercle d'Etudes Espérantistes de l'Ariège)
Mairie - FR - 09340 VERNIOILLE

I3-a KORUSO-STAGO

en esperanto kun

folk-muzikaj inter' anĝoj

de 6-a ĝis 13-a de februaro 2005

en Montferrier, piede de Montségur,

en Arjejaj Pireneoj

en feriejo *La Freychede* (sen-GMO-aj manĝoj)

- La **korusan laboron** ĉef-vidos juna
dana korusestro **Jesper JACOBSEN**,
helpata por partaj trejnadoj de aliaj E-(kaj neE)-lingvaj
korusestroj, jam antauvidas sian partoprenon

Franjo PROVOST el Bretonio,

jaklin' SCHMITTER el Elzaco,

Bernard DOUCELIN el Limogio,

- **Plurvoĉaj kantoj** el diversaj tempoj kaj
teritorioj (plej grave Romantikaj/Renesancaj)

- Pro lastajar sperto pluraj partoprenantoj alportos
sian muzikinstrumentojn por ankau **folk-**

ludadi kun lokaj spertuloj *Gérard GARRIGUES*
kaj *Patrick TERRIS*.

- Eblo komencantoj en E° aŭ akompanantoj de
koruso krome petos **E-kurson** ...

Programo : ĉiutage 5 horoj da kanto-trejnado,
kultura/turismaj vizitoj, pied-kaj ski-ekskursoj,
kaj vespero: ludoj, debatoj aŭ video-spektado, ktp.

Akcepto: ekde dimanĉo 6-a de februaro je la 15-a.

Stag-eko: lunden 7-an de februaro je la 8-a horo 45.

Stag-fino: dimanĉon 13-an de februaro je la 15-a.

Aliĝo-kondiĉoj:

CEEA-anĝo (pri asocioj aseturoj kaj pro kiu vi ricevos
trimonatan bulteron « ESPERANTO PYRENEES »)

normale: 16 Euroj rabatite: 11 Euroj

paro: 24 Euroj infanoj (>16-jaraj): 5 Euroj

Euskrribigo por la semajno: malplikoste se
fui aŭ/kaj se junage aŭ/kaj se plurope el sana familio
/ / soprano, / /aldino, / /tenoro, / /baso;
komencanto / kantademo / kapabla legi partiturojn
(jes / ne) kaj deziras tiujn anticipi ricevi (jes / ne)
/ / folk-muzikanto kaj mi ludas ..... "on
/ / E° komencanto kaj deziras E-kurson (jes / ne)

Mi partoprenos la stagon, kiel,
/ / akompananto (jes/ne) - / / koruso (jes/ne)
(ĉoko por CEEA - CCP n°257934E Toulouse) pri:
1) Anĝo ce CEEA (devige) ..... E

2) Enskribiĝo je l'stago ..... E

3) Restado (kosto) ..... E, antaŭpago 10 % ..... E

4) Donaco (lauvoles) ..... E

5) Sumo ..... (hodiau pagata) ..... E

6) Pagota je alveno ..... E
Repageblos nur enskribiĝ-kostoj ĝis 5-a de januaro
kaj restad-kostoj ĝis 5-a de februaro.

Rimarko: akompanantoj, kiuj restadas sed ne stagumas
ne pagos enskribiĝon.

Restad-kostoj:

7 x 24 horoj (nokto + 3 manĝoj):	200 Euroj
Sen Tag-Mangoj:	170 Euroj
Aliaj eblecoj:	petu apartan tarifon

ALIĜILO vok-Nomo
Familia Nomo.....

Adreso.....

Land- & pošt-kodoj.....

Urbo.....

Tel-n° ..... @dreso.....

Land- & pošt-kodoj.....

Urbo.....

Ĉian sendaĵon al : JORGOS FR - 11420 LAFAGE
(tel: 33 0 468 605 417) @dreso : jorgos@iscali.fr

Viaj ideoj, proponoj, petoj .....

(dankon !)

Vous invitent au**57ème Stage Régional d'Espéranto**

espéranto

France-Est

Invitas vin al la**57a Regiona Staĝo de Esperanto**

La 15 - 16 - 17-ajn de aprilo 2005
en Lucelle en la sudo de Alzaco
ĉe la svisa landlimo

Les 15 - 16 - 17 avril 2005
à Lucelle dans le sud de l'Alsace
près de la frontière suisse

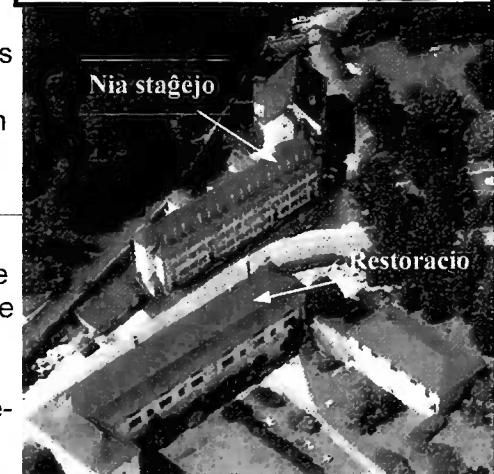
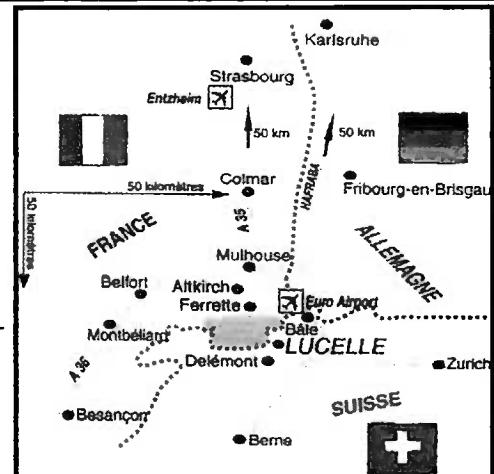
**Koncerto de
JoMo****Riĉa programo
kun****Prelegoj de
Ed. Borsboom**

JoMo estas konata kantisto, kiu per sia gitaro kaj sia agrabla voĉo sukcesas kapti la atenton de la spektantoj. Liaj kantoj kvazaŭ lude saltas de lingvo al lingvo surprizante la aŭskultantojn. En lia repertuaro kantoj en pli ol 20 lingvoj por la plezuro de la ĉeestantoj.

La vilaĝo Lucelle troviĝas grand-partie en Svislando, malgranda parto inkluzive de la domo Saint-Bernard, nia staĝejo, troviĝas en Francio. Por pli facile atingi Lucelle ekde Altkirch, prefere traveturu la vilaĝojn Feldbach, Moernach, Durlingsdorf, Winkel ĝis Lucelle. Sur la apuda mapo eblas vidi, ke la strato al la staĝejo trairas iom Svislandon. Tamen la svisa doganejo troviĝas nur poste direkte al Délémont.

Le village de Lucelle se trouve en grande partie en Suisse, une petite partie se trouve en France y compris la maison Saint-Bernard où aura lieu notre stage. Pour atteindre plus facilement Lucelle, utiliser de préférence l'itinéraire suivant à partir d'Altkirch: par les villages Feldbach, Moernach, Durlingsdorf, Winkel jusqu'à Lucelle.

Sur la carte de gauche on peut remarquer que pour atteindre la Maison Saint-Bernard il est nécessaire de traverser un peu la Suisse. Mais il faut laisser le poste de douane à votre droite.

57ème Stage Régional d'Espéranto

organisé par

esperanto

France-Est

Vendredi le 15, samedi le 16 et dimanche le 17 avril 2005
 à Lucelle au sud de l'Alsace à la frontière suisse.
 Centre Européen de rencontres - Maison Saint-Bernard

Programme provisoire

Vendredi le 15 avril 2005

- 17h Accueil
- 19h Dîner
- 20h30 Diaporama du Congrès d'Esperanto 2004 à Pékin et de l'après-congrès.
- 21h30 Bienvenue! Rencontres.

Samedi le 16 avril 2005

- 8h Petit déjeuner
- 9h30 11h30 Visite du musée paysan de Oltingue.
- 12h-13a Déjeuner
- 13h Au choix, promenade digestive.
- 13h-14h30 Accueil de stagiaires.
- 14h30 - 18a30 Cours et conférences
- 16a30 - 17h Pause café
- 19h Dîner
- 20h30 – 22h Concert de JoMo en Esperanto et autres langues.
 (dans la salle à côté du restaurant)

Dimanche le 17 avril 2005

- 8h-9h Petit déjeuner
- 9h-11h30 Cours et conférences
- 12h-13h Déjeuner
- 14h-16h Assemblée Générale de Esperanto France-Est
- 14a Visite du lieu de pèlerinage de Marienstein en Suisse.
- 17h Fermeture du service Librairie

Adhésion et séjour	prix en euros
Adhérent principal, pour les abonnés à "La Informilo" et pour les étrangers.	25 €
Adhérent principal avec abonnement à "La Informilo" pour les non abonnés	37 €
Autre adhérent (à la même adresse)	20 €
Adhésion enfants et étudiants	1 €
Pension complète pour 1 personne pour enfant 5 à 15 ans	45 € 16 €
Demi-pension pour 1 personne pour enfant 5 à 15 ans	41 € 12 €
Supplément pour chambre individuelle pour 1 ou 2 nuitées	12 €
Repas supplémentaire sans nuité	9,50 €

La pension complète comprend une nuité, 3 repas avec boisson et un café au déjeuner

Veuillez retourner votre adhésion et votre paiement à:
 (au minimum l'adhésion)
S-ro André Grossmann
 5, rue des Pyrénées
 68390 BALDERSHEIM Francio
 Chèque ou virement au nom de:
 Mulhouse-Esperanto
 CCP 19 684 F Strasbourg
 Virement international:
 IBAN: FR24 2004 10101500
 1968 4F03 617
 BIC: PSSTFRPPSTR

Cours

- A. pour débutants:**
 Ginette Martin apportera le matériel adéquat.
- B. pour progresser:**
 Familiarisons-nous avec les règles de l'espéranto en bavardant avec Roberto Kueny.
- C. conversation** animée par Edmond Ludwig avec matériel spécifique.

Nombre de repas ou de nuitées	Vendredi	Samedi	Dimanche
Déjeuner			
Dîner			
Nuité + petit déjeuner			
Chambre Individuelle			

Préférences	Chaque chambre avec douche et WC
	Chambre avec grand lit (pour couple ou pour chambre individuelle)
	Chambre avec 2 lits
	Chambre avec grand lit (pour couple)
	Chambre avec 2 lits et lit supplémentaire pour enfant

Adhésion et réservation pour le 57ème Stage Régional d'Espéranto à Lucelle

M. Mme	Nom de famille	Prénom	Adhésion	Cours choisi
1				
2				
3				

Adresse

Téléphone: _____ Courriel: _____

Je désire participer à la visite du musée paysan à Oltingue
 à la visite du lieu de pèlerinage de Marienstein en Suisse

Je verse à Mulhouse-Esperanto la somme de:

57a Regiona Stago de Esperanto

organizita de

esperanto

France-Est

Vendrede la 15an, sabate la 16an kaj dimanĉe la 17an de aprilo 2005
 en Lucelle en la sudo de Alzaco ĉe la svisa landlimo
 Centre Européen de rencontres - Maison Saint-Bernard

Provizora Programo

Vendrede 15an de aprilo 2005

- 17h Akcepto de la unuaj alvenantoj
- 19h Vespermanĝo
- 20h30 Prezentado de fotoj pri Ĉinio (UK kaj postkongreso al Urumqi).
- 21a30 Bonveno, konatiĝo.

Sabate 16an de aprilo 2005

- 8a Matenmanĝo
- 9a30 - 11a30 Vizito al kamparana muzeo en la vilaĝo Oltingue.
- 12a-13a Tagmanĝo
- 13a Laŭ deziro, digesta promenado
- 13a-14a30 Akcepto de staĝanoj
- 14a30 - 18a30 Kursoj kaj prelegoj
- 16a30 - 17a Kafopaŭzo.
- 19a Vespermanĝo
- 20a30 – 22a Koncerto de JoMo en Esperanto kaj en aliaj lingvoj.
 (en salono apud la restoracio)

Dimanĉe 17an de aprilo 2005

- 8a - 9a Matenmanĝo
- 9a -11a30 Kursoj kaj prelegoj
- 12a -13a Tagmanĝo
- 14a -16a Ĝenerala asembleo de Esperanto France-Est
- 14a Vizito al pilgrimejo Marienstein en Svislando
- 17a Fermo de la libroservo.

Aliĝoj kaj restado	kosto en eŭroj
Ĉef-aliganto jam abonanto al "La Informilo" kaj por eksterlandanoj	25 €
Ĉef-aliganto kun abon-pago al "La Informilo" (por ne abonantoj)	37 €
Kun-aliganto (sama adreso kiel ĉef-aliganto)	20 €
Aliĝo por infanoj kaj gestudentoj	1 €
Kompleta pensiono por 1 persono por infano 5 ĝis 15-jara	45 € 16 €
Duon-pensiono por 1 persono por infano 5 ĝis 15-jara	41 € 12 €
Suplemento por individua ĉambro por 1 aŭ 2 tranoktoj	12 €
Kroma manĝo sen tranokto	9,50 €

Kompleta pensiono inkluzivas unu tranokton, 3 manĝojn kun trinkajo kaj kafon kun la tagmanĝo.

Bonvolu sendi la aliĝilon kaj vian antaŭpagon al:
 (minimume la aliĝkotizon)
S-ro André Grossmann
 5, rue des Pyrénées
 68390 BALDERSHEIM Francio
 Ĉekoj aŭ ĝiroj je la nomo de:
 Mulhouse-Esperanto
 CCP 19 684 F Strasbourg
 Internacia ĝiro:
 IBAN: FR24 2004 10101500 1968
 4F03 617
 BIC: PSSTFRPPSTR

Kursoj
 A. **por komencantoj:**
 Ginette Martin alportos specifan materialon.
 B. **por progresantoj:**
 Ni amikiĝu kun la Esperanto-regulo babilante kun Roberto Kueny.
 C. **konversacio** vigiligata de Edmond Ludwig kun specifa materialo.
 D. **Prelego**
 Ed Borsboom prelegos pri cent jaroj de rusaj Esperanto-verkistoj. De Ŝirjaev ĝis Bronstein. Eksterteme pri la biografio *Viva de Andreo Cseh*.—

Aliĝilo kaj rezervado por la 57a Regiona Stago de Esperanto en Lucelle

Nombro da manĝoj aŭ tranoktadoj	Vendrede	Sabate	Dimanĉe
Tag-manĝo			
Vesper-manĝo			
Tranoktado + Maten-manĝo			
Individua ĉambro			
Mia prefero	Ĉiu ĉambroj kun dušoj kaj necesejoj		
	Ĉambro kun granda lito por paro aŭ por individua ĉambro		
	Ĉambro kun 2 litoj		
	Ĉambro kun granda lito (por paro) kaj kro- ma lito por infano		
	Ĉambro kun 2 litoj kaj kroma lito por infano		
Adreso			
Telefono:	Ret-adreso:		
Mi (ni) deziras partopreni la proponitajn vizitojn al Kamparana muzeo en Oltingue : ☐ Pilgrimejo en Marienstein Svislando: ☐			
Mi antaŭpagas jenan sumon al Mulhouse-Esperanto:			

Post-kongreso en Ĉinio

La ĉi-jara Universala kongreso okazis kun granda sukceso en Pekino. Ĝi estis vere mirinda kaj bone organizita. Diversaj post-kongresoj estis proponitaj al la kongresanoj por konatiĝi kun la vasta lando Ĉinio. La postkongreso "Silka Vojo" allogis 60 kongresanojn. La unuan de aŭgusto ni flugis de Pekino al Xi'an (sian). Tiu urbo estas fame-konata pro la tera-kotaj militistoj kaj ĉevaloj de la maŭzoleo de la Unua Imperiestro de Qin-dinastio (antaŭ pli ol 2000 jaroj). Ili fakte estis malkovritaj de kamparano nur en la lasta jarcento. Vera m-

Ĉe vendejo oni montris al ni, kiel oni muldas kaj pretigas miniaturajn soldatojn. Krome en la vendejo abundis multaj artaĵoj, kiujn oni proposis al la turistoj.

Vespere en restoracio ni ĝuis agrablan mildan muzikon dum la manĝo. Poste komenciĝis vera spektaklo kun muzikistoj kaj gedancistoj en multkoloraj vestaĵoj. Ili dancoj montris diversajn rakontojn de la ĉina historio.

en Xi'an

Entute troviĝas 6000 tiaj argilaj statuoj sub la tero. 1000 estas jam trovitaj. La militistoj estas alt-staturaj je 1,80 m.

Tri haloj estas viziteblaj. En la du unuaj estas videblaj la fositaj lokoj, la statuo-riparejo, ĉevaloj. En la lasta halo oni vidas la soldatojn vice starantaj.

De Xi'an ni flugis pli okcidenten al Dunhuanc. Ni vizitis tie Mogao-kavernaron kun miloj da Budaoj de la 12a jarcento. Bedaŭrinde oni de rajtis foti interne. En iuj kavernoj troviĝis ankaŭ grandaj budaoj, sidantaj kaj kušantaj.

En tapiŝo-vendejo oni vendis tre belajn silkajn tapiŝojn, kiuj postulas plurajn monatojn da laboro. Krome aĉetebolis tie diversaj bidloj kaj multe da aliaj memorajoj.

en Dunhuanc

Parto de la Mogao-kavernaro

Ĉarmaj dancistinoj regalis la spektantojn per multkoloraj vestaĵoj

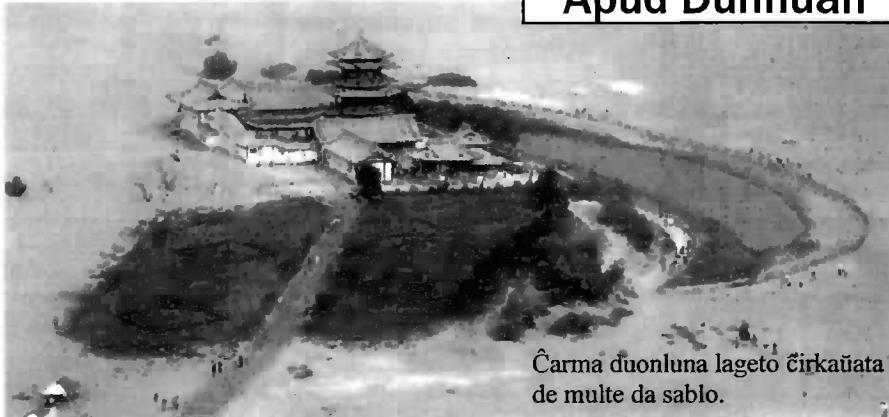
La regiono estis jam pli dezerta, aparte interesa estis la Sonanta Sablo-monto. De la parkejo eblis ĝin atingi piede (15 mn) per kamelo aŭ aŭtobuse. Tiel nia grupo dividigis en 3 partoj. Multaj poste grimpis la monton dank'al lignaj ŝtuparoj metita sur la sablo. De supre oni ĝuis agrablan panoramon, jes multe da sablo, sed jen en malgranda oazo troviĝis la duon-luna lageto kaj apude iama templo. (Nun ĝi estas kiosko).

Per lignaj sledoj oni facile povis malsuprenigiti. Laŭdire, se plurope oni tiel malsuprenigitas, oni povas audi vibradon, pro tio ĝi nomiĝas la Sonanta Sablo-monto.

Taŭga transportilo en la dezerto: La kameloj ĉe la sablo-monto

Apud Dunhuan

Ĉarma duonluna lageto ĉirkaŭata de multe da sablo.

Sekigitaj vinberoj estas specialaĵo en Ujgurio

En Ujgurio oni produktas multe da vinberoj. Unu triono estas uzata por fari vinon, alia triono por produkti sekigitajn vinberojn kaj la cetero estas vendata kiel manĝeblaj vinberoj. Ankaŭ nia grupo vizitis tian vitejon kaj gustumis diversajn vinberojn. Sur la flamanta monto troviĝas aliaj kavernaroj kun multaj budaoj, pluraj el ili estis difektitaj. Meze en la dezerto gura lingvoj troviĝas ruinoj de malnova urbo de la 7a jarcento. En muzeo oni klarigis, kiel antau 2000 jaroj oni sukcesis fari akvo-tuneloj por transporti la montaran akvon al la valo.

Apud Turpan

Aŭtobuse tra dezerto sed sur bonaj ŝoseoj ni atingis la ĉef-urbon de Ujgurio Urumqi (urumĉi). Ĝi estas tre moderna urbo, tie loĝas 80% da ĉinoj, sed en ceteraj partoj de Ujgurio nur 20%. Sur montaro ni vizitis jurtojn de tataroj kaj montaran lageton. Nia turismado estis vere tre varia. En ĉiu urbo ni loĝis en komfortaj hoteloj. La 8an de aŭgusto ni re-flugis al Pekino, kie finiĝis la postkongreso.

Sur montaro, jurto de la tatara minoritato

Ĉirkaŭ Unrumqi

Survoje al montara lago, vendistoj proponas fruktojn.

Sur la montaro Jacugatake en Japanio troviĝas Esperanto-Domo administrata de Japana Esperanto-Instituto.

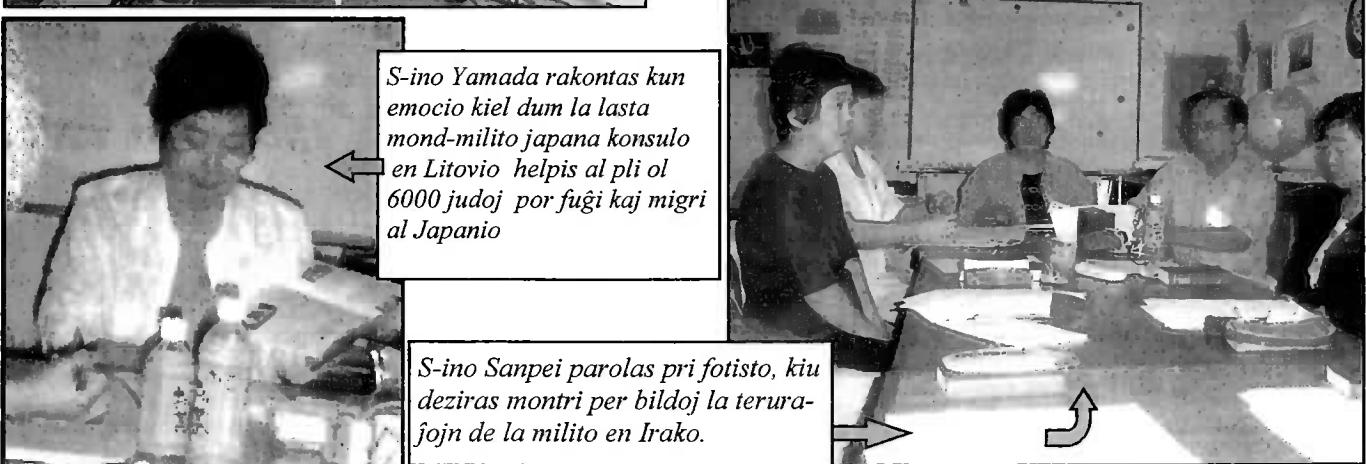
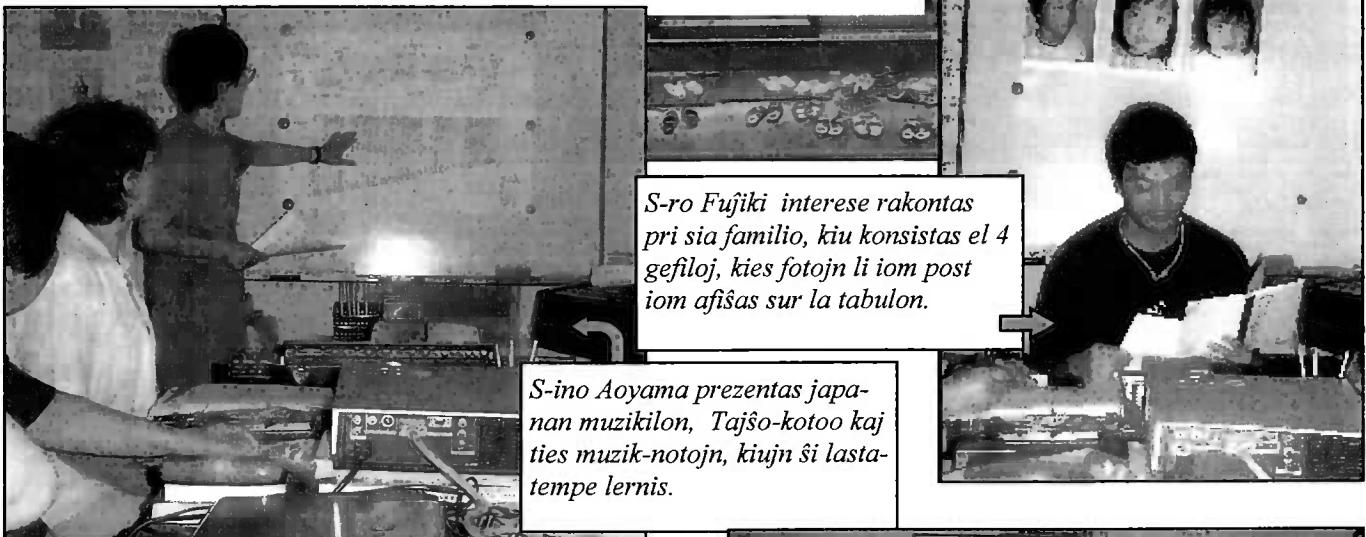
La Esperanto-Domo en la regiono de Jacugatake-montaro povas akcepti ĝis 20 gastojn en komfortaj du- aŭ 3-litaj ĉambroj aŭ en pligranda tatamio-ĉambro. Tie okazas diversaj Esperanto-aranĝoj, krome la domo ankaŭ akceptas individuajn gastojn.

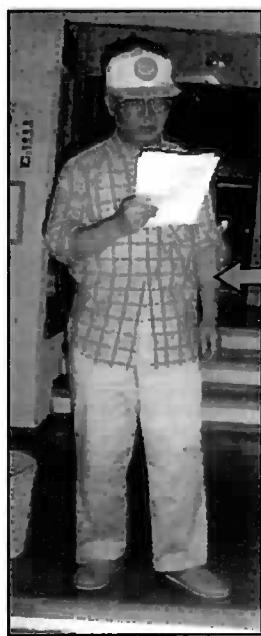
De la 21a ĝis la 23a de aŭgusto okazis Esperanto-seminario nomata "Nur-Esperanto-Kunvivado", kiun partoprenis 19 personoj. S-ro Išikaŭa estis la organizanto de tiu aranĝo, kiu akceptis komencantojn kaj progresantojn kaj havis la celon, ke ĉiuj laŭ sia kapablo parolu en Esperanto. Plej multaj programeroj estis komunaj por ĉiuj partoprenantoj, sed por kelkaj programeroj oni kreis iom hazarde, (ne laŭ niveloj) 3 grupojn, kiuj aparte lernis en la domo aŭ dum promenado.

Dum la komuna programo ĉiuj partoprenantoj laŭvice prezentiĝis 10-minutan paroladon plej ofte antaŭ-preparitan. Temis fakte pri mallongaj prelegoj laŭ plej diversaj temoj. Iuj parolis pri sia hobio aŭ vojaĝoj, aliaj pri sia profesio aŭ pri sia familio aŭ pli gravaj temoj estis pri fotisto dum milito en Irako, ktp... Post la prelego, la organizanto petis sinsekve 3 partoprenantojn fari demandojn. Kaj se restis tempo eĉ pliaj demandoj estis akceptitaj. Kelkofoje tio kreis interesajn diskutojn.

La sama kunveno-ĉambro estis ankaŭ uzata por la diversaj manĝoj de la tago, tial necesis iom strikte respekti la horojn de la diversaj programo-partoj. Pri tio bone zorgis s-ro Išikaŭa.

En la Esperanto-domo troviĝas granda kunveno-salono kun apude malgranda kuirero. Alia salono, biblioteko kaj oficejo kun komputilo. En tuj apuda domo sur 3 etaĝoj troviĝas la dormo-ĉambroj.

S-ro Saiki rakontas al ni kiel li perdis kaj poste klopojis por retrovi sian fotilon dum la kongreso en Pekino. Li trovis la taŭgajn vortojn por priskribi siajn sentojn kaj emociojn, ĝis finfine li retrovis sian fotilon, kvazaŭ batalo, kun rezigno kaj esperoj ĝis fina venko.

Plej ofte la manĝoj ne estis pretitaj surloke, sed kunportitaj en specifaj skatoloj. Tiaj tipoj de skatoloj aceteblaj en multaj vendeojoj kaj stacidomoj kaj proponataj al vojaĝantoj.

La distraj vesperoj estis ne-formalaj sed iom improvizitaj, laŭ la preteco de la partoprenantoj, kiuj iom spontane proponis rakontetojn, anekdotojn, amuzojn, kantojn. Aparte ŝatata estis la tajšo-kotoo-muzikaĵo de s-ino Aoyama. Sed la vesperoj finiĝis multe pli poste en amikaj rondoj ĉe bongustaj bieroj kaj sakeoj, kun manĝaĵetoj, kiuj subite aperis sur la tablo kaj agrabligis la etoson.

Iuj partoprenantoj interesigis pri la prelego "Esperanto en komputiloj", kiun mi prezenti. Kaj mirakle eĉ japanaj komputiloj (kun Vindozi XP) plene akceptis la instaladon de la programoj **EK** kaj **Elitero**. Tio plezurigis ne nur la ĉeestantojn sed ankaŭ la preleganton.

En la unua vespero estis proponita vizito komunan banejon en iom proksima ferio-centro. Tiaj banejoj estas plej ofte apartaj por viroj kaj virinoj. En Japanio estas kutimo sin lavi ekster la banejo, ĉe apartaj lavejo-dušejoj. Poste oni eniras la diversajn banejojn por ĝui la varman akvon (35 ĝis 45 gradoj).

La somero en Japanio estis ĉi-jare tre varma, la temperaturo estis inter 25-30 ĝis 39 gradoj, kaj la klimato estas tre humida, tial multaj japanoj sopiras al montara loko kun malpli altaj temperaturoj fore de svarmantaj grandurboj.

Dum promenado, la enirejo de muzeo pri kaligrafio.

Jacugatake allogas multajn turistojn kaj la Esperanto-Domo troviĝas tie oportune en agrabla verda naturo. Sed bedaŭrinde pluvaj nubo malhelpis admirri la montaron en la ĉirkaŭaĵo dum iu matena ekskurso.

Dum "Nur Esperanto Kunvivado" esti farita rekomendo uzi nur Esperanton dum la tuta kunvivado. Plej multaj partoprenantoj diligente respektis tion. Bedaŭrinde ĉe la oficiala fino de la aranĝo ankaŭ finiĝis tiu "promeso" kaj krokodiloj .....invadis la domon. Sed antaŭ nia foriro jam alvenis al la domo nova grupo da esperantistoj, kiuj tre serioze studis la lingvon kaj kun kiuj ni iom konatiĝis.

Restas agrablaj rememoroj pri tiuj simpatiaj tagoj pasigitaj en la Esperanto-Domo, kie ni estis varme akceptataj dank'al la klopoj de s-ro Išikaŭa kaj ĝuis simpatian etoson.

S-ino Judita havis la malfacilan taskon prijuigi la paroladon de ĉiuj inter-venantoj. Si tre kompetente faris komentojn pri la enhavo kaj la temo, kaj diplomate aldonis kuraĝigajn vortojn.

La manĝo-skatoloj enhavis simplan sed bongustan japanan manĝon.

André Grossmann

La partoprenantoj de la Kunvivado.

Dum la Kongreso en Pekino dejoris multaj junaj studentoj. Dum kunveno la direktoro de la Universitato de Xi'an klarigas al la publiko siajn celojn kaj la ĉeeston de tiuj studentoj.

En Ĉinio estas pli ol 1300 privataj universitatoj kun proksimume 2 ĝis 3 milionoj da studentoj. En la privata universitato de Xi'an (si-an) studas 36000 studentoj. Ĝi ricevis apartan subtenon de la direktoro s-ro Ding Zu Yi, kiu fakte ne estas esperantisto. En la Traduka Instituto la studentoj lernas la anglan, la germanan kaj la japanajn lingvojn kaj krome informadikon kaj aliajn fakojn. En la lastaj 3 monatoj 100 el tiuj studentoj lernis intensive Esperanton. Inter ili 30 estis elektitaj por vojaĝi al Pekino por partopreni la kongreson kaj tie deĵori. Kelkaj jam bone parolas Esperanton.

Generale la privataj universitatoj estas malfortaj kompare kun la ŝtataj kaj estas iom malestimataj, sed la direktoro esperas, ke la privata universitato de Xi'an pli kaj pli famiĝos. La edukado en ĝi estas severa. En 18 jaroj 32000 studentoj diplomiĝis. Ili laboras plej parte en eksterlandaj kompanioj, bankoj, en Singapuro.

La Esperanto-instruisto estas s-ro Wan Shi Rong, kiu dum multaj jaroj laboris en la redakcio de "El Popola Ĉinio". Sed la direktoro planas, ke la studentoj, kiuj nun intensive lernas la internacian lingvon, poste instruoj Esperanton al ĉiuj studentoj de la Universitato.

Prelegas s-ro Ding Zu Yi, la direktoro de la universitato de Xi'an kaj s-ro Wang Shi Rong tradukas al Esperanto.

Studentoj de Xi'an-universitato kaj ilia bonveniga balon-ŝildo antaŭ la kongresejo.

Miaj impresoj pri Ĉinio:

Ĉinio estas plene progresanta lando. Grandaj modernaj plur-etaĝaj hoteloj ĉirkaŭas la kongres-centron. La aŭto-ŝoseoj estas modernaj, sed la trafiko estas iom kaosa, sen respekto de prioritato. Multaj gardistoj deĵoras ĉe la hoteloj, ĉe enriroj de kvartaloj, sur la stratoj. Ankaŭ en la hoteloj, en la vendejoj, restoracioj troviĝas multaj deĵorantoj. Mi povis viziti domon, kie maljunuloj agrable aktivas, per diversaj societaj ludoj, dancoj, tablo-teniso, ktp. Sed ankaŭ eblas vidi tre simplajn restoraciojn, malriĉajn kvartalojn. En la turismaj lokoj la vendistoj iom aroge aliras la turistojn. Plej ofte necesas marĉandi ĝis duon-prezo aŭ eĉ malpli. Jes, grandega lando, kiu plene moderniĝas.

Alzacanoj en Bretonio.

En la kalendaro de Esperanto-aranĝo ni povas legi:

14. - 21. aŭgusto 2004 - 8-aj Bretonaj Renkontiĝoj en Plouëzec (Bretonio)

Kultura aranĝo kun ĉ. 200 partoprenantoj.

Pliaj informoj: Jean-Pierre Ducoyer, 8, Rue de Montauban, FR-35750 Iffendic, Francio, tel:+33-2 99 09 71 92, fakso: +33-2 99 09 71 92

Tiun aranĝon partoprenis en 2004 Bernard Behra. Li tre interese rakontas al ni sian restadon tie.

Post kelkaj regionaj staĝoj en Franc-oriento, Svisio kaj Germanio, kaj partopreno al Eŭrop-Unia Esperanto Kongreso (Verono, Italio, 2002), Universala Kongreso (Gotenburgo, Svedio, 2003), Eŭropa Bunto (Strasburgo, 2004) mi partoprenis al la 8-aj Internaciaj Renkontiĝoj de Pluezek (Bretonio – Francio).

Mi venis ankaŭ al tiuj okazintagoj por revidi miajn bretonajn amikojn, kiujn mi unafoje renkontis en Verono. Inter tiuj ĉi Franjo Provost, kiu ne nur scias bone estri la Bretonan Esperanto-Koruson sed ankaŭ vigligi kaj kuraĝigi ĉiujn personojn, kiujn ŝi renkontas. Dank'al Esperanto kaj al Franjo ni daŭrigas la longtempan tradicion, kiu faras solidajn amikecajn ligojn inter bretonoj kaj alzacanoj.

Kiel ĉiu-jare mi havis multe da laboro en majo ĝis julio kaj la necerteco pri mia libereco pro miaj du grandaj knaboj (fino de studioj, novaj loĝejoj, ktp), faris ke mi ne preparis niajn feriojn. Sed la amo de mia edzino por Bretonio, la ebleco revidi la bretonajn amikojn kaj partopreni al la Pluezkaj Renkontiĝoj decidigis nin lastmomente ferii en Bretonio.

Do ni foriris (mia edzino Odette kaj mia pli junaj filo Timothée) por du semajnoj da ferioj en Bretonio. La unuan semajnon ni vizitis Rennes, Brest, Morlaix kaj fine Saint-Brieuc, kie ni retrovis niajn bretonajn amikojn por agrabla vespermanĝo. Ankoraŭ korajn dankojn por la varma akcepto, la bona etoso kaj interalie la bonegaj mituloj kuiritaj en propra suko. Por la dua semajno ni elektis agrablan hotelon en Paimpol, ĉarma bretona plezur-šipohaveno, ĉar pro nia tro mal-

frua aliĝo al la Renkontiĝoj ni ne plu trovis loĝejojn en Pluezek.

Tiel, ĉiu-matene (dum ses tagoj) mia edzino kaj mia filo kondukis min al la lernejo de Pluezek, kie mi sekvis, kiel obeema knabo, la kurson de S-ro Bill Chapman (el Britio-Kimrio). Temis pri interparolado. Mi elektis tiun kurson ĉar, mi ja preskaŭ bone legas Esperanton, sed mi pli malfacile parolas ĝin. Mi ŝatis la instruadojn de Bill Chapman. Li estas afabla homo kun bonegaj britaj manieroj. Tiu profesoro sciis interesni kaj gardi nian atenton ĉiujn tagojn dum tri horoj. Lia kurso estis divers-speca : kantoj, humor-rakontoj, skeĉoj, multaj debato-temoj, demando-ludoj, ktp...kun la konsanta zorgo partoprenigi la lernantojn. Brave. Mi estis interesita pri tiu kurso, sed eble estis iom tro da partoprenantoj kun kelkaj « facil-interparoladistinoj ». Pro tio mi ne tro aŭdaciis ofte peti la parolon. Sed mi gardas bonan memoron pri tiu kurso kaj pri S-ro Chapman. Dank'al li mi certe denove progresis.

Mi aŭdaciis trapasi la ekzamenon por la Atesto pri Elementa Lernado. Momento de streso ... mi timis ridindigi min, sed finfine post la skriba parto, la parola parto bone okazis.

Dum mi sekvis la kurson aŭ trapasis la ekzamenon, mia edzino kaj mia filo malkovris la regionon. Ĉiutagmeze ili venis preni min por kune tagmanĝi kaj ankoraŭ viziti la regionon. Ni estis tre feliĉaj pri la bela regiono, preĝejoj, krutaj klifoj, ŝipoj, kasteloj (interalie la kastelo de la Roche-Jagu kun ĝiaj belaj ĝardenoj) pejzaĝoj, insuloj, tipaj domoj, ŝip-havenoj, ktp.

Plouëzec

170 personnes participent aux 8e rencontres espérantistes

Ni vizitis ankaŭ la ĉarman urbon Tréguier. Mi ne preparis tiun ekskurson per la legado de gvidlibro. Mi estis do agrable surprizita malkovri trabar-domojn, belajn stratojn, la domon de Ernest Renan, la Katedralon Saint-Tugdual (juvelo de la bretona religia arkitekturo - flamgotika stilo), ĝian klostron kaj la tombon de Sankta Yves, sankta patrono de Bretonio kaj de la legistoj. Promenante en tiu urbo, mi meditis pri tia bona hazardo ĉar mi estas juristo : jen ankaŭ ligo inter Bretonio kaj mi. Mi konsentas pri tiu parto de la preĝo al Sankta Yves : « Faru ke ni sciu defendi niajn rajtojn sen damaĝi al la aliuloj, serĉante unue la reamikigón kaj la pac-on. Estigu defendantojn, kiuj pledas favore al la subpremato, por ke la justeco estu farata en amo. » (Fais que nous sachions défendre nos droits sans porter préjudice aux autres, en cherchant avant tout la réconciliation et la paix. Suscite des défenseurs qui plaident la cause de l'opprimé pour que « justice soit rendue dans l'amour. ») Mi pripensas ankorau al Renan, kiu eldonis verkojn skandal-juĝitajn, ĉar ili rekondis racian kaj kritikan kristanismon. Mi trovis interesa la kontraston inter la tradicio (katedralo + Sankta Yves) kaj la modernismo (Renan). Mi faris tiun instruon al mi : bone estas koni la tradicion kaj la historion, sed ni devas ofte ekzameni niajn kredojn kaj opiniojn tra la lumo de la racio kaj de la kritiko per si mem certe, kaj ankaŭ helpe de la pensuloj, speciale de tiuj, kiuj kuraĝis pensi kaj skribi libere kaj alimaniere.

Ĉiuj tagojn de la semajno mi ŝatis la bonegan librosvoron. Oni povis elekti kaj aĉeti esperanto-librojn en bonega stato (eble vi jam renkontis librosvorojn, kiuj ŝajnis brokantejo !) kaj ricevi kompetentajn konsilojn.

Ĉiuj vesperoj estis agrable organizitaj : prelegoj, bretonaj dancoj, ludoj, maristaj kantoj, teatraĵoj, ktp. La neesperantistaj loĝantoj de Pluezek partoprenis volente al niaj vesperoj. Tio ĉi estas bona ideo, tiel oni vidas kion faras la esperantistoj kaj ĝui nian bonan etoson. Ni ŝatis la prelegon de Zef Jegard, kies libron ni jam legis. Li estas simpatiega kaj fama esperantisto kaj biciklisto. Li parolis al ni pri « Mia biciklado ĉirkaŭ la mondo ». Lia lasta vojaĝo celis atingi bicikle en du monatoj Ifiniac (Bretonio) al Vladivostoko (ekstremorienta Rusio). Malgraŭ tiu nova vera heroajo Zef Jegard restas modesta kaj afabla homo. Li faris tion, por ke oni parolu pri Esperanto. Pri la bretonaj dancoj, mi malkovris, ke ili estas facile lerneblaj kiel Esperanto. Oni nur bezonas multe da tempo se oni estas stulta kiel mi. Alia konstanto: la ĉinoj havas pli bonajn kapablecojn por lerni la bretonajn dancojn ol la alzacanoj.

Laŭ la tradicio, la lasta vespero estis la Adiaŭa Vespero. Oni prezenti kantojn kaj teatraĵojn preparatajn dum la semajno. Mi denove miris pro la granda kapabla, sed kun speciala mencio por la bretonaj esperantistoj, de nia komunumo por organizi altkvalitajn agrablajn spektaklojn sen pretendoj sed laŭ koro (oni faris tion por la amo kaj la pasio). Dankojn al vi ĉiuj karaj bretonoj kaj partoprenintoj, ĉar per la emocioj kaj la ridoj ni faris « unu grandan rondon familian ».

Ni bone revenis hejmen plej riĉaj kaj « feliĉa kiu, kiel Uliso faris belan vojaĝon ». Ni revenos en Bretonion.

Bernard Behra

Mi memoras ke mi devis lerni parkere tiun poezion en elementa lernejo. Mi havis multe da malfacilaĵoj por lerni ne nur la poezion, sed ankaŭ la restajon. Mi parkerigis nur la unuan verson ! "La douceur angevine" (alia plurvorta esprimo) estis por mi ĉefe la plezuro de la fino de la teda lerno, sed mi neniam alvenis parkere ĝis tia "douceur angevine". Estis nur espero. Mi estas nun sen malpardonemo, temas nur pri nostalgio.

Bernard Behra

Evidente mi serĉis la esperantan tradukon de tiu soneto. Kie ? Kiel ? Unue, en mia esperanta biblioteko : ĝi ankorau ne estas sufice kompleta. Due, helpe de Interreto serĉilo : mi nenion trovis. Tri, per retmesaĝo al la samideanoj : sen respondo. Kvare, mesaĝon al ufermembroj@yahoo-groupes.fr : S-ino Jocelyne Monneret skribis al mi ke ŝi perdis la tekston, sed ke mi povas peti ĝin poste ĉe du francaj samideanoj (S-roj A. Bartin aŭ Ch. Gasse). Si sciigis ankaŭ al mi ke okaze de inaŭguro de placo "Esperanto" en Liré (Francio), naskiĝvilaĝo de Joachim du Bellay, tiuj samideanoj disdonis la poemon. Kvine, mi rigardis en la elektronika katalogo "Trovanto", ĉe <http://www.onb.ac.at/sammlung/plansprochen/index.htm> : kaj mi trovis : <Du Bellay, Joachim ; <Felicha sarto ; Felicha estas / Joachim Du Bellay <En : Tutmonda sonoro / Hrsg.: Kalocsay, Kalmán = Kalocsay, <Kolomano = Kolochajo, Kolomano = Peneter, Peter <pseud.>; p.312, vol. 1 <dokumentnumero: 708.376-B. Esp-17

HEUREUX, COMME ULYSSE

Heureux qui, comme Ulysse, a fait un beau voyage,
Ou comme celui-là qui conquit la toison,
Et puis est retourné, plein d'usage et raison,
Vivre entre ses parents le reste de son âge !

Quand reverrai-je, hélas, de mon petit village
Fumer la cheminée, et en quelle saison
Reverrai-je le clos de ma pauvre maison,
Qui m'est une province et beaucoup davantage ?

Plus me plaît le séjour qu'ont bâti mes aieux
Que des palais romains le front audacieux,
Plus que le marbre dur me plaît l'ardoise fine,

Plus mon Loire gaulois que le Tibre latin,
Plus mon petit Liré que mont Palatin,
Et plus que l'air marin la douceur angevine.

* FELIÇA SORTO

Feliçā sarto, kiel Ulisses multvojaĝa,
aŭ kiel konkerinto de la ŝafano ora,
reveni fine hejmen, kaj dum vivreste glora
inter parencoj vivi pli sperta, kaj pli saĝa.

Ve, kiam fumon vian, kameno hejmvílaĝa,
mi vidos gaje fumi, en kiu tempo fora
mi vidos vin, dometo, kaj karto, pli valoro
al mi ol tutu rega provinco riĉpejzaĝa?

Pli plaĉas al mi nia prapatra domo pacia,
ol de palacoj Romaj la frunto plej aŭdaca,
pli ol marmoro dura l'ardezo fajne blua,
pli mia Loire galla, ol la Tiber' latina
pli mia Liré eta, ol Monto Palatina,
pli ol marvento sala, la dolĉa mild' Anjua.

Neforgeseblaj renkontoj en Budapešto

La 17an de julio, je la sepa matene, du aŭtomobiloj startas el *Gérardmer* en la direkto al *Budapešto*. Interne, sep vogeza j geesperantistoj.

Kial tiu longa vojaĝo?... La pasintan jaron, okaze de ŝia restado en *Le Tholy*, nia fidela rumana amikino *Lenke* proponis rendevuon en tiu historioriĉa ĉefurbo, kie loĝas ŝia filino.

Kaj ek de tiu decido, esperantista solidareco plenvivis. Dank' al la libreto "Adresaro de SAT", ni antaue kontaktis tute nekonatan esperantistinon en *LINZ* (Aŭstrio), kiu tre afable rezervis nianome dormoĉambrojn en la komforta hotelo "Zur Lokomotive". Tie, dekduo da samideanoj atendis nin! Ili tuj alproponis al ni viziton de urboparto per tramo kaj kablotrajno (...sen kablo, ni rimarkis!), per kiu ni supreniris sur faman monteton... De tie, je la subiro, *Linz* kaj ĝia *Danubo* oferis al ni ĉiuj mirindan panoramon. Forkurante, ni sukcesis eviti fortegan fulmotondron kaj ni vivis komunan vespermanĝon. Manette deziris kanti en esperanto, sed « *ne estus dece en altnivela restoracio* » oni diris al ni.

Dankon al la grupo de *Linz*, al *Greta* kaj al ŝia impete vigla fratino, kiu amike akceptis nin.

Per detala kaj preciza mapo, ŝajnis al ni facile malkovri nian hotelon *Fabius* en Budapešto.

En Francio, ĉiuj konas *Fabius-on*!... Ne en Hungario! Dum unu horo, ni vagis, trapasis ponton, ne retrovis vojon... por retrapasi la ponton! Malgraŭ ni aj verdaj steloj, ni ne renkontis samideanojn. Ho ve!... ne ĉiuj ankoraŭ parolas esperanton... Fine, montrante nian mapon, dank' al multaj gestoj, ĉarma Hungarino klarigis al ni, kiel fari por trovi nian simpatian hotelon, kie *Lenke* senpacience atendis nin.

Ni ne alpriskribos vin ĉiujn belegajn monumentojn, iluminitajn avenuojn, modernajn vendeojojn, kastelojn, muzeojn... de tiu grandioza ĉefurbo; vi trovos tion en gvidlibroj! Ni ne parolos pri la impona piroteknikaĵo, kiu, okaze de nacia festo, rivas ĉiujare unu milionon da spektantoj. Ni multe vizitis, ni multe piediris.

Kvartaloj kun luksaj bankoj, riĉaj restoracioj kontrastas kun aliaj, kie rubaĵoj diskovras la grundon... kaj jam kiel en Francio, pentr-art-aĉo (*tags*) makulas multajn murojn eĉ frēsdate refarbitajn.

Sed precipe ni aprecis la atentindan helpon, la estimindan sindonemon de nia rumana amikino. Hungario devena, ŝi kompreneble flue parolas la hungaran. Ŝi helpis nin por aĉeti tram-biletojn; ĉar ni estas emeritoj, ŝi malpliigis la prezon de enirbiletoj en muzeojn, sinagogon, ktp.

Sed aliaj surprizoj atendis nin... *Ilona*, leterkorespondantino de *Michèle* (ili neniam renkontiĝis!) veturis per buso el Rumanio - 450 km-ojn! - por vivi nur unu duan tagon kun sia franca amikino. Nepriskribbebla emocio! *Kalman*, korespondanto de *Jean*, alvenis akompanata de sia junaj edzino kaj de la bebo... Ili veturis 220 kilometrojn! Komuna tagmanĝo, promenado dur *Margit-insulo*, interŝanĝo de donacoj, kaj multe, multe da amikeco. Kortuŝaj estis tiuj momentoj plenplenaj de profunda kaj sincera emocio.

Kiam alproksimiĝis la adiaŭoj, estis malfacile kaŝi larmojn...

Pri tiu neforgesebla semajno en Budapešto, certe ni ankoraŭ longtempe parolos. En nia kapo bildoj denove dancos. Ni memoros pri multaj belaĵoj, pri la pejzaĝo ĉirkaŭ *Balaton-lago*, sed ni ĉefe revivos tiun eblecon paroli, komunikii kaj profundie senti la amon de la alia en senlima frateco.

Dankon al ĉiuj kaj, sendube, al Esperanto!

*Robert kaj Guitou COLIN
La grupon fotis Jean-Paul LAMBERT*

... Je la fundo de la valo, ni jam ekvidis la urbeton *Saugues*. Subite, rande de la vojo, stranga, alta skulptadejo pikis nian scivolemon... Halto...

Niaj legantoj bonvolu sekvi nin sur la spurojn de la tiel nomata "*Bête du Gévaudan*" (*Besto de l' Jevodan*) ...

Dum la dua parto de la 18a jarcento ia fabela besto terurigis la loĝantaron de la regiono Gévaudan, nuntempe departemento *Lozère*. Taksita kreaĵo de l' diablo kaj kvazaŭ nevundebla, ĝi estis ĉaspelita de vilaĝaj ekspedicioj kaj poste de oficialaj ĉasesploroj, tio dum tri jaroj... sen rezultoj.

La afero komencis la 30an de junio 1764, kiam oni malkovris la kadavron de 14-aĝa ŝafistino, *Jeanne Boulet*, tutcerte agresita taglume de besto simila al enorma lupo, sed laŭ unuaj diraĵoj, kun pli dikaj kaj pli akrepintaj kapo, kun eksternorma faŭko kaj dikaj harkovrita vosto.

Post tiu malkovro sekvis sanga buĉado, dum kio pereis pli ol cent homoj!

Pli kaj pli multiĝis la atakoj far la „monstro”. Ĉiuj viktimoj elmontris hororajn vundojn: ŝirita ventro, kap-haŭto forigita, fojfoje tranĉitaj kapoj kuſiſ apude... Memeweidente tiuj eventoj nutris multajn raportojn kaj la „rumoro” atingis la orelojn de la reĝo *Ludovika la dekkvinjara*. Li komisiis siajn „*Dragonojn*” organizi ĉasesplorojn... Monsumo je 9400 pundoj estis eĉ promesita, en la kazo se sukcesus la kapto de la „besto”. Sed ĝi restis nekaptebla kaj dekoj da korpoj estis daŭre malkovritaj en ofte malfacile traireblaj veproj. La raraj ĉasistoj, kiuj pretendis esti vundintaj la kreojn, rakontis ke ĝi falis grunden sed ĉiufoje tuj restariĝis antaŭ malaperis. Jes, tiam disvolviĝis opinio, laŭ kiu „la Diablo” kaſigis ene!

Laŭ unua popola kredo, temis pri atakoj de izolitaj lupoj, sed tiu tezo -ankoraŭ hodiaŭ pridedefendata de „serĉantoj”- estis neprobabla, ĉar tiuj lupoj tre malofte agresas homojn, nur se ili suferas grandan malsaton. Plue, malfacilas imagi, ke lupo povus senkapigi sian viktimon! Rimarkiĝis baldaŭ, ke la aluditaj viktimoj neniam estis pli ol 18 jara-aĝaj... Cetere preskaŭ ĉiuj elvenis el katolikaj familioj, en regiono kie tre gravis streĉiteco inter tiuj kredantoj kaj la protestantoj - „*Hugenotoj*”- ... tiam tre eta minoritato.

Nu, post 250 jaroj persistas la mistero!

PS – Abundas multfaceta bibliografio pri la afero, eĉ kompakt-diskoj! Se vi intencas turismi somere en la regiono, vi eĉ povos partopreni en „fakaj piedmigradoj”, viziti specifajn muzeojn...

La scivolemuloj simple tajpu „*bête du gévaudan*” ĉe la serĉilo „google” kaj ili ricevos pli malpli ekskitajn TTT-paĝojn!

Sport-trejnado... kaj seminario !

Vere naiva ideo supozis, ke atingi *Švaben Jurason* en Germanio -je ĉirkaŭ 300 kilometroj de *Metz* en Francio- estus veturbagatelajo... Kial ne antaŭe pripensi, ke ĉiu vendredon migras granda parto de la regiona popolo cele finsemajn-ferion en “facile atingebla” loko, kaj ke manko de surkamparaj multnombraj stratoj kiel en Francio, devigas uzi preskaŭ ekskluzive la allogajn (?) aŭtovojejegojn...

Imagu nur... Nia “heliketo” -kial diable dediĉis ni tiun kromnomon al nia domveturilo? - bezonis preskaŭ ok horojn por finfine halti, je la naŭa vespero, tra densa nebularo, sur la parkejo *“Hörnle”*... Plue, punktaj survojaj akcidentoj bremsis la seninterrompan aŭto-fluon, kiu estis forpusita sur unikan ŝoseon... Feliĉe, ĉe la stirilo de la domveturilo, eksterordinare paciena kaj atentema virino !

Teorie -kaj praktike!- romantika pado (?) ebligas aliri la kastelon *Teck* ek de la aludita parkejo... nur en kvaronhoro, laŭ aserto de la staĝ-aligilo!... Prudente, post vana serĉo helpe de poŝlampo, kiu apenaŭ traboris unu metron da nebulo, ni decidis tranokti surloke...

Ĉu malkasi, ke la morgaŭan frumatemon, ni konstatis, ke la elvokita promen-vojeto iĝas faktaj sport-itineroj, kiun ni nepre devas engluti por meriti la sopiratan maten-mangon, kiu atendis nin, post... du kvaronhoroj da higien-piedirado! Rekompencis nin agrabla kaj varma etoso, kaj tradicia germana matenmanĝo, kiu satigis nian stomakon! Eta surprizo : nur naŭ francaj “seminariantoj”...

Jen kelkaj petaloj de la tiel nomata “bukedo”, kiun ni ĝuis : tre altnivelala prelego de *Andreas Emmerich*, GEA-prezidanto, kiu provis, helpe de iom “baza” teknika instalajo, inici la ĉeestantojn pri ekonomiko parte ligata al la esperanto-movado. Ĉu vi jam aŭdis pri la verko “*Bapto de Caro Vladimir*”?... Dank’ al *Michael Scherm* ni konatigis kun tiu fama satira poemo, cetere humure ilustrita!

Jen malkovro de la Danubo-delta kaj ties ekologiaj problemoj, pensige atentigitaj far *Manfred Westermayer*...

Paralele dekoris *André Grossmann* kaj *Edmilson Serejo Lima*, gvidantoj de kursoj por progresantoj... dum prizorgis tiun por infanoj *Renate Steinke* kaj *Alois Eder*...

Ankaù seminariis kun specifaj debatoj la tiel nomata *dua generacio* (...15/30 jaraĝuloj ?...)... La tutjuna infanaro regalis nin per pup-dialogoj kaj kantoj je la fino de la adiaŭa sekenco... Ni gratulu la tutan skipon de intervenantoj, kurs-gvidantoj, organizantoj... kaj speciala gratulon al nia amiko Jean-Luc *Thibias*, kiu pacience - kaj fruktodone !- dejoris ĉe la libro-servo...

Finfine ni dediĉu koran specifan dankon al *Inge*, kasistino kaj ĉiĉeronistino, kiu ebligis al ni pli ol interesan viziton de la paleontologia muzeo en la valo.

La subskribintoj kaptis la okazon de la Teck-renkontigo por veturi kviete ĝis la Konstanz-lago kun malkovro de la insulo *Mainau*, kie mirinde plenfloris okulfrapa, vasta ĝardeno de ĉiuspecaj dalioj !

Finfine, jes... ni "bone *Teckumis*"!

koalo kaj marmotino

" Avo biciklas ĉirkaù la mondo..."

Niaj legantoj certe memoras pri la ĉef-paĝo de *la Informilo* (n°127), kiun ni dediĉis al *Zef Jegard*... Jen tutcerte leginda libro pri unu el siaj aliaj perbiciklaj "aventuroj".....

Fine de novembro jus aperis ĉe la "*Eldono de la Liber-rado*" la libro "*Avo biciklas ĉirkau la mondo*" de Zef, esperantigita de *Jean-Pierre Ducloyer*. La originala versio titoliĝas en la franca : "*Papy fait le tour du monde*". En tiu libro, Zef, bretona pensiulo, travivigas al ni, kun ĉiutagaj detaloj, la duan etapon -en 2001- de sia perbicikla vojaĝo laŭ la 50a paralelo. Li foriris el *Islamabado* en Pakistano por atingi *Vladivostokon* ĉe la Japana Maro tra Himalajo, la dezertoj Taklamakan kaj Gobio, la mongola stepo, la siberia tajgo, ktp... Li ankaù priskribas siajn renkontojn laŭ la tuta vojo kun la surlokaj logantaro kaj ... esperantistaro.

La libro estas mendebla ĉe la aŭtoro : 21 € - 40 € por 2 ekzempleroj – por pli granda kvanto, kontakti la aŭtoron.
Zef Jegard, 13 rue du Val Josselin, FR-22120 YFFINIAC (franca versio disponebla je la sama prezo)
Retadreso : jzefj@wanadoo.fr - Tél : +33 296 63 85 88

Jen eta eltirajo por montri al vi la stilon de tiu libro;

.... *Senkompara suno brule disradias al fantoma pejzaĝo, kie nur kelkaj dornarbustoj sukcesas transvivi. Jen kajjen torrentoj trafluas tiun mornan spacon. Sur la mapo iliĝaj bluaj strekoj finiĝas punktolinie en la dezerto, antaŭ ol malaperi meze de nenio... Kelkaj torrentoj pli grandaj estigas iom da vivo laŭ sia fluado; irigaciroj, konstruitaj antaŭ pli ol du mil jaroj, naskas oazojn, kies abunda vegetaĵaro kontrastas kun la ĉirkaŭa arideco.*

Varmego devigas nin rifugi en ombron de poploj apud senakva kanalo. La termometro indikas 40 gradojn. Ĉirkaŭ la kvara posttagmeze, malforta venteto malaltigas la temperaturon ĝis 35 gradoj. Ni profitas tiun relativan spirmomenton por bicikli ĝis la urbo Jengisar, fama pro siaj tranĉiloj, same kiel la urbo Thiers en Francio aŭ Solingen en Germanio. ”

... el la grandindaj receptoj de avinjo Odette !... " falsaj birdetoj ! "

Prenu tiom da femuraĵoj de kokido kiom da gastoj.

Tranĉu ilin cele senostigon... sed lasu la parteton, kiu ligas la piedon al la artiko (3 ĝis 4 cm-ojn) ... tio iĝos la "kapo"! Por tion fari uzu tutsimple hakileton... Nun vi disponas pri peco, kiu similas al eskalopo.

Sur ĝin vi demetu tranĉon de ŝinko, kiun vi kovros per tranĉo de grujero.

Fermu la tuton... "kudru" aŭ simple uzu ŝnureton, aŭ pli simple dent-pikilon...

Metu en pladon. Sur tiujn "falsajn" birdetojn dismetu buteron, iom da salo (ne tro!) kaj enfornigu en varman bakujon dum ĉirkaù duon-horo...

... Se via bakujo estas sufice vasta, vi povos enfornigi samtempe la gratanaĵon kaj la „birdetojn”. Jen konsilo por spari brulmaterialon aŭ gason!...

Bonan appetiton!

Zamenhof-festo en Battenheim organizita de Mulhouse-Esperanto.

La 11an de decembro okazis en Battenheim norde de Mulhouse la tri-landa Zamenhof-festo organizita de Mulhouse-Esperanto. Pro bona informado dank'al la reto venis kvindek da partoprenantoj el la najbaraj landoj Germanio, Svislando kaj el la granda Orienta parto de Francio (eĉ el Nancy, Strasbourg, ktp). Ekde la 15a30 la gastoj estis akceptitaj per kafo, kukoj kaj tortoj, kiujn bonvoleme bakis samideanoj de la grupo.

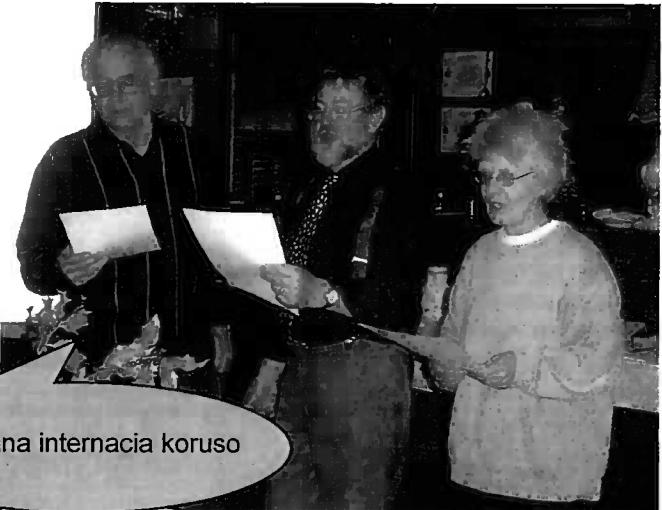
Frédéric Porretti kun sia gitaro

Parto de la partoprenantoj

Poste eblis spekti la fotojn pri UK en 北京 Pekino kaj pri la postkongreso tra Xi'an - Dunhuang - Turpan kaj ĝis Urumqi en Ujgurio. La tuton prezentis André Grossmann dank'al multaj fotoj faritaj dum sia vojaĝo en Ĉinio. Per tiuj bildoj oni bone vidas la grandajn sangojn okazintajn en la lastaj jaroj en Ĉinio. (Raportoj pri la samaj temoj aperas ankaŭ en ĉi-tiu numero.)

Frédéric Porretti, lernanto en vespera kurso en Espace 110 en Illzach, prezentis koncerteton kun iom da francaj kantoj. Li akompanis sin per gitaro. Lia kantado instigis Engelbert Sester proponi kunkanti Esperanto-kantojn. Kaj tiel tute spontane kreigis internacia koruso.

Spontana internacia koruso

Por sekanta programero Bruno Schmitt prezentis la aktivecojn de EDE kaj montris al la ĉeestantoj la diversajn televidajn filmetojn, kiujn milionoj da televidaj spektantoj povis vidi dum la lasta balotkampanjo en Francio. Sekvis debato pri tiu temo.

La planitaj ludoj de Roberto Kueny ne plu povis okazi pro manko de tempo. Jam necesis altabligi por ĝui la lokan specialajon: tre bongustaj frititaj karpoj, kiujn plej multaj elektis. La vespero finiĝis per longa babilado kaj prezentado de estonta Esperanto-aranĝo, nome nia regiona staĝo en Lucelle meze de aprilo 2005.

Pluraj gejunuloj partoprenis la Zamenhof-feston

Rekte el la Elysée-Palaco (?)...

(NB - ... unue alparolas nin Claude Longue-Epée, prezidento de UFE)

Estimataj,

En mia mesaĝo de la 21-a de septembro 2004, mi informis vin pri la letero de UFE senditaj al la prezidento Chirac, al la ministro pri Nacia Klerigado kaj al la Eŭrop-deputitoj, kun ekzempleroj de la "Deklaro de Grésillon" kaj de la "Rezolucio de Bilbao".

Mi jus ricevis respondon de la "Respublik-Prezidentejo"... jen ties teksto :

PRESIDENCE DE LA REPUBLIQUE.

Le Chef adjoint de Cabinet,

SCP/E & A/T054372.

Paris le 15 oct. 2004.

A Monsieur Claude Longue-Epée
Président de l'Association "Espéranto-France"
4bis rue de la Cerisaie
75004 PARIS

Monsieur le Président,

Votre correspondance est bien parvenue au Président de la République.

Chargé de vous répondre, je puis vous indiquer que votre démarche a été signalée au Ministre de l'Education nationale, de l'Enseignement supérieur et de la Recherche qui vous informera de la suite susceptible d'y être réservée.

Veuillez agréer, Monsieur le Président, l'expression de ma considération distinguée.

Gérard Marchand.

... la prezidanto de Espéranto-France ret-mesaĝas ...

... post interparolado en Ministerio (Nacia Edukado)...

Estimataj,

Sekve de niaj petoj al la ministro por rendevuo (vidu niajn retaĵojn de oktobro 2004).

S-ro Jouve, "konsilanto de la ministro pri sociaj kaj instituciaj temoj", akceptis, dum 1 h. ½ reprezentantojn de UFE-KER (Cl. Longue-Epée kaj V. Charlot), de JEFO (S. Merlet, vicprezidanto) kaj de la esperantoparolanta instruistaro (K. Berizzi).

Detala raporto aperos en la venonta numero de « *Le Monde de l'Espéranto* » pri tiu renkontiĝo kaj ĝia rezulto - atendita - sed seniluziiga....

Kaj la problemo estas komentata dum nia komitata kunsido de la 23-a de januaro 2005.

Ni prezentis nian sintenon kaj niajn proponojn kun komentoj, rilate la francajn instruadajn sistemon :

- 1) "Esperanto en bakalaŭro", tuj kaj facile realigebla, kiel en Hungario ekde 1995. Por allogi gelernantojn kaj gepatrojn.
- 2) Prezervado de la lingva kaj kultura diverseco kaj egalrajteco. Por reagi al la dangeroj de la nuna "tunelo al nuranglismo" (Thélot-raporto).
- 3) Efikeco de la propedeù-tikeco de esperanto. Por ŝatigi kaj faciligi la studadon de lingvoj kaj katalizi aŭtentikan plurlingvecon.
- 4) Eksperimentoj en pluraj lernejoj kaj kolegioj de instruado de esperanto antaŭanta kaj kompletiganta instruadon de alia(j) fremda(j) lingvo(j). Por kontroli kaj mezuri ĝian propedeūtikecon kaj ĝiajn avantaĝojn.

Estis donitaj al la Konsilanto interalie: kelkaj libroj kaj revuoj; Rezolucioj de Unesco; Deklaroj de Grésillon kaj de Bilbao; studio mendita de la itala registaro pri la avantaĝoj de esperanto en la instruadaj sistemoj; UEA-studo de R. Phillipson pri la "Internaciaj lingvoj kaj internaciaj homaj rajtoj".

Ĉiu el nia skipo priskribis kaj komentis konkretajn ekzemplojn kaj personajn spertojn pri:

- 1) La natureco de la bazo de esperanto kaj la logikeco kaj precizeco de konstruo de ĝiaj frazoj kaj vortoj.
- 2) La rapideco de la lernado de esperanto kaj ĝia entuziasmigo kompare al la aliaj lingvoj, aparte al la angla laŭdire "facila".
- 3) La propedeūtikeco de esperanto, inkluzive al "lernantoj en situacio de lernejaj malfacilaĵoj".
- 4) La sento de egaleco inter esperantoparolantoj, kompare al la malsupereco sentata en diskutado ekzemple en la angla.

- 5) La ekzemploj de hegemonio de la angla-usona lingvo kaj la konkretaj ekzemploj de lingva diskriminacio (ekzemple en 1000 dunganoncoj de organizoj dependantaj de *Europa Unio*).
- 6) La kultureco de esperanto, ĝia ampleksa literaturo, kaj ĝia efiko kiel alproksimigilo al ĉiuj kaj ĉies kulturoj, inkluzive de la regionaj same kiel de la plej malproksimaj.

La respondoj de la Konsilanto estis tre klaraj kaj precizaj, sed bedaŭrinde kun plej multaj konfirmantaj **la ĉiaman gurde ripetatan argumentaron**:

- 1) La fama *Thélot-a* sugesto pri deviga lernado de "internacia komunikada angla lingvo" nek estis alprenita de la ministerio, nek estos enleĝigita.
- 2) Male *la plurlingveco* restas la ĉefa celo kaj kondutlinio de la ministerio. (Ĉi tiu ne kulpas pro la elektro de la gepatroj, ĉu ne ?).
- 3) *Iu ajan fremda lingvo* havas propedeutikan efikon; tio ne estas specifo de esperanto.
- 4) Dum zorgo de la Institucio estas simpligo de bakalaŭro, *estas absolute malakceptebla* la eventualo de kroma ekzamenero pri esperanto.
- 5) Neniel la Institucio akceptos "*eksperimenton sur homa materialo*" (evidente ludo el la vortoj, kiam ni proponas "*kontrolatajn eksperimentojn*" de enkonduko de instruado de esperanto eglrajte kun aliaj lingvoj en lernejoj).
- 6) Kompreneble "*esperanto estas senkultura kaj senhistoria*".
- 7) Klare dirite: la ministerio pri Nacia Klerigado *tute ne volas konsideri esperanton en siaj rezonoj kaj projektoj*.
- 8) Esperanto estas tre laŭdinda afero. La esperantistoj pravas barakti sur sia asocia tereno; ili restu sur ĉi-tiu; ili ne devojiĝu en la instruadan sistemon.

.... Kaj ni tamen ĝentile dankis la konsilanton pro lia akcepto kaj pro la klareco kaj nekaŝemo de liaj diraĵoj !!. . .

La konkludoj de KER estas, ke :

- 1) **Ni daŭre batalu** paj peticiu por "*Esperanto en bakalaŭro*", (kiun fakte niaj fortoj kapablas alfronti, kaj kiu estas afero senkosta).
- 2) **Ni daŭre batalu** por krei esperanto-kursojn en lernejoj kaj kolegioj, dum la "eksterprogramaj horaroj", kio estas ja permesata.
- 3) Ne multege utilas -ĉiukaze antaŭ la ministerianoj- prezenti nuda la faman "*leteron de Chirac*". Ili rimarkigos, ke la aŭtora precizigis sian intencon rekomendi esperanton en bakalaŭro. . . . "*notamment au regard des souhaits exprimés par les élèves et parents*. . . .".

Jes, ni komprenis kaj ne bezonas pliajn klarigojn. . . .

Tio fortigas la neceson vigligi nian kampanjon de peticio subskribota kaj de deklaroj farotaj de liceanoj kaj gepatroj.

Krom tio, ni atendas viajn komentojn,

Samideane, *Claude Longue-Epée*

Voici la réaction de notre collaborateur **Henri Masson** à l'article de *Pierre Lance* paru dans la publication hebdomadaire "*Les 4 vérités*" (6 nov.) sous le titre "*Sauvons la langue française*".
Voir : <http://www.les4verites.com/articles/Social%20Sauvons+la+langue+fran%C3%A7aise-372.html>

Monsieur,

Dans l'article dont le titre figure en objet, vous avez traité de la nécessité d'une langue internationale et de la légitimité de l'anglais dans ce rôle. Or, du fait qu'elle amène tout le monde à croire qu'il n'existe pas d'alternative autre que celle de **subir un sabir**, la reconnaissance de l'anglais dans ce rôle, même s'il s'agit en fait d'un anglais appauvri, mutilé, abâtardi, contribue à renforcer toujours plus sa position, donc à accroître toujours plus une menace contre laquelle vous estimez très justement qu'il faut faire barrage.

Le monde a effectivement besoin d'une langue internationale. Elle doit être conçue pour jouer ce rôle, **ce qui n'est le cas d'aucune langue nationale**. Le latin avait l'avantage d'être neutre, mais le retour à son usage serait d'autant plus utopique qu'il n'a plus de support social, que son apprentissage présente des difficultés excessives, et que le continent avec lequel l'Europe aura de plus en plus d'échanges, l'Asie, ne se sent guère concerné par les racines culturelles latines. L'espéranto, qui n'en porte pas moins l'empreinte du latin, et que vous estimez utopique, n'a rien à envier au "*Bad English*" qui appauvrit la culture, qui accroît la dépendance de tous les peuples par rapport à la première puissance mondiale en faisant d'elle le point de départ et d'arrivée des flux d'échanges et le centre des décisions. Avec la Chine, qui a souvent fait preuve de bienveillance à l'égard de l'espéranto, notamment auprès de la SDN et de l'Unesco (*Radio Chine Internationale* en fait aujourd'hui usage: voir <http://esperanto.cri.cn/> et aussi <http://www.chinareport.com.cn/>), et l'Inde où, malgré plus de deux siècles de présence britannique, **l'anglais n'est réellement maîtrisé que par 1% de la population**, l'espéranto mérite plus que jamais d'être pris en considération.

Comme pour toute autre langue nationale que l'on veut réellement maîtriser, l'anglais exige de longs séjours linguistiques dans le ou les pays où on le parle (mais l'encyclopédie "*Encarta*" en recense 38 variantes !). Langue d'aucun peuple, l'espéranto n'en est que mieux la langue de tous. **Il s'apprend très bien là où se trouve celui qui veut le maîtriser** et il ne limite pas son horizon linguistique et culturel à un seul pays ou groupe de pays. Il lui laisse le champ libre pour apprendre ensuite la langue pour laquelle il aura un coup de coeur.

Personne ne s'interroge sur le fait que l'anglais constraint à séjourner en pays anglophones pour se perfectionner. La majeure partie des peuples européens est ainsi amenée -- et ceci au prix d'un grand effort intellectuel et financier ! -- à **subir l'influence exclusive d'un pays** conduit par un gouvernement et des milieux d'affaires qui ne se soucient guère de l'intérêt général au niveau de l'Europe. Après, certains s'étonnent de constater des influences excessives: l'ancien ministre de l'Éducation nationale *Claude Allègre* avait dit, en 1997, que l'anglais ne devait plus être considéré comme une langue étrangère. Aujourd'hui, c'est le français qui est en voie de devenir la première langue étrangère de France pendant que **l'enseignement des autres langues**, hormis celui de l'espagnol, comme l'ont confirmé les deux rapports Legendre (n° 73 de 1995-1996 et n° 63 de 2003-2004), **est en pleine débâcle au profit de l'anglais**. C'est ce même ex-ministre qui, plus tard, comme s'il existait des effets mais jamais de causes, se montra tout ébahi par une évolution pourtant prévisible aux conséquences extrêmement lourdes : "Les motifs d'inquiétude et d'angoisse ne manquent pas quant à l'avenir et au rayonnement de notre culture face à ce que MM Claude Allègre et Pierre Moscovici ont appelé «cette extraordinaire machine d'invasion intellectuelle que constituent désormais les États-Unis»" (Conclusion de l'avis n° 1863 du 14. 10. 1999 de la Commission des Affaires étrangères sur le projet de loi de finances pour 2000; source : <http://www.assemblee-nationale.fr>).

C'est de l'inconscience absolue doublée de masochisme à l'état pur: être prêt à payer très cher (le temps d'apprentissage, c'est aussi de l'argent) pour se retrouver en état d'infériorité par rapport à des natifs ! Au niveau européen, continent en voie de colonisation, on ne se gêne plus de formuler, dans des annonces, des exigences telles que "*English native speaker*" ou "*English mother tongue*" pour **des postes de décisions réservés exclusivement à des natifs anglophones**: c'est vérifiable sur <http://www.lingvo.org/eo/2/15>. N'y a-t-il pas une autre forme d'exclusion qui se met en place ?

Vous décrivez ainsi le processus d'adoption d'une langue internationale : "Cette langue peut ensuite être adoptée au fil des siècles par d'autres populations, en fonction des péripéties politiques et de l'influence qu'exerce sa nation d'origine". Mais le problème n'est-il pas, justement, dans cette influence de plus en plus démesurée et insupportable qui est en fait une domination ? C'est une façon de dire, pour ceux qui imposent ainsi leur langue : "L'effort, c'est pour vous. Le profit, c'est pour nous".

Ceux qui avaient rêvé d'un bilinguisme français-anglais généralisé, sorte d'impérialisme culturo-linguistique bicéphale, en sont pour leurs frais: l'anglais chasse de plus en plus le français de ses domaines réservés, **y compris en France**. C'est *Sir T. Vezey-Strong*, un lointain prédécesseur de *Kenneth Robert Linvingstone*, maire de Londres, qui avait dit, en accueillant le *Dr Zamenhof* et les participants du 3ème congrès universel d'espéranto de Cambridge au Guildhall, en 1907 : "Lorsqu'on m'a parlé de l'espéranto comme langue internationale, j'ai souri, car je suis un Anglais, et j'étais convaincu que, si une seule langue mondiale était possible, cette langue ne pouvait être que l'anglais. Cependant, par la suite, j'ai médité là-dessus et je me suis convaincu qu'aucun peuple n'accepterait l'hégémonie que s'assurerait ainsi le royaume britannique, tout comme moi, je ne tolérerais jamais pareille hégémonie de la part d'un autre peuple. Il devint clair alors pour moi que la langue neutre Espéranto pouvait être prise en considération".

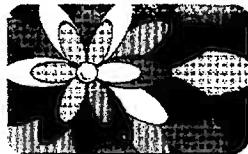
Ne serait-il pas temps d'en faire de même ?

Cette langue s'est enrichie à travers des décennies et toute personne qui veut s'en donner la peine -- une peine bien légère et bien douce, à vrai dire ! -- peut se rendre compte qu'elle est **bel et bien vivante**. La vérification en était quasiment impossible avant la démocratisation d'*Internet* sans une volonté forte et réelle de se faire un jugement autrement que par le oui-dire. Aujourd'hui, grâce à Internet, chacun peut se rendre compte, sans longues recherches, que son champ d'applications est en expansion et même qu'il est parlé dès l'enfance par une population certes encore dispersée, mais qui a des similitudes avec une diaspora. Même si c'est à une échelle encore limitée, ceci n'exclut pas une poussée autrement plus rapide que celle que connaît l'espéranto au début du siècle dernier lorsque le géographe *Elisée Reclus* constatait dans "*L'Homme et la Terre*" : "Dix années seulement après la naissance de l'espéranto, ceux qui l'utilisent dans leurs échanges de lettres dépasseraient 120 000. Combien de langues originales en Afrique, en Asie, en Amérique, et même en Europe, embrassent un nombre de personnes beaucoup plus modeste ! Les progrès de l'espéranto sont rapides, et l'idiome pénètre peut-être plus dans les masses populaires que parmi les classes supérieures, dites intelligentes."

Le professeur *Umberto Eco* a reconnu en l'espéranto "*une langue construite avec intelligence et qui a une histoire très belle*". Oui, certains vont écarquiller les yeux en apprenant que l'espéranto a une histoire. S'ils ignorent leur ignorance, ils se contenteront de hausser les épaules ou de lancer une boutade. **C'est une langue qui a sa littérature, poésie, sa chanson, ses traditions, ses grandes figures, ses héros, ses martyrs aussi, ses traditions**. Ainsi, le 15 décembre, date anniversaire de la naissance du Dr Zamenhof, est marqué par de nombreuses rencontres et manifestations culturelles à travers le monde. N'est-ce pas l'occasion de faire le point ?

Bien cordialement.

Henri Masson,
coauteur, avec René Centassi, ancien rédacteur en chef de l'AFP,
de "*L'homme qui a défié Babel*",
paru simultanément en seconde édition avec la traduction en espéranto chez L'Harmattan, Paris, 2001.
Traduction en cours en espagnol et en coréen.
espero.hm@club-internet.fr <http://www.esperanto-sat.info>

KALEJDO SKOPO

Interkultura pontolingvo...

Protestojn multnombrajn mi timis post la publikigo de miaj konsideroj en la lasta numero de LA INFORMILO, kie mi iom bedaŭris la ne plu tiel memevidantan uzon de Esperanto inter francaj geesperantistoj. Sed neatendite samideano rememorigis min pri miaj bedaŭroj en okazo sufice tikla ! Jen ! Post la jara ĝeneralaj membrokunveno de TAKE en *Wintzenheim* ni decidis fini la kunvenon en restoracio. Mi proponis kunveturiĝi kelkajn tien kaj ek al la vilaĝo *Ostheim*, kie troviĝas agrabla restoracio - kiun ni cetere elektis, ĉar ĝi disponas pri multaj ĉambroj kaj salonoj eventuale taŭgaj por staĝo. Antaŭ la restoracio la parkejo plenplenis kaj mi devis veturi retroen, kion mi faris iom rapide sen rigardi ambaŭflanke. Feliĉe ekkriis averte samideano Bernard BEHRA "Attention ! Une voiture !" Feliĉe li estis pli atentema ol mi kaj evitis etan akcidenton ! Sed li malice aldonis "Bonvolu pardonu al mi, ke mi avertis vin franclingve !" Ne necesis klarigi al mi, kial venis tiu aldono !

Jen la anekdoto ! Sed ĉi-numere mi deziras paroli pri ĝojiga konstato, nome la plimultiĝo de verkoj pri Esperanto en la franca lingvo. Komprenble tiu, kiu sufice flue parolas lingvon, ŝatas ĝin paroli kaj ĝuas ties uzadon, dum li babilas kun samlingvanoj. Ankoraŭ pli talentaj samideanoj tradukis aŭ verkis en la Internacia Lingvo, ampleksigante tiel la kulturan trezoron de nia lingvo. Sed kiu legas la informojn pri tiuj verkoj ? Kiu spektas la teatraĵojn verkitajn ? Kiu legas la librojn eldonitajn ? Nur la samlingvanoj !

Feliĉe en la lastaj dudek jaroj plimultiĝis iniciatoj por konigi tiujn verkojn kaj la vivon de nia tutmonda diasporo ! Mi memorigu unue aŭtorojn de libroj prezentantaj Esperanton en la franca lingvo: *Janton, Piron, Masson, Kersaudy*, ktp. Koncerne la tradukadon de literaturaj verkoj ŝajnas, ke la malgranda Kroatio brile laboras, kie diversaj literaturaĵoj kroatlingvaj estas tradukitaj al Esperanto kaj de Esperanto al aliaj lingvoj, ekzemple "7000 tagoj en Siberio" de *Karlo Štajner* tradukita el la kroata al Esperanto de *Krešimir Barković*, kaj nun el Esperanto en la ĉinan lingvon ! La nun fama esperanto-traduko de la infantlibro *Mirindaj aventuroj de metilernanto Klapić* estas tradukita al la japana, kaj nun en la bengalan , kion financis la *Ministerio Pri Kulturo* de Kroatio, kiu konscas pri la grava rolo de Esperanto en la diskonigo de la kroata kulturo. Ni ne forgesu paroli pri diversaj verkoj de *Spomenka Štomec* originale verkitaj en Esperanto kaj tradukitaj inter aliaj lingvoj al la japana.

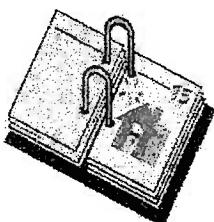
Ĉi-rilate ni nepre gratulu al nia dinamikega samideanino *Ginette MARTIN*, kiu tradukis al la franca la verkon de *Spomenka Štomec*, *Kroata milita noklibro****, kaj eldonis ĝin proprakoste. Jen inda donaco por viaj geomikoj okaze de diversaj festoj, ĉar tiu libro ne nur estas grava atesto pri la suferoj de homoj en milito, ĝi ankaŭ montras al la legantoj, ke tiuj homoj povas esti esperantistoj, en kies vivo Esperanto ludas gravan rolon. Tiу traduko eble eĉ kapablos komprenigi al nekulturitaj ministroj pri kulturo, ke Esperanto ja havas kulturon ! Eble, iam, ili eĉ imitos sian kroatan kolegon financante estontan tradukon !

*** " JOURNAL DE NUIT "

NB – el la redaktejo: niaj francaj legantoj malkovros alioke intervjuon de *Ginette MARTIN* far loka gazeto

Edmond LUDWIG

— Pri " la kalendaro " 2005 —

... El la redaktejo de "La Informilo"...

Nia bulteno rezignas pri kutima aperigo de pluraj paĝoj koncerne la kalendaron de la Eo-eventoj por la venonta jaro...

Tio postulis ja multe da laboro por ellabori ilin... Nu, la ĉi suba komunikado informas pri multe pli rapida konsulto-ebledo kaj pri pli detalitaj programoj de la diversaj renkontiĝoj ! Bonvolu alklaiki la proponitajn ret-paĝojn !..... Dankon !

« Saluton al ĉiuj, Bonjour à tous !

Enfin, après de longs mois, le calendrier en ligne a été mis à jour.

Fait jusqu'en juin 2005 (le reste viendra dans quelques jours).

Ce calendrier est aussi le vôtre : toutes corrections, remarques, ajouts, etc. bienvenues.

Accès par UFE (www.esperanto-france.org) ou JEFO (www.esperanto-jeunes.org)

ou directement <http://perso.wanadoo.fr/esperanto/kalendar.htm>

Finfine, post multaj monatoj, la retkalendaro ĝisdatiĝis.

Farite ĝis junio 2005 (la cetero venos post kelkaj tagoj).

Tiu kalendaro estas ankaŭ via : ĉiaj korektoj, rimarkoj, aldonoj, ktp. bonvenas.

Aliro pere de UFE (www.esperanto-france.org) aŭ JEFO (www.esperanto-jeunes.org)

aŭ rekte <http://perso.wanadoo.fr/esperanto/kalendar.htm>

Prix de la "carpette anglaise" 2004...

Hommage à la servilité... ***

... « Ces Français - dont le souci de "servir" va jusqu'à sacrifier leur propre langue pour le bien de la mondialisation américaine, - il faut les tirer de l'ombre où ils rampent, il faut enfin qu'on les voie dans la difficile tâche des trahisons quotidiennes injustement ignorées, il faut faire connaître et donner en exemple à la jeunesse leurs vies dévouées à la cause anglophone et américaine, il faut enfin rendre hommage à leur servilité. »

C'est pourquoi nous avons organisé cette première remise de prix. La France a des carpettes que le monde entier lui envie. Il faut les honorer ».

*** texte publié par « le Comité » lors de la création du Prix en 1999

Le prix de la "carpette anglaise", qui stigmatise "un membre des élites françaises" pour son soutien à l'anglais au détriment de la langue française, a été décerné mercredi à Paris à **Claude Thélot**, auteur du rapport de la commission pour l'avenir de l'Ecole en France.

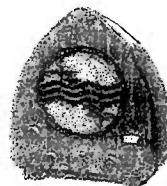

Le jury l'a choisi pour avoir placé l'anglais parmi les enseignements fondamentaux, au même rang que le français, à partir du primaire. Il a été élu au 3e tour de scrutin avec 6 voix contre 4 à **Claude Simonet**, président de la Fédération française de football (FFF), qui a choisi une chanson anglaise ("Can you feel it") comme hymne de l'équipe de France.

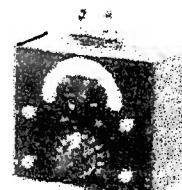
Le prix spécial à titre étranger va à **Jean-Claude Trichet**, président de la Banque centrale européenne, qui a présenté en anglais la politique de l'établissement devant le Parlement européen de Strasbourg.

Le jury est composé de douze membres, notamment des écrivains **Philippe de Saint-Robert**, **Dominique Noguez** et **Claude Duneton**.

L'an dernier, il avait distingué **le groupe HEC**, dont le directeur général avait contesté le rôle du français comme langue de communication internationale, et le commissaire européen **Pascal Lamy** pour son usage exclusif de l'anglais dans les réunions européennes.

RAKONTU AL MI LA RADION
RAconte MOI LA RADIO

Dediĉita al ĉiuj scivolemuloj, jen miriga kaj mirinda ret-albumo, kiu tutcerte kaptos daŭran atenton de la vizitanto ek de la unua minuto...

Nia simpatianto kaj samparolanto **Pierre DESSAPT**, fak-inĝeniero, kreis kaj ampleksigas tagon post tago la fabelan historion de la „radio”, kaj tio -tute neatendita surprizo- en tri lingvoj: esperanto ja najbaras en bona loko apud la franca kaj la angla! Riĉigas la paĝojn ne nur abunda kolekto da fotoj kaj teknikaj desegnaĵoj ĉerpitaj el diversaj arkiv-fontoj, sed plue la aŭtoro ofertas al ni kvazaŭ „cerizon sur la kuko”... alkliko taŭge elektita aŭdigas al la leganto voĉojn kaj erojn de elsendaĵoj elegantajn el la „primitivaj” aparatoj! Jen raraj sonoraj atestaĵoj de la balbutanta tempo de la naskiĝanta radio...

Memevidente la aŭtoro ensovas tre detalitajn biografiojn de la tiutempaj eltrovintoj, kies sciencaj esploroj ebligas al ni ĝui hodiau aŭskult-komforton de la plej modernaj elsendiloj.

Anekdotoj kaj atestaĵoj de kontribuintoj vive koloras tiun unikan fak-verkaĵon, kiun niaj legantoj plezure frando. Ni ne povas malkaŝi al ili, ke iamaniere „kunlaboris” la subskribinto per humura travivaĵo -ilustrita de P. Dessapt! - de siatempe juna liceano en Lione, kiu kaptis sukcese lokajn radio-elsendaĵojn helpe de baza „galen-ricevilo”...

Jen uzendaj adresoj: <http://perso.club-internet.fr/dspt> aŭ <http://leradiofil.com>
aŭ simpla tajpado **rakontu ĉe google**

Dédiée à tous les curieux, voici sur internet un “album” qui va certainement monopoliser l’attention du visiteur dès la première minute.

Pierre Dessapt, ingénieur spécialisé, sympathisant et parfait espérantophone, a rédigé, en l'enrichissant de jour en jour, la fabuleuse histoire de "la radio", et ceci, surprise inattendue, en trois langues : l'espéranto voisine en effet en bonne place avec le français et l'anglais **. Si les pages du site sont agrémentées d'une abondante collection de photos et de dessins techniques puisés dans diverses sources d'archives, l'auteur nous offre de surcroît et en quelque sorte une "cerise sur le gâteau"... un clic à l'endroit adéquat apporte au lecteur des voix et des extraits sonores d'émissions diffusées par les appareils de la première génération ! Il s'agit là de témoignages rares, du temps du "balbutiement" de la radio naissante. Bien entendu sont insérées des biographies très détaillées des découvreurs de l'époque, dont les recherches nous permettent aujourd'hui de jouir du confort d'écoute des émetteurs les plus modernes.

Anecdotes et témoignages de collaborateurs apportent de leur côté une note vivante et colorée à cet ouvrage que nos lecteurs apprécieront avec plaisir.

Nous ne pouvons leur cacher que le signataire de cet article a, à sa façon, apporté sa propre contribution en relatant avec humour une petite expérience vécue -illustrée par Pierre Dessapt !-, alors que jeune lycéen à Lyon, il avait réussi à capter avec succès des émissions locales à l'aide d'un récepteur à galène "basique" !

*** une traduction en russe est en cours...

P. DENIS

... à garder sous la main... pour utiliser opportunément ...

"Réponse à quelques arguments anti-espéranto"...

(*Respondo al kelkaj argumentoj kontraù Esperanto*), tradukita el anglalingva dokumento de Donald J. Harlow "*A reply to some arguments against Esperanto*", fare de Christian Lequesne :

http://satamikarohm.free.fr/article.php3?id_article=602

"Miser sur l'Espéranto" (*Veti pri esperanto*), de Claude Piron :

http://satamikarohm.free.fr/article.php3?id_article=601

GAZETARA SERVO DE SAT-AMIKARO
SERVICE DE PRESSE DE SAT-AMIKARO

Rédacteur /Redaktanto : *Henri Masson*

Kontraǔspama retadreso /courriel antispam : (aldonu punkton inter "o" kaj "h", ajoutez un point entre "o" et "h")

esperohm@club-internet.fr

<http://www.esperanto-sat.info>

OSIEK

IEK 2005

Internacia Esperanto-Konferenco ĉe marbordo, en Rafina, Grekio 9a-15a de julio

<http://ostek.org> OSIEK-PREMIO 2005 info@ostek.org

La bizanca kulturo

postkonferencaj ekskursoj al grekaj insuloj

informoj, aliĝoj ĉe

Mantza Christou
Pericleous 19,
GR-15451 ATHINA/N Psychiko
mantza@otenet.gr

Eric Laubacher
1 rue de Bougainville,
FR-78180 Montigny-Bx
kasisto@ostek.org

Ni plezure ĝuos prelegojn de Ed. BORSBOOM
dum nia printempa kultursemajnfino en LUCELLE
(relegu la programon sur la aliĝ-dokumento)

OSIEK-PREMIO 2004

En 2003 la Osiek-anoj proponis 27 verkojn premiindajn. ĉiuj estis prezentitaj en la julia numero de *La Gazeto*. La 23an de julio, dum la IEK en Pécs, Hungario, sekreta voĉdonado atribuis la premion al

Ed BORSBOOM

"Vivo de Andreo Cseh"

Gratulon!

La premio, 500 €, rekompencas vivantan aŭtoron pro publikigita verko ne fikcia aŭ pro grava traduklaboro

informoj: *La Gazeto*, 55210 Cieut Francio <http://ostek.org>

Marie MARVINGT... (1875-1963)

“... fiancino de la dangero ...”

Eldonante en 2004 pošt-markon pri Marie MARVINGT, Francio deziris honori „la plej eksterordinaran virinon de la jarcento”!...

.... en 1950, juna frešbakita esperantisto, mi ĉeestis klub-kunvenon de Nancy, tiam en la „bierejo L'Excelsior”. Envenis neatendite maljuna virino, kiu salutis nin per vigla „bonan tagon!”... Jean-Paul Colnot, animanto de la klubo, prezentis al ni Marie Marvingt, kiu ĵus ricevis la „medalon de la urbo”... Iom poste mi malkovris, tute mirigita, la elstaran vivon de tiu multfaceta eminentulino..."

P. Denis

Tutcerte interesos niajn legantojn malkovri siavice kelkajn sekvencojn travivitajn de „La fiancée du danger”, antaŭ ol frandi ŝian kompletan biografion per legado de la alloga libro, „Marie Marvingt, la femme d'un siècle”, ellaborita far la lorenca verkisto Marcel CORDIER ***

Nu, mi incitu vian scivolemon!...

„Marie” ĉefe famiĝis pro praktikado de nekalkuleblaj sportoj... Tute neebas citi ĉiujn en la kadro de ĉi-tiu linioj... Si rimarkiĝis enirante medion plej kutime rezervitan al viroj: ĉeval-rajdado, bokso, halterado, lukto, ĵūticuo, ĵudo, krateo, teniso, golfludo, akvopolo, ĉevalpolo, hokeo, futbalo, atletik-saltoj, piedkurado, jonglado, plongo, glisflugado, aeroplano... Si estas la sola virino en la mondo, kiu ricevis la kvar brevetojn libera balono, aviadilo, hidroplano, helikoptero... Poste si tute „normale” pilotis direkteblan balonon! Oni facile komprenas, kial oni taksis ŝin „la plej grandan sportistinon de la jarcento” ...

Parolante kvin lingvojn, si diplomigis en esperanto -kiun si punkte instruis al Afrikanoj!... Si studis interalie *civilan juron, medicinon, ekternis kant-arton, malnovajn kaj modernajn dancojn, desegno- kaj pentr-arton...* eĉ ricevis premion pri *kuirarto*! Si plue familiariĝis kun *hipnotismo, grafologio, astrologio, psikologio, meteologio, oceanografio...* eĉ *best-remburado!* Si estis plue la unua virino, kiu praktikis *speleologion...*

Mi citu nur kelkajn el ŝiaj heroajoj:

15-jaraĝa... Nancio-Koblenz per kanu!

24-... licenco de aŭto-stirantino

1901 – licenco de piloto de libera balono

1903 – surgrimpado de la „Dent du Géant” (4013 m)

1905 – monto-trairado, en unu tago, de la nadloj „Grand Charmoz kaj Grepon”

1906 – biciklo-konkurso Nancy / Toulouse

... tranaĝado de Parizo (12,5 kilometrojn), virina rekordo

1908 – „naĝ-premio” de la urbo de Tuluzo, kun 12 k-oj en maro... kaj samjare rekordo de la tranaĝado de la lago de Gérardmer.

1909 – premio de *skiado*, dua premio de *sket-kurado* (1500 m) en Chamonix... Dum la sama jaro en septembro, sola en la balon-korbo, ligi Nancy-Germanio... kaj en oktobro, per sia balono „*fluganta stelo*”, ligi Nancy / Southwold (2400 km-ojn!)

1910 – „*or-medalo*” de la Sport-Akademio ... kaj licenco de aviadil-piloto (monoplano „*Antoinette*”)

... samjare, la 17an de majo, forflugo en balono de la parko „*La Pépinière*” en Nancio (vid. Foto)

1914 / 1918 – pilotas fak-aviadilojn, esence kiel flegistino

1923 – supervenkas *S-inon Citroën* dum la traveturado de la *Sahara-dezerto*

1935 – medalo de la „*Honora Legio*”

1939 / 1940 – asistantino en kirurgio. Inventas novan tipon de suturo

.....

1955 (80-jaraĝa!) – superflugas Nancion en *F1* (1200 k-ojn/h) kun usona piloto de la bazo *Toul / Rosières...*

kaj la 2an de aprilo, si forflugas *memstirante reaktor-helikopteron!* (Si ricevos la pilot-licencon... en 1960!)

1961 (86-jaraĝa...) – Nancio / Parizo... bicikle!

1962 – forpaso en *Laxou*

NB – La urbo *Tomblaine* dediĉis la nomon „*Marie Marvingt*” al la urba liceo

*** Ni rekomendas al niaj legantoj havigi al si la aluditan verkon de *Marcel Cordier* (en ĉiuj libro-vendejoj).

P. DENIS

Ili alvenas malfrue en la koncertejon...
Jam muzikas lerte la orkestro. Si pridemandas la najbaron:

„Pri kio temas?”

– ... Vi aŭdas „la 9an”...”

Tiam si flustras al la edzo:

„Mi ja pravis, ni tre malfruas!...”.

Je la konkludo de divorc-juĝo, la juĝisto anoncas:

„Post longa esploro de la afero; mi decidas renumi mi vian eks-edzon je 1500 eŭroj monate...

La eks-edzo:

„Tre bone... Miaflanke mi provos ankaŭ aldoni etan sumon de tempo al tempo...”.

Iu ĵus dungito respondis al gazetanonco, kiu tekstis „Ni sercas „problem-solvanton”...

„Sinjoro Direktoro, mi ne komprenas...

Tiom alta monata salajro!... Vi ne ankorau vidis min labori!...

– Jen la unua problemo solvenda, se vi deziras resti je tiu posteno!...”.

Legajoj kaj legantoj

Kion legi, kiuj Esperanto-libroj estas interesaj? Bernard Behra donas al ni siajn impresojn kaj sentojn pri la lastaj libroj, kiujn li legis kaj nun estas ankoraŭ leganta. Supozeble liaj komentoj kaj impresoj povas helpi al multaj el niaj legantoj. Ni kore dankas al li.

Mi finis la legadon de "La Ŝtona Urbo" de Anna Löwenstein. Mi ŝatis legi tiun libron (do la duan dikan), malgraŭ, ke mi ne ŝatas legi romanojn ankoraŭ malpli antikv-epokajn romanojn. Sed mi legis bonajn recenzojn kaj mi vidis, ke la legado de tiu libro estas necesa por trapiasi la kapablecon, kiun mi eble iam trapasos post kelkaj jaroj aŭ ne-niam. Mi bezonis multe da tempo kaj eluzis mian vortaron, kaj fine mi alvenis ĉe la fino de tiu libro. Mi ankoraŭ ne vere trovis la vortojn por diri aŭ skribi miajn sentojn pri tiu libro.

Mi demandas min, ĉu ĝi ne estas kaj parte kaj psikologie aŭtobiografia libro.

Tiu libro parolas ankaŭ al mi pri la doloro kaj la vivo, la kredo kaj la destinoj. Pli kaj pli mi estas mirigata pri la vivo kaj la konscio de la ekzistado. Do por mi tiu romano estas verko, kiu donas prilumadon de la homa fenomeno. Mi ne konas Anna Löwenstein, sed mi vidis ŝin en Gotenburgo dum antaŭlasta Universala Kongreso en 2003. Mi sentis ŝin kiel alt-kvalita personeco malgraŭ malforta ŝajno. Mi ne permesis al mi paroli al ŝi, ĉar mi ne parolis (ankoraŭ nun ne parolas) sufiĉe bone Esperanton kaj mi estis timigita (kiel mi povus paroli al aŭtorino, eminentulino en Esperantio kaj edzino de Renato Corsetti?).

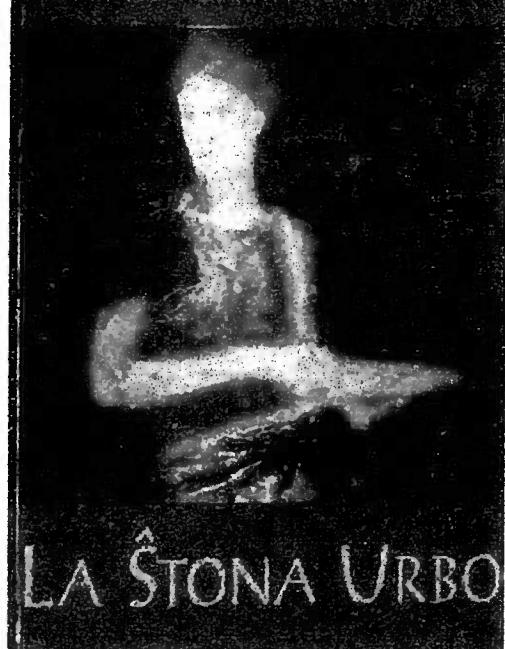
Mi finis ankaŭ la legadon de "Gaston Waringhien 1901 - 1991 heraldo de la internacia lingvo", kiu estas dulingva brosureto verkita de André Cherpillod. Kia homo, tiu Waringhien! Mi nun deziregas legi kaj studi liajn verkojn. Kie trovi la tempon, kiu tro rapide forflugas?

Do mi nun legas "Beletro, sed ne el katedro" de Gaston Waringhien. Kia stilo! Mi legis jam plurajn ĉapitrojn (ĉiu estas aŭtonoma). Tre tre interesa.

Pri Lanti Gaston Waringhien skribas: "La esperantistaro, kiu per tiom da trajtoj similas la fruan kristanaron, povas ĝozi, ke ĝi entenis en sia sino idol-renversiston kaj ideo-vekiston, kiel Lanti. La tradicioj, kutimoj, rutino tiel strikte nin ligas, ke ŝajnas vera skandalo, kiam ni vidas homon rompi tiujn katenojn kaj elpaŝi per senbaraj movoj." Mi estas nun leganta la ĉapitron "Sproto kaj Humuro", kie oni legas: "Vivo estas vere malica ŝerco, el kiu neniu iam elturniĝis, krom mortintoj."

Bernard Behra.

Anna Löwenstein

Ni proponas al vi abonon al

INTER NI

por la jaro 2005

**KUNLIGAS
LA NORDON KAJ LA SUDON**

Tiel vi daŭre ricevos ankaŭ la
venontajn numerojn.

Subtena abono: 18 € Simpla abono 14 €

Inter Ni estas 4-monata revuo de **Malagasio**. Per via abono vi subtenas la Esperanto-movadon en tiu afrika lando. La abono estas pagebla al nia kasisto laŭ la ĉi-suba tarifo. Fruaj pagantoj ricevos la lastan numeron de 2004. Prov-ekzemplero je via dispono.

Inter Ni	Tarifoj por 2005
Subtena abono	18 €
Simpla abono	14 €
Abono en nepagi-povaj landoj	10 €

Nos cotisations 2005

Vous venez de recevoir le dernier numéro de notre bulletin trimestriel, **LA INFORMILO** pour la période 2004. Vous avez sans doute apprécié son contenu et vous désirez continuer à le recevoir régulièrement pour 2005 (4 numéros par an). A cet effet nous vous présentons ci-dessous les différentes cotisations 2005 et nous vous invitons à les payer dès maintenant. Nous espérons ainsi vous retrouver parmi nos abonnés ou nos membres.

COMMENT PAYER VOS COTISATIONS ET VOTRE ABONNEMENT.

1. Association Régionale ESPÉRANTO FRANCE-EST :

La cotisation à notre Association Régionale ainsi que l'abonnement à **LA INFORMILO** sont à payer:

- de préférence par virement postal à **Espéranto France-Est CCP 1997 72 W NANCY** (n'oubliez pas de mentionner sur la ligne de message le but de votre paiement et si possible votre code-adresse.
Ex. Abono Inf + kotizo 2005 por 756
- par chèque bancaire à l'ordre de **Espéranto France-Est CCP 1997 72 W NANCY**, mais adressé à notre trésorier: S-ro André GROSSMANN, 5, rue des Pyrénées, 68390 BALDERSHEIM.
- Profitez de votre paiement pour mentionner tout changement ou correction d'adresse. Une adresse différente sur un chèque n'est pas considérée comme nouvelle adresse.

Abonnement et cotisation pour les années:	2005	2006	2007
Abonnement simple à La INFORMILO adresse en France adresse à l'étranger	12 € 16 €	12 € 16 €	12 € 16 €
Adhésion simple à l'Association Espéranto France-Est			
• <i>Membre fédéral avec abonnement à La INFORMILO</i>	18 €	18,30 €	18,50 €
• <i>Membre fédéral sans abonnement à La INFORMILO, pour les autres membres de la famille par exemple.</i>	6 €	6,30 €	6,50 €

2. Associations Nationale et Internationale (cotisations 2005)

Les cotisations à l'UFE et à l'UEA sont à payer directement à UFE, 4bis, rue de la Cerisaie, 75004 PARIS - CCP:85535D PARIS, en y joignant le bulletin d'adhésion, que vous avez reçu en tant que membre 2004 de l'UFE. Votre adhésion à notre Association Régionale est comprise dans les cotisations de l'UFE si votre adresse se trouve dans les départements 54 55 57 67 68 88.

Par contre l'abonnement à **LA INFORMILO** est à payer à notre Association Régionale, mais jamais à l'UFE.

Adhésion à l'Association Régionale et à l'U.F.E.		
• <i>Membre actif UFE complet avec la revue de l'UFE, Le Monde de l'Espéranto + Okazas Tarif réduit pour étudiant etchômeurs</i>	55 €	
• <i>Membre actif non abonné (reçoit le bulletin d'information Okazas) Tarif réduit pour étudiant etchômeurs</i>	35 €	
• <i>Membre actif UFE conjoint (non abonné)</i>	33 €	
• <i>Membre actif JEFO+UFE (reçoit JeunEspéranto info, koncize et Le Monde de l'Espéranto)</i>	15 €	
• <i>Membre actif JEFO +UFE étudiant, chômeur, scolaire (reçoit idem)</i>	33 €	
• <i>Membre actif JEFO salarié (reçoit JeunEspéranto info et Koncize)</i>	30 €	
• <i>Membre actif JEFO étudiant, chômeur, scolaire, appelé (reçoit JeunEspéranto info et Koncize)</i>	15 €	
Adhésion à l'Association Universelle d'Espéranto (UEA)		
• <i>Membre individuel reçoit le petit guide de l'UEA</i>	+ 9 €	
• <i>Membre individuel reçoit l'annuaire de l'UEA (+KONTAKTO + TEJO-TUTMONDE, si moins de 30ans)</i>	+ 22 €	
• <i>Membre individuel reçoit l'annuaire de l'UEA + la revue mensuelle ESPERANTO (+KONTAKTO + TEJO-TUTMONDE, si moins de 30ans)</i>	+ 55 €	

IMPORTANT

- 1) Les nouveaux adhérents à l'Association Régionale **ESPERANTO FRANCE-EST**, recevront par courrier séparé leur carte de membre ainsi qu'un exemplaire des statuts de l'Association. Les nouveaux adhérents à l'UFE ou à l'UEA, recevront leur carte de membre directement de ces associations.
- 2) Les autres membres trouveront dans le bulletin **La Informilo**, qui suit l'enregistrement de leurs cotisations, les coupons de l'année 2005 ou même 2006, à coller sur les cartes de membre respectives. Les membres de l'UEA y trouveront également les coupons 2005 donnant droit au service des délégés mondiaux dont les adresses se trouvent dans l'annuaire de l'UEA.
- 3) Les membres de l'Enseignement, payant leur cotisation de l'UFE, sont invités à mentionner leur profession; ils seront ainsi inscrits d'office au **GROUPE DES EDUCATEURS ESPERANTISTES (GEE)**.
- 4) Les jeunes de moins de 30 ans au 01.01.2005 (qui auront bien mentionné leur date de naissance), payant leur cotisation de JEFO recevront la revue **JeunEspéranto Info** (France) et **KONCIZE** (Europe). Ils auront droit de vote à l'AG de JEFO et des tarifs privilégiés aux rencontres de JEFO, au **Pasporta Servo** et des réductions sur la **JEFO'butik**. Les moins de 30 ans adhérant à l'UFE seront automatiquement membres de JEFO et bénéficieront donc des mêmes conditions.

ABONOJ KAJ KOTIZOJ POR 2005 ĝis 2007

La numero 128 de **La Informilo**, kiun vi nun ricevis, estas la lasta de la abon-periodo 2004. Alvenis la momento renovigi vian jar-abonon por 2005. Bonvolu trovi ĉi-poste la novajn tarifojn por la venontaj 3 jaroj. Se vi jam pagis vian abonon por 2005 tiam aperas sur la unua linio de via adres-etiketo la mencio "2005 A". Se ne, vi bonvolu tre baldaŭ pagi vian abonon kaj kotizon laŭ la ĉi-subaj tarifoj. Ni antaŭdankas vin pro via akurateco.

JAROJ:	2005	2006	2007
Abonoj por adresoj en Francio:	12 eŭroj	12 eŭroj	12 eŭroj
Abonoj por adresoj ekster Francio:	16 eŭroj	16 eŭroj	16 eŭroj
Federacia kotizo:	6 eŭroj	6,30 eŭroj	6,50 eŭroj

Vi povas pagi la koncernan sumon:

1. Per ĝiro al la poštĉekkonto de nia Asocio:

ESPERANTO FRANCE-EST poštĉekkonto 1997 72 W NANCY

Ne forgesu koncize mencii la celon de via pago sur la linio "mesaĝo" de via ĝirilo.

La mencio de via **adres-kodo** faciligas la laboron de nia kasisto:

ekzemple: abono Inf. + kotizo 2005 por 1025

2. Per bankĉeko aŭ poštĉeko je la nomo de Esperanto France-Est CCP 1997 72 W NANCY sendita al jena adres:

S-ro André GROSSMANN, 5, rue des Pyrénées, 68390 BALDERSHEIM, Francio

Klarigu la celon de via pago, abono al La Informilo, kotizo, diskon, donaco al .... ktp por 2005, 2006 ktp

Se necese menciu vian adres-ĉanĝon aŭ adres-korekton.

3. Por Germanio al nia peranto: Poštgirokonto: 918 56-676 (BLZ 545 100 67) PGA Ludwigshafen, je la nomo de: Hans-Dieter Platz. (menciu la celon de via pago)

4. Per internacia ĝiro je la nomo de Esperanto France-Est kaj uzante la jenajn internaciajn kodojn: IBAN : FR45 2004 1010 1001 9977 2W03 150 BIC : PSSTFRPPNCY
(Ne forgesu mencii la celon de via pago kaj vian adreskodon)

5. Okaze de ĝiro, vi povas samtempe komunikigi rete vian adreson, adres-kodon kaj pago-celon al la kasisto uzante la jenan ret-adreson: la.informilo@free.fr

Jus dungita en la uzino kvalite de noktogradisto, la dungito devas kontroli ĉiutage frumatene, ĉu la laborist(in)o(j), kiuj forlasas sian noktodejoron ne estus ŝtelintaj iun ajn objekton... Li do zorge esploras sakojn, mantelpojojn kaj ankoraŭ pli atente stokon da malplenaj kartonoj, kiun elirigas laboristo helpe de unurada ĉarumo...

„Ĉu tiuj kartonoj estos forjetitaj en rubujon?

- Tute ne, oni transformas ilin kaj ili denove utilas poste!

- Bone, mi komprenas..."

Ĉiumatene la homo daŭrigas sian kontrolon kaj ankoraŭ pli atente okulumas al la kartonoj, en kiuj povus kaŝigi diversaj aĵoj... Vane, ĉio ciam en ordo!

Post kvar semajnoj, li estas alvokita de la direktoro

„Bedaŭrinde mi devas maldungi vin...

- Kial? Ĉu mi fuſe plenumis mian taskon? Neniam mi malkovris la plej etan ŝtelitafon!...

- Nu, klarigu do al mi, kie lokiĝas la 24 mankantaj ĉarumoj?..."

Sekve al ret-anonco, Roberto invitas sian "korespondantinton" en restoracio. Sed, ĉar li estas tre postulema pri la estetiko de la ulinoj, li iom malkvietigas antaŭ la renkontiĝo kaj petas konsil-on ĉe amiko :

"Kion mi faru, se mi konstatas, ke ŝi estas malbela, tute ne alloga ?...

- Nu, trankviliĝu... vi eniras la rendevuejon, aliras ŝin...

Tiam, alternativo... Se ŝi placas al vi, nenia problemo! Male, se temas pri vera malbelulino, simulu svenon kaj lasu vin fali ekkriante "ahaaaaauuuugh / " ... Ŝi certe rezignos pri la rendevo !..."

La aluditan vesperon, Roberto eniras la restoracion kaj ekvidas superban, mirinde belan ridetantan ulinon, kun la komune antaŭ-elektita signo en la mano...

Li alproksimiĝas, sed subite la belulino starigas, falas apud sian seĝon ekkriante "ahaaaaauuuugh!"

ne provu... rideti!...

Kaptante la telefon la edzo audas:
„Karuleto mia, estas unika plezuro stiri
nian novan aŭton... Sed mi ne volas paroli
longtempe ĉar estas malpermesate telefoni
strante...”

Subite, audiĝas sekaj bruo... kaj kvin
sekundojn poste;
„Jen mi denove... Nun mi rajtas!...”

Iu pastro frapas ĉe iu dompordo, kiu
malfermiĝas... Aperas la eta Antonio:
„Kion vi deziras?
- Mi alportas al vi Helecon kaj Lumon!
- Manjo, venu! Jen la responsulo pri
elektro-distribuado!...”

En viando-vendejo. Iu klientino...
„Mi deziras dikan rostaĵon, sed aparte
tre malmola!
- Malmola?... Stranga ideo!...
- Imagu... Mia edzo, ĉef-kirurgisto, fuis
estis honorita je la unua premio far siaj
kolegoj... Mi volas kontroli, ĉu li vere
meritas la „Or-bisturion”...”

Sidanta sur hejm-biciklo, la edzo vigle
trejnadas jam de duonhoro... La edzino
petas:

„Karulo, mi deziras kuir la biftekon por
la tagmanĝo... Okulmezure, ankoraŭ kiom
da kilometroj restas, antaŭ ci denove estos
hejme?...”

Blondulino enpartoprenas naĝ-kraul-
konkurson... Sed bedaŭrinde pli rapidis
ruf-har-ulino kaj brunulino.

„Mi konstatas, ke la juĝintoj ne estis
sufiĉe atentemaj... Ili ne rimarkis, ke la du
aliaj naĝis, helpante sin per la brakoj!...”

En tiu uzino multnombraj afišoj ĉe la
muroj emfazas: „Tempo estas mono!...”
Tiu matenon la direktoro rezignas pri sia
matenmanĝo kaj tio malkvietigas la
edzinon:

„Kio okazas? Ĉu ci estas malsana?
- Ne, mi malfruas! Okulumu al la
horloĝo... Jam 8 € 30!...”

Jus aĉetinte novan veturilon, kliento
plendas ĉe la vendisto:
„La tele-ŝaltilo vere misfunkcias... Ĉiufoje
kiam mi deziras uzi ĝin por eniri, ĝi
malfermas mian pantalon-zipon!...”

Alparolas la uzin-direktoro:

“Nu, Viktoro, unu jaro forflugis, deposit kiam vi eniris la
domon kiel simpla telefon-dezoranto. Jam unu semajnon poste
vi iĝis komerc-vizitanto kaj post unu monato jen la posteno de
fak-responsulo en la fabrik-sektoro. Antaŭ kvar monatoj vi
fariĝis vic-prezidanto... Nun, alvenas por mi la momento de
emeritigo... Mi deziras transdoni al vi la generalan
direktorecon de la entrepreno... Kion vi opinias pri tio?
- Hem, hem... bone, dankon!” respondas la dungito.
- Dankon?... miras la direktoro, ĉu nur tiun simplan vorton vi
taksas sufiĉa?...
- Hem, ne... dankon paĉo!...”

Okaze de vesper-festo en kiu ĉiu
partoprenintoj devis vesti sin originale, la
premiito, elvokanta la imperiestron
Neron, devis finfine rezigni pri la unua
rango. La jugantaro ja rimarkis poste, ke li
surhavis kalsoneton je la marko
„kanguru”...

„Nu, mi ne komprendas! Kaj?...
- Sed la Romianoj tute ne konis la
ekziston de Aŭstralio! ”

Junia fraŭlino atendas bebon...

„Por eviti problemojn, proponas la fak-
kuracisto, ĉu vi ne dezirus aki ŝi sub la
lega formulo „X”?

- Ĉu mi povas? Konfeseme, mi neniam
komprenis algebron en la liceo...”

En laboratorio pri zoologio fušís klon-
eksperimento pri ŝafino.

„Nu, tamen sukceso je 90%... informis
la teknikisto.

- Eln kio konsistas la mankancoj 10%?”
demandis la Direktoro.

- Hum... Por anonci sian naskiĝon la
klonita besto kriatis „Kokoriko!...”

Gepatroj plendas ĉe pediatro, ke spite
al la laŭtvoĉaj admonoj, la knabeto tute ne
volas obei!...

„Nu, provi eduki infanon per ege lauta
voĉo, samrezultas kiel kupi en
trafikstopado esperante antaŭenirigi la
veturilojn!...”

En asekur-oficejo, post eta tertremo en
Alpoj:

„Jen letero de S-ro Alberto el Briançon,
kun listo de suprajaj difektoj en la domo...”

- Besançon? Kia poštoko?...”

- ... Li mencias 01050... sed antaŭ la
evento temis pri 05100...”

En zoologia parko, vizitanto aliras
butikon:

„Mi deziras forjeteblan fotilon...”

- Jen la plej malmulte kostas, ĝi eĉ ebligas
kapti bildojn kolormaniere.

- Tio ne interresas min, mi volas foti nur
pandaon...”

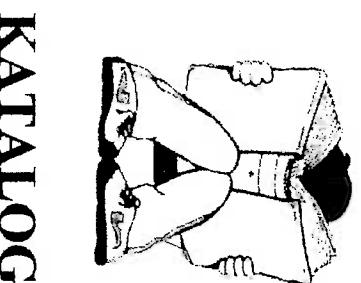
La libroservo estas servo de la asocio ESPERANTO FRANCE EST, kies sidejo estas 27 rue de la République 54000 NANCY kaj kiu estas registrata en la prefektejo de Nancy / *Le libroservo est un service de l'association L.O.I. 1901 ESPERANTO-FRANCE-EST, dont le siège est 27 rue de la République 54000 NANCY et qui est enregistrée à la préfecture de Nancy.*

*

Gi proponas al la membroj de la asocio ĉiujn librojn listigitajn en tiu katalogo kaj senĉese riliegas per novaj titoloj. / Il offre aux membres de l'association tous les livres inclus dans ce catalogue et s'enrichit consument de nouveaux titres.

La libroservo provos ankaŭ troviun libron petitan de asociano, eĉ se ĝi ne aperas en la katalogo. Tamen se temas pri libro eldonita de la nacia asocio ESPERANTO-FRANCE, oni preferis mendu ĝin rekte al tiu asocio: 4 bis rue de la Cerisaie 75004 PARIS.

Le libroservo essaiera aussi de trouver tout livre souhaité par un membre de l'association, même s'il n'apparaît pas dans ce catalogue. Toujours, s'il s'agit d'un livre édité par l'association nationale ESPERANTO-FRANCE, il est préférable de le commander directement au siège de cette association: 4 bis rue de la Cerisaie 75004 PARIS.

KATALOGO

KIEL MENDI LIBROJN? / COMMENT COMMANDER DES LIVRES?

1. Oni sendas mendon / on envoie sa commande

per poštō al / par la poste à:

LIBROSERVO 37 rue Pierre et Marie Curie 54500 VANDOEUVRE

per retmesago al / par poste électronique à : libroservo.cfd@wanadoo.fr

(se la libro ne kuas en la katalogo, oni indikos la nomon de la aŭtoro kaj de la eldonisto (*si le livre n'est pas dans le catalogue, on précisera le nom de l'auteur et de l'éditeur*).

2. Oni ricevas baldaŭ la petitaĵn librojn kaj fakturon indikantan la prezojn de la libroj kaj de la poštaj kostoj. / *On reçoit bientôt les livres demandés avec une facture détaillant le prix des livres et les frais postaux.*

2005

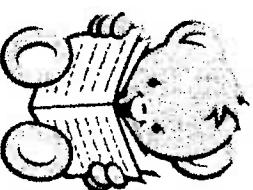
“ESPERANTO FRANCE-EST”

*

3. Oni pagas per poštaj giro al LIBROSERVO 2800 76 H NANCY aŭ per banka tokokonto mandato je la nomo LIBROSERVO sendenda al Vandoeuvre. / *On paie par virement postal à LIBROSERVO CCP 2800 76 H NANCY en indiquant le numéro de la facture, ou par chèque bancaire ou mandat au nom de LIBROSERVO, envoyé à VANDOEUVRE. Esterlandanaj povas pagi per internacia giro al LIBROSERVO-IBAN: FR 98 2004 1001 1002 8007 6H03 197 BIC : PSSTFRPPNCY. De l'étranger, on peut faire un virement international en utilisant les coordonnées ci-avant.*

La prezoj indikitaj en la katalogo povos iom ŝangi. / Les prix indiqués dans le catalogue peuvent un peu changer.

LA libroservo ĉestas ĉiujn stagejn organizitajn de Esperanto France Est / Le libroservo participe à tous les stages organisés par Esperanto France Est.

KATEGORIOJ DE LIBROJ

			PAGO!	VERKOJO	PREZO	
KAT	IROLQ	KAT				
A	Antologioj / Anthologies	P	Vojagoj kaj aliaj poemoj K Voo (la)	152	De Kock	6,90 € 10,00 €
B	Bildstrioj / Bandes dessinées	V	Vortaro de Esperantaj Rimoj V Vortaro esperanto-Suahilia V Vortfarado en dek lecionoj (la) E Vort/konsisto/farado/analizo/ordo	28	Rhodes Knappert Cherpillod Cherpillod F.E.L.	3,30 € 7,50 € 3,60 € 6,60 € 3,90 €
Bi	Biografioj / Biographies	V	Vortludoj	38	Borsboom	13,50 €
D	Diversajoj / Divers	D	Vortoj de Andreo CSEH D Vortoj de Kamarrado E. Lanti E Vort-Statistikaj Esploroj E Vort-Teorio en Esperanto I Vostokonkursو	212 194 46 94 16	Lanti Vatré De Saussure Wang Zhenhu Cherpillod	2,30 € 3,60 € 6,00 € 1,50 € 13,50 €
E	Esperantologio, lingvo / Esperantologie, langue	V	Voyage au fil des mots N Vualo de l' Tempo (la)	158 122	Sullivan Milne	3,60 € 12,30 €
F	Fabloj, fabeloj / Fables, Contes	N	I Winnie-La-Pu	168	Yvart	15,00 €
Fz	Filozofio / Philosophie	K	K Yvart on campus		Boultton	16,40 €
G	Geografio / Géographie	Bi	Zamenhof	270	Cherpillod	4,50 €
H	Historio / Histoire	V	Zamenhofa radikfarado (la)	34	Cherpillod	4,50 €
I	Infanlibroj / Livres pour enfants	Bi	Zamenhof: datoj, faktoj, lokoj	34	Cherpillod	7,80 €
K	Diskoj, kasedoj / Disques, cassettes	E	E Zamenhof kai judismo	64	Opo	3,00 €
M	Muziko / Musique	E	E Zamenhof ou la langue internationale	32	Dobrzynski	18,00 €
N	Noveloj, rakontoj / Nouvelles, histoires	H	H Zamenhof-strato (la)	288		
P	Poezio / Poésie					
R	Romanoj / Romans					
Rg	Religio / Religion					
S	Scienco / Science					
T	Teatrajoj / Pièces de théâtre					
Tu	Turismo / Tourisme					
V	Lernolibroj, vortaroj, informiloj / Livres d'étude, dictionnaires, documents d'information					

KAT	ITOLO	PAGOJ	VERKSTO	PREZO
R	Tilla	12,00 €	Štmejc	12,00 €
F	Tiu toskana sepmembro	5,40 €	Tavanti	5,40 €
R	Togolando fabelas	6,00 €	Opo	6,00 €
V	Tonio Kröger	9,60 €	Mann	9,60 €
T	Tradukarto kaj ties problemoj (la)	11,40 €	Cherpillod	11,40 €
V	Tragedio de l' homo (la)	9,60 €	Madach	9,60 €
R	Tra "silento"	3,30 €	Privat	3,30 €
I	Transiro de ponto	2,00 €	Sjaujling	2,00 €
N	Trezoro (du volumoj)	21,80 €	Rossetti	21,80 €
H	Tria mondmiilio (la)	7,60 €	Biemacki	7,60 €
D	Tria ŝuo de Hiruščov	21,00 €	Macioszek	21,00 €
R	Trigroša romano	10,80 €	Brecht.	10,80 €
N	Tri noveloj	7,50 €	Eichendorff	7,50 €
N	Tri rakontoj pri la Miljara Paco	12,00 €	Albert Schramm kaj Zamenhof	12,00 €
P	Tri "stas tro	3,90 €	Alta akvo (la)	3,90 €
P	Trofeoj (la)	4,20 €	Amo de Danto Alighieri	4,20 €
P	Turo de Londono (la)	1,50 €	Anaseto (la)	1,50 €
P	Tutmonda sonoro	30,20 €	Angla antologio (1000/1800)	30,20 €
E	Ulica zamenhofa	7,50 €	Anne Franck ne estas de hierau	7,50 €
E	Une Langue pour l'Europe	4,50 €	Antologio de portugalaj rakontoj	4,50 €
E	Universala Deklaracio pri la lingvaj r	8,00 €	Apenau buketedo	8,00 €
D	Uhuan fojon (la)	4,20 €	R Apenau papilioj en bergen Belsen	4,20 €
D	Unu tago post la alia	7,50 €	s Arboj	7,50 €
E	Urbo de terura nokto (la)	2,70 €	s Arboj en Aŭstralii kaj suda Eŭropo	2,70 €
R	Urd Hadda murdita!	11,90 €	R Armeoj de Pauzie	11,90 €
N	Uresto ekkonis stan eraron	2,00 €	B Asteriks ĉe la olimpaj ludoj	2,00 €
E	Vagado sub palmoj	3,00 €	H Atlantido	3,00 €
E	Varsorio 1887	2,00 €	R Aŭli - Rakonto pri knabeto	2,00 €
D	Vastas la Mondo, Multas Laboro	8,10 €	A Aŭstralia antologio	8,10 €
D	Verda relo (la)	10,20 €	Aŭstralia Felix	10,20 €
P	Verdkata testamento	6,00 €	Aŭtogiĝuĉidetoj	6,00 €
P	Vereko-distro-stilo	13,50 €	Aŭtoglubanderoj	13,50 €
P	Versoj oni ne aĉetas	8,40 €	Audienco	8,40 €
P	Verso kaj larmo	9,60 €	R Aventuroj de Kacio (la)	9,60 €
S	Vetero kaj klimato de la mondo	6,00 €	I Aventuroj de Pinokjo (la)	6,00 €
V	Vibrat momentoj	7,80 €	R Aventuroj de Špar kaj aliaj porketoj (l	7,80 €
R	Vidvinio kaj la profesoro (la)	8,90 €	V Aviada terminaro	8,90 €
N	Vinmeto en bluo (la)	10,50 €	A Vovo Fungo kaj aliaj rakontoj	10,50 €
P	Vivendo	9,00 €	N Badenlanda legendaro	9,00 €
R	Vivi estas dangere	7,80 €	R Bagasejo (la)	7,80 €
B	Vivo de Andree Cseh	9,60 €	P Baladoj el Asante	9,60 €
N	Vivo estas pli fortia (la)	18,00 €	N Banalaj historioj	18,00 €
R	Vivoj sekaj	5,40 €	N Bakoj el akvo	5,40 €
D	Vojago al disigo	13,50 €	Tu Bar le Duc-audgvida vizito de la altur	13,50 €
R	Vojago al Faremedo	6,00 €	E Bases de l'esperanto (les)	6,00 €
R	Vojago al Kazohinio	9,30 €	R Batalo de l' Vivo	9,30 €
R	Vojago en esperanto-lando	18,00 €	N Bato (la)	18,00 €
R	Vojagoj finigas, amantoj kunigas	15,70 €	V Baza esperanta radikaro	15,70 €

KAT	ITOLO	PAGOJ	VERKSTO	PREZO
V	ABC Gramatiko de Esperanto	24,2	De Vlaminck	29,70 €
V	Abitégé pratique de grammaire	6,6	Lentaigne	2,40 €
Rg	Adoru	147,6	Opo	19,00 €
Rg	Afero Jesuo kaj la Judoj (la)	162	Tomson	11,00 €
E	Aglutinaj lingvoj kaj esperanto (la)	26	Cherpillod	3,60 €
N	Ajoj kaj sezonoj (la)	118	Becker	9,90 €
V	Akada ieksikono	90	Cherpillod	9,00 €
E	Aktoj de la akademio 1963-1967	82	Waringhien	2,70 €
S	Aktjo de la Internacia Scienca Simpozio	254	Opo	17,80 €
E	Akuzativo	338	Moirand	15,20 €
P	Alabelulo ĝi flugas	162	Liiv	2,30 €
E	Albert Schramm kaj Zamenhof	62	Haupenthal	5,50 €
R	Alta akvo (la)	132	Nemere	7,00 €
T	Amo de Danto Alighieri	118	Müller	6,00 €
N	Amuleto (la)	50	Meyer	4,20 €
N	Anaseto kaj koketo	32	Huang Giunja	2,00 €
A	Angla antologio (1000/1800)	322	Auld	6,10 €
H	Anne Franck ne estas de hierau	196	Bouhuys	6,80 €
A	Antologio de portugalaj rakontoj	226	De Sebra	3,00 €
P	Apenau buketedo	74	Bernard	6,90 €
R	Apenau papilioj en bergen Belsen	154	Steele	7,20 €
S	Arboj	20	Giloteaux	5,00 €
S	Arboj en Aŭstralii kaj suda Eŭropo	20	Giloteaux	5,00 €
R	Armeoj de Pauzie	202	De Sebra	12,30 €
B	Asteriks ĉe la olimpaj ludoj	48	Goscimy	9,00 €
H	Atlantido	62	Cherpillod	7,20 €
R	Aŭli - Rakonto pri knabeto	98	Adamson	4,50 €
A	Aŭstralia antologio	436	Towsey	21,00 €
N	Aŭstralia Felix	136	Steele	12,00 €
O	Aŭtogiĝuĉidetoj	12	1,00 €	1,00 €
O	Aŭtoglubanderoj	6	6,00 €	6,00 €
O	Audienco	7,50 €	7,50 €	7,50 €
R	Aventuroj de Kacio (la)	42	Havel	2,30 €
I	Aventuroj de Pinokjo (la)	90	Kownacka	10,80 €
R	Aventuroj de Špar kaj aliaj porketoj (l	162	Collodi	10,00 €
V	Aviada terminaro	85	De Roover	5,30 €
N	Avo Fungo kaj aliaj rakontoj	290	Ledon	15,00 €
N	Badenlanda legendaro	34	Claude	4,60 €
R	Bagasejo (la)	130	Philippe	6,90 €
P	Baladoj el Asante	178	De Almeida	7,80 €
N	Banalaj historioj	42	Ko Nimo	2,70 €
N	Bakoj el akvo	170	Cerskjo	9,90 €
Tu	Bar le Duc-audgvida vizito de la altur	250	Opo	10,20 €
E	Bases de l'esperanto (les)	12	Beletra as.	3,80 €
R	Batalo de l' Vivo	118	Bavant	11,60 €
N	Bato (la)	98	Dickens	6,00 €
R	Baza esperanta radikaro	130	Karpunina	12,60 €
Piiger		7,50 €		

KAT	TILOLO	PAGOJ	VERKISTO	PREZO
V	Baza ĉeha konversacio	34	Chrdlova	1,40 €
S	Bazaj nocioj en kemiaj kaj kemiiaj	58	Svarc	5,00 €
M	B.E.A. kantokolekto	76	Larrad	2,60 €
S	Bela subtera mondo (la)	98	Tell	3,00 €
I	Bela planedo (la)	18	Kohrs	1,00 €
D	Beleto, sed ne el katedro	266	Waringhien	15,20 €
N	Bestoj kaj honoj	146	Golden	12,00 €
D	Bibliografio de la publikajoj de Haupt	14	Hauperthal	1,50 €
P	Blinda ermito	62	Kapnile	3,60 €
R	Bocil kaj la bando	132	Hansen	6,00 €
I	Bona arbo (la)	64	Silverstein	9,90 €
E	Bona lingvo (la)	118	Piron	12,00 €
K	Bonjour la Pax!		Yvart	15,00 €
T	Brand	322	Ibsen	9,60 €
I	Brava kolombido	24	Gan Tong	1,50 €
T	Bronza tigro	126	Mojūo	5,70 €
R	Brulanata kastelo (la)	52	Vermeiren	3,50 €
R	Buttonmilito (la)	200	Bernard	21,00 €
N	Cecilia	112	Timmermans	12,00 €
P	Cent ĝojkantoj	50	Boultion	3,60 €
D	Centa simio (la)	138	Ken Keyes	3,00 €
E	Centra oficejo de U.E.A en vortoj	48	Gbeglo	4,80 €
R	Cezaro	492	Jelušić	27,00 €
B	Cisko kaj Vinjo	60	Vandersteen	7,00 €
K	Citoyen du monde		Yvart	15,00 €
V	Ceia esperanta vortaro	498	Kraft	10,80 €
A	Cina antologio 1949/1979	422	Opo	9,60 €
E	Ciu Ciun	402	Jung	15,20 €
R	Cu li bremis suffice?	130	Valano	5,50 €
R	Cu ni kunvenis vane?	182	Valano	10,70 €
R	Cu ĝi mortu tra-fike?	78	Balano	9,90 €
S	Cu vi konas la teron?	216	Dudich	4,20 €
R	Cu vi kuiras ĉine?	138	Valano	11,10 €
P	Damnejoj	164	Balbin	9,00 €
R	Danco ĉirkau lokomobilo	182	Mais Traat	4,20 €
D	Decimala katalogo de planilingva Lite	308	Wojtakowski	6,80 €
E	Défi des langues (le)	338	Piron	27,00 €
D	Dek prelegoj	128	Kalocsay	6,80 €
R	Dek tagoj de kapitano postnikov	336	Bronštein	22,50 €
H	De la edikto de Nanto ĝis la ribelo de	44	Cherpillod	5,40 €
N	Denaska Kongresano kaj aliaj	48	Johansson	4,20 €
Bi	De paĝo al paĝo	124	Tarkony	5,50 €
E	Deveno de esperanto (la)	114	Mattoz	5,50 €
R	De vilago al ĉefurbo	34	Koffi	3,60 €
R	Dezerto de la tataroj (la)	180	Buzzati	12,00 €
V	Dictionnaire de poche esp-fr / fr-esp	132	Opo	4,30 €
V	Dictionnaire pratique Fr-esp / esp-fr	532	Andrieu	23,00 €
H	Dioj de Izraelo (la)	26	Cherpillod	3,60 €
R	Dirdri kaj la filoj de Usnah	54	F.E.I.	4,80 €

KAT	TILOLO	PAGOJ	VERKISTO	PREZO
P	Simptomoj (la)	74	Neves	6,00 €
Rg	Skandalo pro Jozefo (la)	100	Vinar	9,90 €
H	Skiza historio de la Utao	92	Masao	6,90 €
E	Skizo de historio de esperanto	414	Vedrine	3,30 €
R	Skavoj de Dio	34	Gardonyl	5,30 €
N	Slavonia arbaro	34	Kozarac	3,30 €
E	Socia romano en esperanto (la)	20	Vatré	2,10 €
P	Sofio	234	Tarkony	6,00 €
P	Somera Simfonio	34	Leenhard	3,00 €
R	Somera tago kaj aŭtuna vespero	54	Markheden	5,40 €
R	Somermeze	364	Kuusberg	6,60 €
P	Soneeto	66	Under	3,90 €
P	Soneeto (la)	332	Shakespeare	3,90 €
N	Sonĝo kaj aliaj rakontoj	106	Kafka	7,80 €
S	Sonosteno	116	Gamble	11,30 €
I	Sonĝo de Genjēn	52	Mei Jing	2,00 €
R	Stockita vino	106	Thorsen	11,30 €
P	Streĉita kordo	198	Kalocsay	9,00 €
R	Sub cirkotentendo	198	Bubenic	7,50 €
N	Sub influo de alkoholo	98	Sullivan	9,10 €
Bi	Sub la norda lumo	50	Brazdionyte	2,30 €
D	Sub la signo de socia muzo	128	Auld	9,90 €
P	Sub stelo rigida	134	Hamri	9,90 €
R	Suberoj de la junia Werther	98	Goethe	16,50 €
N	Suno kaj pluovo	82	Riistberg	5,20 €
R	Sur kampo granita	130	Nemere	7,50 €
R	Surklifa	218	Elgo	13,50 €
P	Sur la sojlo de la amo	98	Prochazkova	4,50 €
P	Sur parnaso	122	Carr	12,60 €
R	Sur sanga Tero	256	Baghy	9,00 €
N	Sveda novelaro	238	Opo	9,00 €
P	Sanco por felico	98	Bosmans	7,50 €
R	Sia lasta poshtikarto	202	Elgo	15,00 €
R	Sia lasta poštikarto	230	Elgo	18,30 €
P	Siркоj	170	Declerk	9,10 €
R	Stona urbo (la)	352	Löwenstein	24,00 €
P	Taglibro (la)	22	Goethe	3,80 €
R	Tago kiam Jesuo perfidis Judason (li)	138	De Seabra	11,10 €
R	Tarokoj kaj epokoj	658	Declerk	38,00 €
E	Teknikaj kajeroj	20	Ledor	1,00 €
N	Tempo fugas	162	Aild	15,00 €
H	Temujin la filo de la stepo	70	Sekelj	3,00 €
R	Tena	106	Stimeč	10,50 €
R	Tero de la homoj	154	Saint-Exupery	16,50 €
R	Terra	152	Power	12,00 €
S	Terremoj-ĉu enigmo?	532	Stimeč	2,70 €
Bi	Tibor Sekelj pioniro	22	Gišplin	10,00 €
P	Tie Ci tie	114	Lentaigne	4,00 €
V	Tiel diru!	130		

KAT	titolo	PÀGOU	VERKISTIQ	PREZO
P	Plena poemaro	178	Mihalski	13,80 €
V	Plena vortaro de esperanto 11a eldo	580	Opo	23,00 €
V	Plena vortaro de esperanto 8a eldon	580	Opo	10,00 €
P	Poemo de utnoa	228	Montagut	18,00 €
D	Poeto fajrakora	152	Boulton	16,30 €
E	Poezia arto (la)	58	Ragnarson	6,00 €
V	Postdomo (la)	88	Erl	9,00 €
E	Premio Miyoshi 2002	82	Perspektivo	9,00 €
V	Prenu plu	118	Gbegio	4,50 €
P	Pretertempo	68	De Giorgi	9,00 €
E	Pri esperanta literaturo	34	Privat	4,70 €
Fz	Pri dubo kaj certeco	166	Pauli	5,70 €
E	Pri esperanta literaturo	30	Privat	2,35 €
E	Pri internacia lingvo dum jarcentoj	324	Drawter	13,70 €
E	Pri literatura kritiko	74	De Diego	7,50 €
S	Pri proplemo de internaciigo de scite	102	Drezen	7,50 €
E	Profesia uzo de esperanto	42	Chrdle	1,80 €
E	Promeso en obskuro	114	De Seabra	10,50 €
N	Rakontoj de Oegai	126	Oogai	9,00 €
E	Rakontoj pri Liu Hulan	44	Kjuni	1,50 €
N	Rakontoj ne nur serĉaj	134	Vana	9,00 €
R	Recherche de la langue parfaite (la)	342	Eco	25,00 €
R	Regulus	342	Lorjak	14,70 €
P	Renesanca periodo (la)	210	Waringhien	10,40 €
E	Resumo de la teorio de Antido	56	De Saussure	5,20 €
T	Reto (la)	34	Bukar	1,00 €
R	Robajoj (la)	112	Kajian/Waring	5,40 €
P	Robajoj (la)	54	Kajam/Auid	6,20 €
P	Romantika periodo (la)	326	Waringhien	11,40 €
P	Ronkanta avo (la)	18	Weckmann	4,20 €
M	Roseroj	50	Van Dalsam	2,90 €
R	Rozinjo	42	Torok	3,00 €
R	Sagao de Njal	360	Ragnarsson	18,00 €
O	Sakoj	178	Topan	4,00 €
T	Salale	92	De Kock	9,00 €
P	Saluton al la suno	1154	Opo	6,60 €
Rg	Sankta Biblio (la)	320	Scolnik	19,80 €
S	Saron	114	Peneter	22,50 €
P	Sekretaj sonetoj	114	Franco	9,90 €
T	Sen eliro la respektema putino	114	Sartre	1,80 €
R	Sen titolo	338	Sijaev	19,80 €
R	Septaga muredenigmo (la)	82	Gates	5,40 €
S	Serĉado de la vivo (la)	176	Egami	7,80 €
I	Serĉi instruanton	28	Zhongjin	2,10 €
R	Serĉu mian sonĝon	174	Nemere	9,00 €
N	Sfinkso de Steplando (la)	2	Glazunov	6,60 €
I	Simioj provas elakvigi la lunon	16	Xia Xia	2,00 €

KAT	titolo	PÀGOU	VERKISTIQ	PREZO
R	Dis!	138	Johansson	12,00 €
D	Diskutlibro pri malplii uzataj lingvoj	62	Strubbel	7,50 €
P	Divershumore	38	De Jong	3,00 €
R	Dokto Jekyll kaj sinjoro Hyde	74	Stevenson	6,90 €
P	Dolĉe-armate	90	F.E.L.	4,80 €
P	Doloro (la)	66	Ungaretti	4,50 €
T	Don Juan tenorio	194	Zornilla	9,90 €
N	Drolaj rakontoj	108	De Diego	16,20 €
I	Du katetoj	24	Gan Tong	2,00 €
P	Dudek kvar sonetoj	80	Labé	4,80 €
T	Dudekkvin jaroj	210	Auld	6,40 €
N	Du el	258	Bouilton	10,00 €
P	Du etuloj	58	Deij	4,00 €
K	Duone	0	Faverial	15,00 €
G	Ebonio	336	Kapuscinski	22,50 €
V	Ek al leg	292	Alos	12,00 €
N	Ekestremoj	210	Fernandez	12,60 €
V	Ekkero 2a nivelo	66	Angulo	4,00 €
V	Ekkilo kaj azilio	166	Emba	4,20 €
P	Eli ĉina poezio	140	Zee	6,70 €
E	Elingita glavo	150	La Laguna	3,00 €
Bi	El la vivo de Bervala sentaŭgulo	138	Beaucaire	6,90 €
P	El miaj sonoraj soloj	102	I.E.M.	10,50 €
P	El Parnaso de Popoloj	242	Itlis	16,50 €
P	El sisma zono	114	Gišpling	7,50 €
P	El streĉita kordo	30	Kaločsay	1,50 €
P	En barko senpiloita	884	Auld	21,00 €
R	Enigma de l'ar@neo	282	Montagut	20,10 €
D	Enkonduko al literatura kritiko	52	Slifer	7,60 €
Rg	Enkonduko al ekumenraj problemoj	80	Miziolek	2,50 €
Fz	Enkonduko enia kategorion de Aristic	84	Portino	4,20 €
V	Enkonduko en la japanan	186	Yamasaki	18,00 €
T	En maskobalo	142	Baghy	5,50 €
P	En servoja sovaĝeo	26	Maris	3,60 €
V	Esperanta ĉea vortaro	250	Kraft	5,70 €
V	Esperanta frazeologio	194	Fiedler	19,80 €
V	Esperantaj sinonimoj	98	Ojalo	7,20 €
Rg	Esperanta meslibreto	18	Opo	1,00 €
E	Esperanto (I)	18	Janton	6,10 €
A	Esperanto Antologio	892	Auld	27,40 €
E	Esperanto el la vidpunkto de verkist	14	Piron	1,00 €
E	Esperanto el la vidpunkto de verkist	14	Piron	3,00 €
E	Esperantologio kaj ties disciplinoj	30	Neegard	2,70 €
E	Esperanto-movado (la), historio...	96	Stop-Bowitz	7,60 €
E	Esperanto por mondciutanoj	92	Weidmann	7,60 €
V	Esperanto pro deti	88	Melicharkova	4,50 €
V	Esperanto sans peine (I)	426	Thierry	15,20 €
E	Esperanto sen mitoj	370	Sikosak	30,00 €
E	Esprimo de sentoj en esperanto	58	Privat	7,20 €

KAT	TILOLO	PAGOJ	VERKISTO	PREZO
s	Estigo de la tero	110	Tell	3,00 €
V	Estanto dependas de ni (la)	104	Chaves	3,80 €
E	Eterna neologisma diskuto (la)	28	Krammer	3,00 €
D	Europa ideologio	74	Tišjar	7,50 €
F	Fabroj	46	Lessing	4,50 €
R	Fajron sentas mi interne	110	Matthias	8,10 €
P	Fajro sur mia lango	122	De Kock	4,10 €
V	Faktoj kaj fantazioj	434	Boulton	13,80 €
D	Fantaĵaj muroj	162	Steele	11,10 €
R	Facita kiel fojno	78	Johanson	6,20 €
B	Farono (la)	48	Prus	3,00 €
T	Fatomašino (la)	132	Kokto	6,00 €
F	Fausto	208	Goethe	12,00 €
V	Faux amis, faux parents étrangers	66	Lentaigne	2,70 €
I	Felica birdo (la)	52	Opo	2,00 €
N	Fenestro kristala	206	Pioro	13,10 €
T	Fenikso tro ofta	82	Fry	2,30 €
E	Fenomeno esperanto (la)	122	Auld	7,20 €
R	Fermata urbo (la)	162	Nemere	12,00 €
R	Fiançô de l'sorto	194	Rostbach	13,00 €
I	Fiera multikolora kateto (la)	44	Geng Geng	2,00 €
R	Floroj de l'krepusko	170	Elgo	13,20 €
R	Florville kaj Courval aù fataleco	82	Sade	4,50 €
P	Flugihava ŝtono	242	Karen	6,00 €
R	Fotoalbumo (la)	370	Steele	19,20 €
F	Fragmentoj		Opo	4,00 €
A	Francia antologio (3 volumoj)		Van Doornik	9,00 €
Rg	Francisko el Asizo		Seattle	10,00 €
D	Fratoj eble ni estas		Hoffmann	7,80 €
R	Fraulino de Scuderi		Camus	6,90 €
R	Fremdulo (la)		Tegner	17,70 €
P	Frithjof-Sagao		Cherpillod	10,80 €
V	Galla lingvo (la)		Grigorov	4,50 €
P	Gardu la pacon		Goldoni	7,50 €
T	Gastejestrino (la)		Cherpillod	8,70 €
E	Gaston Waringhien		Stimeč	15,20 €
G	Geografo de miaj memoroj		S.E.C.	4,00 €
s	Geologio internacia + suplemento		Molière	3,00 €
T	Georgo Dandin		Piron	3,90 €
R	Gerda malaperis		Piron	2,00 €
R	Gerda malaperis 1a eldono		Brodт	17,00 €
A	Germana antologio		Opo	16,20 €
N	Germanaj klasiĉaj noveloj		Cherpillod	5,40 €
H	Gilles de Rais		Opo	8,20 €
P	Glauka lum		Cherpillod	13,50 €
V	Glozel kaj la prahistoria historia skrikt		Fournier	10,40 €
R	Grand Meaulnes (la)		Waringhien	13,70 €
V	Grand dictionnaire Esperanto-franca		Waringhien	23,00 €
V	Grand dictionnaire Esperanto-franca		Waringhien	23,00 €

KAT	TILOLO	PAGOJ	VERKISTO	PREZO
B	Nenio plu estas kiel antaue	40	Bilong	3,90 €
R	Neniu ajn papilio	342	Steele	16,60 €
N	Ne nur soldato Svejk	250	Hašek	9,60 €
V	Neologisma Glosaro	80	Vatre	12,90 €
V	Neologisma Glosaro	52	Faulhaber	2,70 €
V	Ne tie, sed tiel ĉi !	66	Ji Jiaxiu	2,00 €
I	Nikune ludu	24	Makkink	10,50 €
E	Na fundamento sub lupo	130	Walramoen	10,20 €
P	Ni devas vivi	162	Infandoj	1,00 €
I	Ni esplori la mondona	22	Hergé	10,20 €
B	Nigra insulo (la)	62	Dorval	6,70 €
R	Nigra magio	218	Tvarozek	3,00 €
V	Ni ludas teatrajojn	34	Handzlick	15,00 €
K	Ni tostu la verdan fortunon	90	Saint-Exupéry	12,00 €
R	Nokta flugo	68	Rosbach	8,00 €
R	Nokta flugo	78	London	6,60 €
D	Nomej	114	Ludwig	10,80 €
N	Norda odiseado	196	Opo	8,40 €
V	Nouveau cours d'espéranto	196	Vogelmann	13,50 €
V	Nouveau cours rationnel et complet	192	Opo	3,90 €
Fz	Nova realismo (la)	230	Sirjaev	9,00 €
RG	Nova testamento (la)	82	Lusin	7,30 €
R	Nova vivo (la)	494	Szczurek	6,60 €
N	Noveloj de Lusin	130	Piĉ	12,00 €
P	Nuancoj	148	Obsedo	4,50 €
P	Obseido	148	Oktavia	6,00 €
T	Omaĝoj	62	Seneca	2,70 €
P	Omboj de la kvara dimensio	154	Aüld	6,00 €
I	Ora bukçeno	162	De Cock	4,60 €
I	Ora hakilo	40	Uang Cijóng	2,00 €
Fz	Pačjo, kio estas rasismo?	32	Fang Yuan	2,00 €
d	Paco (afišo)	58	Ben Jelloun	6,30 €
R	Paco en Storno	162	Rohrbach	9,10 €
D	Paleroj kaj stoploj	344	Aüld	16,50 €
N	Paneo (la)	162	Eigo	12,00 €
P	Panorama	98	Urbanova	6,20 €
E	Panorama de esperanta literaturo	284	Givoje	2,00 €
I	Papilia fonto	72	Opo	12,00 €
V	Paējoj al plena posedo	240	Aüld	6,00 €
P	Pendumilajloj	110	Morgenstern	10,00 €
K	Per nia nura vol			
R	Perdita honoro de iu Katerina Blum (	160	Böll	7,60 €
S	Perkomputila tekstoprilaboro	338	Koutny	10,00 €
I	Pesi elefantom	24	Gu Zhongjin	3,00 €
I	Petolema kaprido	24	Gan Tong	24,00 €
E	Planned languages: from concept to	260	Schubert	64,00 €
V	Plena ilustrita vortaro (5a eldoneo)	1354	Opo	70,00 €
V	Plena ilustrita vortaro (la nova)	1272	Opo	

KAT

TITOLO

9

KAT	TITOLO	PÄÄJÖ	VERKISTÖ	PREZZO
N	Metamorfozo	84	Kafka	6,60 €
R	Metoro (la)	138	Piron	14,40 €
V	Metodo 10	22	U.F.E.	3,80 €
N	Metodo 12	82	U.F.E.	5,80 €
R	Metodo 15	30	U.F.E.	3,50 €
V	Metodo 11	82	U.F.E.	5,50 €
S	Meznokto metropola	114	Ungar	9,90 €
V	Mia Gramatiko 1 Esperanto	98	Schiffer	9,30 €
S	Mia Indiana knabeco	84	Luter	7,80 €
M	Mia intensa kurso 1 Esperanto	120	Schiffer	11,40 €
V	Mia intensa kurso 1 Traduko kaj libri	82	Schiffer	8,70 €
K	Mia Kantaro 1	132	Schiffer	8,40 €
V	Mia lernolibro	28	Schiffer	1,40 €
K	Mia lernolibro : kasedilibro	52	Schiffer	3,30 €
V	Mia Slosilisto	130	Schiffer	0,75 €
G	Mia vivo	24	Opo	1,50 €
I	Mi estu patrino	74	Wu Qi	2,00 €
R	Migranda judo (la)	74	Vermeylen	8,00 €
V	Mii unuaj vortoj en esperanto	66	B.E.A.	12,00 €
V	Mii ekzotaj vortoj	124	Cherpillod	11,40 €
E	1887 kaj la sekvo	310	Waringhien	15,20 €
S	Mi resangis PPPetron	138	Chimbur	13,10 €
R	Mirindaj aventuroj de metiernanto Hi	114	BrileMazuranić	7,50 €
R	Mistio sen alveno	162	Francis	7,50 €
R	Mistero minora	124	Szilagyi	8,70 €
N	Mi volas nur resti	220	Szyper	9,00 €
P	Moderna kroia prozo	610	Krtalic	24,00 €
S	Molekuloj	122	Nylasi	3,80 €
P	Mondo kaj koro	36	Kalocsay	4,80 €
R	Monto (la)	170	Nemere	8,40 €
E	Monumente pri esperanto	114	Rollinger	8,40 €
N	Morgau denove ni vidu	130	Collodi	10,00 €
D	Morsko klubo	34	Fisker	2,60 €
R	Morsonoriloi de Chambay (la)	258	Piç	21,00 €
T	Mortinta regjino (la)	134	Montherlant	9,00 €
P	Morto de la Gélarco (la)	92	Ady	4,80 €
R	Morto de sciencisto	86	Gates	5,40 €
R	Mortotuko de Torino (la)	148	Cherpillod	13,50 €
G	Muelejoj en Nederlando	34	Braay	4,00 €
R	Murdo en esperantujo	176	Morand	6,00 €
V	Muzika Terminaro	26	Hill	2,30 €
V	Nabardo kaj borgi	220	Mac Gill	12,60 €
V	Naturalismo kaj Skemismo	122	Haupenthal	3,80 €
K	Ne donu tro	44	Opo	10,00 €
A	Nederlanda Antologio	50	Liu Si	6,90 €
I	Nega intano	50	Schwartz	2,00 €
E	Ne kiel Meier!	50		3,90 €

KAT

TITOLO

9

KAT	TITOLO	PÄÄJÖ	VERKISTÖ	PREZZO
N	Î Gardeno de l'urbestro (la)	114	Gabrilli	5,60 €
T	Hamletto	210	Shakespeare	4,00 €
V	Hejma vortaro	66	Linstedt	7,50 €
N	Hierau-Hodau-Morgäu	98	Golden	4,50 €
R	Higieno de l'murdisto	156	Nothomb	9,00 €
E	Historio de esperanto	30	Beckmann	10,00 €
H	Historio de la ciferoj		Cherpillod	4,50 €
K	Horo de opozicio			
I	Hundbazaro			
P	Himeroj	70	Rados	10,00 €
P	Ibere libere	82	De Nerval	4,50 €
T	Ifigenio en taŭrido	138	Opo	6,60 €
R	Il kaptis Elzan	122	Goethe	14,70 €
V	Illustrita frazeologio	106	Valano	3,50 €
P	Imperio de l'koroj	142	Fiedler	12,00 €
R	Inferio	244	Balbin	9,00 €
P	Inferio	156	Butthuis	10,80 €
R	Ingenia Don Quijote de la Mancha (la)	296	Dante	19,20 €
K	In-spir	828	Cervantes	12,00 €
D	Instria amuze		Bonin	18,30 €
V	Instrua amuze		Marcek	3,00 €
V	Instruia esperanton por komuniki	58	Sarin	1,00 €
R	Instruisto (la)	18	Afilaranni	4,80 €
R	Instruisto de revoj	56	Austin	12,00 €
R	Interlingvistik und esperantologie	98	Johansson	5,40 €
T	Interkoma mateno	54	Blankse	4,00 €
V	Internacia komerca-ekonomika vorta	62	Opo	25,00 €
S	Internacie kuri	694	Becker	14,90 €
T	Interparolo		Beolco	5,40 €
P	Inter vivo kaj morto	34	Balbin	9,00 €
D	Isama respubliko (la)	164	Haupenthal	2,70 €
P	Izoto	38	Kalocsay	6,00 €
K	Jacques Yvart chante André Devynç	84	Yvart	15,00 €
K	Jacques Yvar kantas Brassens		Dorval	15,00 €
R	Jahio veturnas for... kaj veturnas la m...	194	Szlagakowa	4,50 €
Bi	Janusz Korczak	148	Chüssi	7,80 €
R	Je la flanko de l' profeto	166	Gocker	3,80 €
S	Je via sano/ Elzaco kaj ties vinoj	44	Dorval	7,50 €
R	Johano	98	Rossetti	3,90 €
T	Josefo	148	Štimec	12,00 €
H	Journal de nuit	108	Opo	7,00 €
V	Junukurso kun suplemento	98	Engholm	5,00 €
R	Junukoj en torrento	146	Camus	3,20 €
T	Justuloj (la)	80	Koffi	2,40 €
R	Kai kio poste?	20	De Zilah	24,00 €
D	Kai kiu pravas		Waringhien	18,00 €
E	Kai la ceter - nur literaturo		Cherpillod	5,40 €
S	Kai la fiyo farigis homon	46	Cherpillod	8,25 €
H	Kai la suno haltis	76	Cherpillod	15,00 €
H	Kalendaro tra la tempo (la)	206		

KAT

TITOLO

9

KAT	TITOLO	PÄÄJÖ	VERKISTÖ	PREZZO
N	Î Gardeno de l'urbestro (la)	114	Gabrilli	5,60 €
T	Hamletto	210	Shakespeare	4,00 €
V	Hejma vortaro	66	Linstedt	7,50 €
N	Hierau-Hodau-Morgäu	98	Golden	4,50 €
R	Higieno de l'murdisto	156	Nothomb	9,00 €
E	Historio de esperanto	30	Beckmann	10,00 €
H	Historio de la ciferoj		Cherpillod	4,50 €
K	Horo de opozicio			
I	Hundbazaro			
P	Himeroj	70	Rados	10,00 €
P	Ibere libere	82	De Nerval	6,60 €
T	Ifigenio en taŭrido	138	Opo	14,70 €
R	Il kaptis Elzan	122	Goethe	6,00 €
V	Illustrita frazeologio	106	Valano	3,50 €
P	Imperio de l'koroj	142	Fiedler	12,00 €
R	Inferio	244	Balbin	9,00 €
P	Inferio	156	Butthuis	10,80 €
R	Ingenia Don Quijote de la Mancha (la)	296	Dante	19,20 €
K	In-spir	828	Cervantes	12,00 €
D	Instria amuze		Bonin	18,30 €
V	Instrua amuze		Marcek	3,00 €
V	Instruia esperanton por komuniki	58	Sarin	1,00 €
R	Instruisto (la)	18	Afilaranni	4,80 €
R	Instruisto de revoj	56	Austin	12,00 €
R	Interlingvistik und esperantologie	98	Johansson	5,40 €
T	Interkoma mateno	54	Blankse	4,00 €
V	Internacia komerca-ekonomika vorta	62	Opo	25,00 €
S	Internacie kuri	694	Becker	14,90 €
T	Interparolo		Beolco	5,40 €
P	Inter vivo kaj morto	34	Balbin	9,00 €
D	Isama respubliko (la)	164	Haupenthal	2,70 €
P	Izoto	38	Kalocsay	6,00 €
K	Jacques Yvart chante André Devynç	84	Yvart	15,00 €
K	Jacques Yvar kantas Brassens		Dorval	15,00 €
R	Jahio veturnas for... kaj veturnas la m...	194	Szlagakowa	4,50 €
Bi	Janusz Korczak	148	Chüssi	10,80 €
R	Je la flanko de l' profeto	166	Gocker	3,80 €
S	Je via sano/ Elzaco kaj ties vinoj	44	Dorval	4,50 €
R	Johano	98	Rossetti	7,80 €
T	Josefo	148	Štimec	7,80 €
H	Journal de nuit	108	Opo	7,00 €
V	Junukurso kun suplemento	98	Engholm	5,00 €
R	Junukoj en torrento	146	Camus	3,20 €
T	Justuloj (la)	80	Koffi	2,40 €
R	Kai kio poste?	20	De Zilah	24,00 €
D	Kai kiu pravas		Waringhien	18,00 €
E	Kai la ceter - nur literaturo		Cherpillod	5,40 €
S	Kai la fiyo farigis homon	46	Cherpillod	8,25 €
H	Kai la suno haltis	76	Cherpillod	15,00 €
H	Kalendaro tra la tempo (la)	206		

KAT

TITOLO

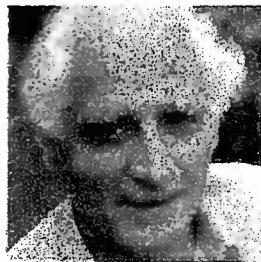
9

KAT	TITOLO	PÄÄJÖ	VERKISTÖ	PREZZO
N	Î Gardeno de l'urbestro (la)	114	Gabrilli	5,60 €
T	Hamletto	210	Shakespeare	4,00 €
V	Hejma vortaro	66	Linstedt	7,50 €
N	Hierau-Hodau-Morgäu	98	Golden	4,50 €
R	Higieno de l'murdisto	156	Nothomb	9,00 €
E	Historio de esperanto	30	Beckmann	10,00 €
H	Historio de la ciferoj		Cherpillod	4,50 €
K	Horo de opozicio			
I	Hundbazaro			
P	Himeroj	70	Rados	10,00 €
P	Ibere libere	82	De Nerval	6,60 €
T	Ifigenio en taŭrido	138	Opo	14,70 €
R	Il kaptis Elzan	122	Goethe	6,00 €
V	Illustrita frazeologio	106	Valano	3,50 €
P	Imperio de l'koroj	142	Fiedler	12,00 €
R	Inferio	244	Balbin	9,00 €
P	Inferio	156	Butthuis	10,80 €
R	Ingenia Don Quijote de la Mancha (la)	296	Dante	19,20 €
K	In-spir	828	Cervantes	12,00 €
D	Instria amuze		Bonin	18,30 €
V	Instrua amuze		Marcek	3,00 €
V	Instruia esperanton por komuniki	58	Sarin	1,00 €
R	Instruisto (la)	18	Afilaranni	4,80 €
R	Instruisto de revoj	56	Austin	12,00 €
R	Interlingvistik und esperantologie	98	Blankse	4,00 €
T	Interkoma mateno	54	Opo	25,00 €
V	Internacia komerca-ekonomika vorta	62	Becker	14,90 €
S	Internacie kuri	694	Beolco	5,40 €
T	Interparolo		Balbin	9,00 €
P	Inter vivo kaj morto	34	Haupenthal	2,70 €
D	Isama respubliko (la)	164	Kalocsay	6,00 €
P	Izoto	38	Yvart	15,00 €
K	Jacques Yvart chante André Devynç	84	Dorval	15,00 €
K	Jacques Yvar kantas Brassens		Szlagakowa	4,50 €
R	Jahio veturnas for... kaj veturnas la m...	194	Chüssi	10,80 €
Bi	Janusz Korczak	148	Gocker	3,80 €
R	Je la flanko de l' profeto	166	Dorval	4,50 €
S	Je via sano/ Elzaco kaj ties vinoj	44	Rossetti	7,80 €
R	Johano	98	Štimec	7,80 €
T	Josefo	148	Opo	7,00 €
H	Journal de nuit	108	Engholm	5,00 €
V	Junukurso kun suplemento	98	Camus	3,20 €
R	Junukoj en torrento	146	Koffi	2,40 €
T	Justuloj (la)	80	De Zilah	24,00 €
R	Kai kio poste?	20	Waringhien	18,00 €
D	Kai kiu pravas		Cherpillod	5,40 €
E	Kai la ceter - nur literaturo		Cherpillod	8,25 €
S	Kai la fiyo farigis homon	46	Cherpillod	15,00 €
H	Kai la suno haltis	76	Cherpillod	8,25 €
H	Kalendaro tra la tempo (la)	206		

KAI	TIKOLO	PAGOJ	VERKISTO	PREZO
R	Lada tambureto (la)	538	Grass	36,00 €
R	Langue internationale du docteur zar	186	Gueguen	10,00 €
E	Lasu min paroli plu	130	Piron	9,00 €
V	Leksikaj ekskursej	122	De Vleminck	11,90 €
V	Leksikaj ekskursej - dua volumo	210	De Vleminck	14,00 €
P	Lenora	30	Burger	2,70 €
N	Lenz	30	Büchner	2,40 €
B	Leo tolstoi	406	Lebrun	20,60 €
S	Lernolibro pri oftalmologio	130	Kato	9,90 €
V	Lexique fondamental Esperanto-Fra	114	Léger	3,10 €
D	Libro de la amo	66	Follereau	6,00 €
H	Libro de la mirindajoj (la)	450	Polo	33,00 €
E	Lingva arto	220	Benzik	16,50 €
V	Lingvaj anguloj	106	Baronnet	2,00 €
V	Lingvaj anguloj	106	Baronnet	4,00 €
E	Lingvaj aspektoj	100	Migliorini	12,00 €
V	Lingvaj respondoj	58	Zamenhof	4,20 €
V	Lingvaj respondoj	136	Zamenhof	11,40 €
E	Lingvo ka Vivo	456	Waringhien	12,30 €
D	Lito apud la fenestro	114	Salt	4,80 €
R	Lukio au azeno	46	Berveling	3,90 €
P	Lumo de orienta eŭropo	52	Beekan	1,50 €
R	Lumo nutranta (la)	110	Dudich	8,50 €
I	Lupo invitias urson	40	Mej Jing	2,00 €
N	Lupo sur Kapitolo (la)	98	Egholm	10,50 €
I	Lutro kaj bufeto	24	Gan Tong	2,00 €
P	Luzidoj (la)	468	Camoës	24,00 €
I	Magia peniko	44	Han Sing	2,00 €
N	Majstro kaj Martinelli (la)	130	Simenon	12,50 €
I	Maks kaj Moritz	34	Karmaçò	5,70 €
Fz	Maksimoj	62	Busch	3,00 €
I	Maks kaj Moritz	114	La Rochefouc	7,80 €
I	Malaientema virino	84	Busch	8,00 €
S	Malgranda kurso pri HTML	24	Fang Yuan	2,00 €
P	Malmalice	20	Peeraerts	1,00 €
P	Malnovaj kantoj en esperanto 1a + 2	66	Varano	4,00 €
K	Manĝoj el samigaj plandoj	78	Nanic	10,00 €
S	Manlibro pri jurnalismo	98	Maui	9,90 €
V	Manlibro pri politiko	460	Maui	5,00 €
R	Maria kaj la grupo	182	Emba	9,50 €
R	Martin Fierro	294	Hernandes	7,50 €
V	Matematika vortaro	236	Bavant	10,80 €
R	Materada	162	Tomizza	18,00 €
N	Mašino kiu kritis (la)	110	Opo	9,00 €
R	Memkritiko	68	Sadler	11,00 €
E	Memorlibro al Cseh	136	Smidelius	2,70 €
P	Mero sur menhiro	98	Goodheir	10,00 €
				6,90 €

KAI	TIKOLO	PAGOJ	VERKISTO	PREZO
R	Kamarado de Petro Nodeto (la)	132	Lovrak	11,70 €
R	Kanako el kananam	204	Linton	6,00 €
R	Kanto de juneco	306	Yang Mo	4,70 €
M	Kantoj por ĝojo	66	Chrdlova	4,80 €
P	Kanto pri minotauro	138	Bevering	9,90 €
I	Kapti ŝteliston	24	Gu Zhongjin	2,50 €
N	Kaptumoj	162	Gorgia	16,50 €
D	Karnavale	70	Montagut	9,00 €
N	Karnavalo	82	Gabrielli	3,60 €
R	Karuseloj	122	Larbar	5,40 €
H	Katirismo kaj naskigo de Inkvizicio	38	Cherpillod	4,50 €
N	Kavermo apud la maro	230	Potts	12,30 €
R	Kazinski venas tro malfrue	178	Dorval	6,60 €
I	Kial leporoj havas maliongan voston?	32	Siju Guangju	1,50 €
S	Kiamaniere distingi la fungojn?	66	Simondetti	3,90 €
T	Kia miksaĵo	146	Dorno	2,70 €
I	Kiel kovi	28	Lin Songying	2,00 €
R	Kiel akvo de l'rivero	492	Schwartz	16,50 €
V	Kiel diri...	138	Lentaigne	4,60 €
P	Kien la poezio?	160	Clark	4,60 €
G	Kion travivis austria Familio en la bre	198	Linz	9,00 €
N	Kisa malsano (la)	122	Bako	4,20 €
V	Klara vortaro esperanto-Araba	304	Abraham	13,50 €
P	Klasika periodo (la)	258	Waringhien	9,00 €
R	Klera edzino	188	Gangopadhae	12,00 €
S	Klopođu kompreni min!	54	Kankunen	7,60 €
V	Knedu min sinjorino!	24	Corsetti	3,00 €
R	Kobo	234	Claes	24,00 €
I	Kokido venĝis sian panjon	24	Gan Tong	2,00 €
N	Koko krias jann	202	Szilagyl	5,80 €
R	Koko kantas (la)	28	Kokouvi	3,00 €
D	Kolektanto de ĉielarko	124	Sekelj	12,00 €
V	Komerca terminaro	90	Wiersch	10,70 €
S	Kompendio de psikanalizo	116	Freud	10,80 €
S	Kompleksia medicino kaj saama aŭku	276	Puramo Chonç	27,00 €
E	Kompleta inventaro de la pasivaj par	12	Schwartz	2,40 €
P	Komuna kantareto	42	OPO	0,30 €
V	Konciza etimologia vortaro	506	Cherpillod	19,80 €
I	Konstrui novan ponton	22	Wan Yun	2,00 €
T	Konto de l'vivo	146	Gubbins	12,90 €
R	Kormoranj arkoraū ne revenis (la)	118	Gion	4,20 €
S	Kosmo kaj mi (la)	202	Galadi-Enriqu	18,00 €
R	Krado-mondo	148	Ferré	15,00 €
R	Kredu min, sinjorino!	292	Rossetti	12,00 €
R	Kromosomoj	162	Lorjak	4,80 €
Fz	Kulturo kaj teknologio	66	Urevù	6,90 €
R	Kunediaua la filo de la ĝangalo	98	Sekelj	4,80 €
V	Kurso de esperanto	136	Abraham	6,90 €
P	Kvaropo	136	Opo	22,00 €

lastminute... dernière minute ...

France Info disaudigis ĉi matene (16an de decembro) interjuon kun **Michel Serres**, filozofo, akademiano, historiisto de la sciencoj kaj profesoro en la universitatoj de Stanford (Usono)*** kaj Parizo. Li ree diris tion, kion li jam diris en 1993 okaze de prelego en nord-orienta Francio, t.e. ke estas nun pli da uson-anglaj vortoj sur la muroj de Parizo ol estis da germanaj dum la nazia Okupacio. Tiam, "L'Est Républicain" raportis, ke li diris ankaŭ, pri la problemo de defendeo de la franca : "Tout cela est notre faute, mais ça peut se réformer très vite. Il suffit que le peuple qui parle français se révolte contre ses décideurs. Moi, je suis du peuple, ma langue est celle des pauvres. J'invite les pauvres à se révolter contre ceux qui les obligent à ne rien comprendre."

(" Pri ĉio tio kulpas ni, sed tio estas rapide reformebla. Sufiĉas, ke la franca popolo ribeli kontraŭ siaj decidantoj. Mi mem havas popolan devenon, mia lingvo estas tiu de la malriĉuloj. Mi invitas la malriĉulojn ribeli kontraŭ tiuj, kiuj devigas ilin nenion kompreni").

*** Michel Serres instruas tie... en franca lingvo !

France Info a diffusé ce matin (16 décembre) un entretien avec **Michel Serres**, philosophe, académicien, historien des sciences, professeur des universités de Stanford (États-Unis)*** et Paris. Il a dit à nouveau ce qu'il avait déjà dit en 1993 à l'occasion d'une conférence présentée dans le Nord-est de la France, c'est-à-dire qu'il y a maintenant à Paris plus de mots en américono-anglais qu'il y en avait en allemand durant l'Occupation nazie. "L'Est Républicain" avait alors rapporté ce qu'il avait dit à propos du problème de défense du français : "Tout cela est notre faute, mais ça peut se réformer très vite. Il suffit que le peuple qui parle français se révolte contre ses décideurs. Moi, je suis du peuple, ma langue est celle des pauvres. J'invite les pauvres à se révolter contre ceux qui les obligent à ne rien comprendre."

*** Michel Serres y donne ses cours... en français !

GAZETARA SERVO DE SAT-AMIKARO
SERVICE DE PRESSE DE SAT-AMIKARO

Rédacteur /Redaktanto : *Henri Masson*
<http://www.esperanto-sat.info>
<esperohm@club-internet.fr>

... Ni humure bonvenigu la novan jaron !...

Antaŭ la edziĝo-ceremonio la futura edzo alparolas la pastron ion kaše :

"Estimata Pastro, mi havas peton... Kiam vi bondeziros al ni, kiel postulas tradicio, bonvolu forigi el viaj postuloj la kutiman frazon, t.e. ... "Juru resti eterne fidela je via edzino kaj plenumu ĉiujn ŝiajn dezirojn... ". Bonvolu akcepti tiujn cent dolarojn...".

Je la aludita tago la pastro alproksimiĝas kaj "admonas" la edzon : "Juru resti eterne fidela..." .

La morgaŭon, tre malkontenta, la edzo plendas :

"Vi ne plenumis mian peton, estimata Pastro... Stranga sinteno ! Ĉu vi povus klarigi ?

- Nu, mi devas konfesi al vi, ke via estonta edzino vizitis min post vi, kaj mondonacis ducent dolarojn, por ke mi forigu la samajon el miaj postuloj al Si !".

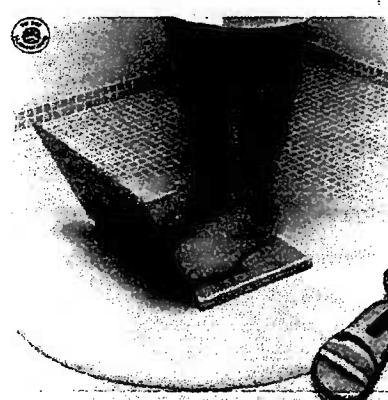
Responde al gazet-anonceto, senlaborulo prezentiĝas ĉe direktoro de cirko, kiu klarigas :

"Nu, ni elspezis egen monsumon je reklamo por emfazi pri nia simio el Papuazio, unika specimeno... Bedaŭrinde, ĝi ne eltenis la lacigan vojaĝon... Ĉu vi konsentus anstataŭi ĝin ?...

Ĉar la salajro estas sufiĉe alloga, la senlaborulo jesas, kaj ĉiumatenetne li surmetas simio-kostumon, alkroĉas sin ĉe la stangoj de la caĝo, lerte balanciĝas kaj englutas senprobleme kvin aŭ ses bananojn sinsekve...

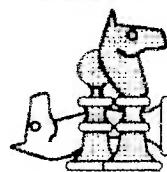
Iutage, pro missalto, li falas en la najbaran kaĝon, kie minacmuĝas tigro... Terurita, li preskaŭ svenas, vane provas eskapi kaj ekrias : « Helpo, helpo ! Mi estas homo !... ».

Je tiuj vortoj la tigro alproksimiĝas kvieta kaj sufloras : « Ne kriu tiom laite !... Se ne, ni estos ambaŭ maldungitaj !... ».

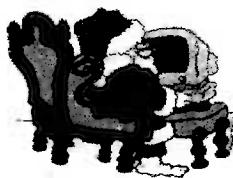

Konsilo...

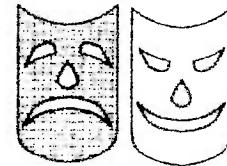
Se vi uzas vian porteblan komputilon en la banĉambro,
dum vi sekigas post la dušo,
ne forgesu ĝin surloke
forlasante la ejon...
Virinoj ja ne estas ĉiam atentemaj!...

~~DISTRANGULO~~

jarfina konkurso

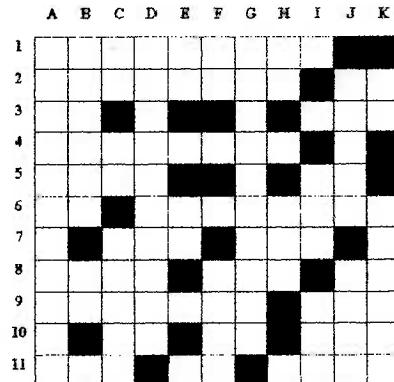
Inter la solvintoj de la 3 enigmoj (sendo antaŭ la 1a de februaro 2005) estos lotumitaj 2 libroj... Ek al la cerbumado !

Silab-enigma ————— ⚡

Helpo de la ĉi-subaj vort-eroj alfabeto oredigitaj, malkovru la vortojn, kies difino troviĝas dekstre. La du krucumitaj kolumnoj, vertikale legataj, eldonas popolan aserton.

ab ag al avo di do ek fli gur ig ju jo ka ki ki ko ko le nas ni no no nu om po pon res sol sta sve ti to tra tri va vi zo

1	+ - - + -	ripari kudre
2	+ - - + -	granda planto el Meksikio
3	+ - - +	malagrabla hautsento
4	+ - - + - - -	reciproke reagi al demando
5	+ - - + - -	ovokukajo
6	+ - - + -	generi
7	+ - - + - - -	apartenanta al alilando
8	+ - - + -	atomnumero 50
9	+ - - + -	intestoj de bučigita besto
10	+ - - + - -	sauro-reptilo
11	+ - - + - - -	necesa manĝajo
12	+ - - + -	muzikilo
13	+ - - + - - -	pekliberigi
14	+ - - + -	perdi momente konsciencon
15	+ - - +	granda cervo

HORizontale

1 maldiafanigo de la kristalino - 2 specifa situacio de la
 merkato / persona pronomo - 3 dekdua grafemo de la
 greka alfabeto / piedvesto - 4 komponaĵo ludata antau
 opero - 5 virina nomo / preskaŭ nevidebla trueto en la
 hauto (fonet.) - 6 nedifina pronomo / ne kunprenis - 7
 diversspeca teksoj (fonet.) / movigi per tiucelaj
 membroj, naĝiloj, ktp - 8 restgadi en likvo por lavi,
 kuraci (inverse) / sufikso esprimanta pasivon / prepozicio
 - 9 loĝanto de nordafrika lando / persona pronomo - 10
 parto de ĉeja arterio / dendsa, bruna, aroma likvo
 preparita de faboj (fonet.) / malopportune ĝeni (rad.) - 11
 sentigi la bezonon sin grati (rad.) / prepozicio / rilata al
 rusa imperiestro.

VERTIKALE

A rimedoj, kiel la telefono ekz. - B sedimento de riveroj / persona pronomo - C parto de longa osto / propozicio / fummaterialo (rad.) - D psika perturbo rilate al spaco - E parto de roko / konjunkcio - F kapo de Apolono / tenilo - G fosiliaj ekskrementoj - H kiel 7 horizontale sed fonet. / amerika papago (rad.) - I greka litero / sufikso esprimita pasivon - J doni mangajon / komenco de alergio - K nedifina pronomo / firma, fortika, masiva...

Solvoj de la lastaj enigmoj – n° 127

- 1 – Mistero ktado : *Pli facilas rezigni pri viroj ol pri virinoj. Tial la unuajn oni oferbuĉas dum milito.*
 2 – Silab-enigmo : *Legi inter la linioj efikas ; la okulojn tio malpli lacigas.*
 3 – Pri urbo-plano - trovendaj stratnomoj : **1 Dresen** - **2 Mahé** - **3 Delaire** - **4 Sekejl** - **5 Ragnarsson** -
6 Schwartz - **7 Auld** - **8 Beaunaire** - **9 Lanti** - **10 C. Rossetti** - **11 Baghy** - **12 Berthelot** - **13 Cseh** - **14 Piron** -
PI 1 Grabowski - **PI 2 Lapenna**.